

A TISZÁNINNENI
REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET

MISKOLCON, 1929. ÉVI JULIUS HÓ
16-IK NAPJÁN TARTOTT
KÖZGYŰLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

SZERKESZTETTE :

JANKA KÁROLY
EGYHÁZKERÜLETI LELKÉSZI FŐJEGYZŐ.

163. SZÁM.

SÁROSPATAK.

NYOMATOTT A REF. FŐISKOLAI KÖNYVNYOMDÁBAN

1929.

A tiszáninneri református egyházkerület 1929. évi július hó 16-án rendes közgyűlést tartott Miskolcon dr. Révész Kálmán püspök és Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok elnöklete alatt.

Jelen voltak:

Az abaúji egyházmegyéből: Cziáky Endre esperes, Farkasfalvi Farkas Géza gondnok, Papp József, Görgey János, Hörcsik Lajos lelkészi részről; gróf Vay Artur világi részről.

Az alsóborsodi egyházmegyéből: Farkas István esperes, Román Ernő, Kiss Albert lelkészi részről; Zsóry Lajos, dr. Regéczy József világi részről.

Az alsózempléni egyházmegyéből: Horváth János h. esperes, Bernáth Aladár h. gondnok, Hegedüs László, Janka Péter, Batta János lelkészi részről; dr. Kiss Sándor, Meczner Tibor, Hubay Kálmán világi részről.

A felsőborsodi egyházmegyéből: Elek József esperes, Zsóry György gondnok, Svingor Jenő, Lengyel Gyula, Szentmártony Dániel lelkészi részről; Bónis Aladár, Szathmári Király Pál, Maklár Dezső világi részről.

A gömör-tornai egyházmegyéből: Juhász László esperes, báró Ragályi-Balassa Ferenc gondnok, Háger Miklós, Tókos Károly, Király István lelkészi részről; Lukács Béla, dr. Seress István világi részről.

Mint egyházkerületi tanácsbírák: Kovács István, Szalóczy Pál, Pósa Péter, Forgács Gyula lelkészi részről; dr. Kérészy Barna, Téglássy András, Bernáth Aladár világi részről.

Mint tanárképviselők: dr. Rác Lajos a sárospataki theol. akadémia, Elekes Imre a sárospataki főgimnázium,

Csorba György a miskolci reálgimnázium, Péter Pál a miskolci leánygimnázium képviselőjében.

Mint tanítóképviselők: Tóth István, Péter József.

Mint egyházkerületi jegyzők: Janka Károly fő-, Marton János, Lengyel István aljegyzők lelkeszi részről.

Mint egyházkerületi főügyész: dr. Kérészy Barna, mint egyházkerületi alügyész és pénztárnok: dr. Regéczy József.

Mint a sárospataki főiskola gazdasági választmányának képviselője: dr. Trócsányi József.

1. Dr. Révész Kálmán püspök a bölcsesség és igazság, az erő és kegyelem Istenéhez szárnyaló buzgó imádságban emeli fel a sziveket és kér tanácskozásainkhoz segédelmet, hogy az örökkévaló Isten, aki alapította az Ő anyaszentegyházát, aki fenntartotta azt évszázadok üldöztetése és szenvedései között, töltsé ki reánk az Ő Szent Lelekének erejét, bölcsességét, kegyelmét és igazságát, hogy annak segédelmével építhessük ezuttal is az Ő szent Országát.

Egyházkerületi közgyűlés, mint egy szív és egy lélek, mondja reá Főpásztorával a bensőséges fohászra az „Ámen“-t.

2. Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok a közgyűlés tagjainak és a közgyűlésen résztvevőknek szive érzéséből szólva, úgy a lebilincselő beszéd benső és külső szépsége, mint a püspök urunk iránti osztatlan szeretet által keltett nagy érdeklődés és általános figyelem mellett gyönyörű méltatásban emlékezett meg egyházkerületünk főpásztorának 10 évi áldásos működéséről.

Egyházkerületi közgyűlés imádságos lélekkel és mélységes hálával elteltten borul le az örökkévaló Isten színe előtt, hogy az Ő választottjának, a mi szeretett főpásztorunknak, adott időt és erőt arra, hogy Szent Fiának vérrel felszentelt anyaszentegyházát szeretettel és bölcsességgel

immár 10 éve kormányozza. Ezt a kormányzást Isten különös kegyelméből valónak és áldásosnak vallja egyházkerületünk.

Felocsudások, megindulások és új kezdet időszaka volt ez az évtized; éppen olyan, mint amikor a lábbadozó beteg járni kezd. Erős és gyöngéd kéz fogta és vezette a mi betegünket, főpásztorunk keze. Az ő erős hitét az átélt próba meg nem rendítette. A próba alatt is tudta, vallotta és hirdette, hogy ha: „Emberektől van e tanács, vagy e dolog, semmivé lesz, ha pedig Istentől van, ti fel nem bonthatjátok azt, nehogy esetleg Isten ellen harcolóknak is találtassatok.“

Mikor az a veres fenevadon ülő, a kénkövel égő tóba vettetett és a sátán zsarnoksága alól felszabadultak a lelkek, akkor lett úrrá gyülekezeteink felett főpásztorunk nagy lelki ereje: a bölcsesség és szeretet. Mindenek előtt a szétszórt csontokat szedegette össze s azokat az Úr lelkével megelevenítette. Táborba gyűjtötte és felkente az Úr szolgálatára a lelkipásztorokat. 58 új palást védő szárnya borult rá akkor az anyaszentegyházra. Ez volt akkor egyházi életünknek első hajnalsugára. Majd a gyöngye szervezetet a körületekintő orvos elővigyázatosságával táplálta, hogy az lábra állva, kész és alkalmazható legyen az istenországi nagy és szent munkára.

A mutatkozó utólagosakat őt nem nyugtalanították; a próféta látnoki lelkével látta, hogy az erőtlenségekre, mint aminők a belső meghasonlások, a múló egyenetlenségek, az ezekből kisarjadzott, túlszaporodott bírósági ügyek csak járulékaik a betegségnek, amelyekre az idő és a türe-

lem a legjobb orvosság. A gyöngeségeket kérlelhetetlenül nem ítélte el, a töredezett nádszálat mindég kötözgette a szájalom és megtartás lelkével. Még a bűnös is atyát talált benne, csak a megátalkodott számára nem volt irgalma, kegyelme. A nagy romlás után az apostolok átvett üres erszényében a bölcs sáfár takarékossgával gyűjtögette a filléreket, hogy azokból itt romokat építsen, amott töröljön velök özvegy és árva könnyeket. Jó maga a könnyekből bő részét vette ki, mert megteltek kezében a keserűség poharai. Szívét sújtó villámok, családi veszteségek hasogatták, lelkében rendítve meg benne az atyát és nagyatyát. Hitét és bizodalját azonban azok is érintetlenül hagyták, mint a testébe adatott szuró tövissek, melyek otthonához rekeszthetik bár testileg, de tevékenységében meg nem gyöngithetik azt a jótékony szellemet, amely mint példaadó pontosság, ügy és rendszeretet ott lebeg, ott él és ott munkálkodik egyházkerületünk gyülekezetei felett. Ez előtt a munkás, meg nem fáradó, eredményeiben építő és áldást hozó szellem előtt hajtja meg most egyházkerületünk a tisztelet, elismerés és szeretet zászlaját és kéri a Mindenható Istent, hogy lobogtassa gyülekezeteink előtt újabb évtizedeken át ennek a szellemnek vezérlő tűzoszlopát! Imádságos lélekkel esdjük szeretett főpásztorunkra, személyére s munkájára, tisztelet, szeretet, rokonszenv és részvét övezte kedves családjára a kegyelem Istenének elfogyhatatlan lelki és testi minden áldását.

3. Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok a tőle megszokott, nagy tetszéssel hallgatott következő tartalmas beszéddel nyitja meg közgyűlésünket:

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

Tanácskozásaink megkezdése előtt, méltóztasanak nekem megengedni, hogy mai közgyűlésünket egy kedves megemlékezéssel vezessem be, amely szívélyes megemlékezésben osztozik, részsedést kér nemcsak közgyűlésünk és egyházkerületünk minden tagja, hanem merem állítani, hogy a tőlünk részben elszakított, de lelkiileg velünk összeforrt, régi Nagymagyarország területén lakó minden hívünk is.

Az emlékezés szárnyain tiz év előtti időkre szállok vissza, amikor a tiszáninneri egyházkerület üressé lett püspöki székét, egyező akarattal *dr. Révész Kálmán* Kassa nagytudományú papjával, az abaúji egyházmegye érdemekben gazdag, vezéri képességeit évek hosszú során keresztül bebizonyított esperesével töltötte be 1918. évi december 19-ik napján.

Élénk emlékezetében van még bizonyára mindnyájunknak, hogy az akkori nehéz viszonyok folytán mennyi küzdelmébe, mennyi önfeláldozásába került az akkor már cseh megszállás alatt állott székhelyének elhagyása, miként teljesítette az első időkbén főpapi kötelességeit, valósággal életveszélyek között járva át a határon püspöki hivatalába, hogy ez pontosan funkcionáljon, hogy egyházkerülete és ennek ügyvitele semmiben rövidséget ne szenvedjen és hogy miként kellett a katonai főparancsnok ellentmondást nem tűró parancsát igénybevennünk, hogy főpásztori hajlékát elfoglalhassa, ahová éjt-napot összetéve, testi épségét, egészségét kockára téve volt képes eljutni. De nem volt előtte legyőzhetetlen akadály, hogy teljesíttesse az Úr által előírt, megszabott, hivei bizalma, szeretete által előkészített, megalapozott, vezetői, főpapi feladatát.

És amilyen viharos volt e magasztos hivatás kezdete, éppen olyan volt folytatása is mind e mai napig, soha meg nem állva, nyugvó pontra soha

nem jutva, hanem mindig hullámzó talaj tetejéről intézve hiveinek lelki ügyeit, magas állásából kifolyólag vezetve anyaszentegyházunkat, egyházkerületünket.

Ha most tiz évi működésének ezen határkövéről visszatekintünk, elfogulatlan, tiszta lelkiismerettel állapíthatjuk meg, hogy habár némelykor, testi szenvedések által befolyásolva, ezek felett is diadalt aratott, ezeket is legyőzte és vezette egyházkerületünket, egyházunk egyetemét egy szebb, egy jobb, egy dicsőbb jövő felé, mely ha eljövend, hálával eltelten fog reá, mint egyik hatalmas munkására, oszlopára tekinteni és róla hálás szívvvel megemlékezni.

Amikor főtiszteletű és méltóságos Püspök urunkat püspökségének tizéves évfordulója alkalmából nemcsak egyházkerületi közgyűlésünk és egyházkerületünk, de bizvást állíthatom, hogy Magyarország minden református hive nevében is, mély tisztelettel, igaz szeretettel üdvözlöm és hálát adok a Mindenhatónak, hogy őt nekünk adta és mind e mai napig megtartotta, esdve kérem a minden kegyelem Atyját, hogy tartsa őt meg ez után is, több évtizeden keresztül, testi és szellemi ereje teljében, hogy legyen továbbra is a mi világító fáklyánk, vezérünk, atyánk, megérnie engedve, hogy régi egyházkerülete határai újra visszaállíttassanak s hogy legyen ő ennek újból vezető főpásztor, mint volt tiz év előtt és vezesse azt még sokáig, nagyon sokáig.

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

Ismét szíves elnézésüket kell kérnem elnöktársammal együtt, hogy tavaszi közgyűlésünk határidejét ilyen későre kellett kitűznünk, mikor alkotó tagjai közül sokan már pihenésöket, nyári üdülésöket kívánják megkezdeni, vagy gazdaságuk körül kívánnak foglalkozni, de szolgáljon mentségünkül részint az, hogy egyes egyházmegyék, bizonyára az országos zsínat tárgyalásai miatt is, tavaszi gyűléseiket a szokottnál szintén későbbi időpontban

tartották meg, emiatt az általuk felterjesztett anyag hamarabb feldolgozható és tárgyalásra alkalmas alakba előkészíthető nem volt, — részint, mert a sárospataki tanítóképző-intézet visszavételének ügye csak a közeli napokban nyert végleges elintézését és befejezést, amelyre vonatkozólag kötött szerződést, a jelen egyházkerületi közgyűlés elhatározása alá kívántuk terjeszteni, hogy a szükséges munkálatok még a nyár folyamán megkezdhetők legyenek.

Egyházkerületünk egy évi történetének részletes ismertetésével foglalkozni nem kívánok, már a rendelkezésünkre álló idő rövidege miatt, de azért sem, mert ezt sokkal pontosabban, sokkal részletesebben fogja megtenni az a jelentés, melyet főtiszteletű Püspök urunk fog egyházkerületi közgyűlésünk elé terjeszteni, — csak általánosságban konstatálom, akinek kezeimbe folynak össze Magyarország összes egyházainak, egyházmegyéinek, egyházkerületeinek adminisztratív és más természetű ügyei, hogy egyházkerületünk adminisztrációja rendes, pontos, kifogástalan, amely kívánnivalót nem hagy hátra és amelynek nincs oka pirulnia, fiatalabb erők által vezetett egyházkerületek előtt.

Nem kívánok foglalkozni a sárospataki tanítóképző-intézet visszavételének és a Sárospatakon létesítendő internátusok kérdésével se, megfogják ezt tenni a főiskola gondnokai, akik a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlés bizalmából a tárgyalásokat vezették, én csak kifejezést akarok adni afeletti örömömnek, hogy egyházkerületünk hiveinek a tanítóképző-intézet visszavételére vonatkozó régi vágya teljesedésbe fog menni és főiskolánk fennmaradásának sine qua nonja, az internátusok felállításának ügye, szintén a megvalósulás közelébe jutott. Örömömhöz azon kívánságomat fűzve, hogy ezen alkotások létesítése és fenntartása túl ne szárnyalja hiveink teherbíró képességét és meg ne rendítse főiskolánk már most is súlyos anyagi helyzetét.

Veszteségeink az elmúlt évben is jelentékenyek voltak, elvesztettük sok kiváló, derék lelkipásztorunkat, tanítónkat, egyháztagunkat, kikről szintén a püspöki jelentés fog részletesen megemlékezni. Én itt, haló poraik előtt, csupán hálámmal kívánok kifejezést adni fáradozásukért, önzetlen, közhasznu eredményes munkálkodásukért és a Mindenható áldó kegyelmét kérem emlékezetükre.

Egyházkerületünket ért nagy veszteségeink mellett, örömmel kell megemlékezni arról a kellőleg alig mérlegelhető nagy nyereségről, amely egyházkerületünket, közelebbről pedig szemünk fényét, sárospataki főiskolánkat érte, gyülekezeteink egyező akarata Farkasfalvi Farkas Gézát az abaúji egyházmegye gondnokát, a főiskola igazgató tanácsosát ültetvén a sárospataki főiskola megüresedett gondnoki székébe. Főiskolánk gondnoka új, de nem új az ő tevékenysége, régiek az ő érdemei és nagyok az ő általa eddig elért eredmények. Egyházkerületünk nemcsak a jövő reményében tisztelte meg bizalmával, de jutalmazni kívánta azokat a nagy szolgálatokat is, melyeket mint egyházmegyei és egyházkerületi tanácsbíró, mint egyházmegyei gondnok és mint a főiskola igazgató tanácsának tagja, egyházkerületünk megbízottja évek során keresztül tett egyházmegyéjének, egyházkerületünknek, főiskolánknak, anyaszentegyházunknak, akinek megválasztása után első teendője volt az első tűzvonalba állani, ott küzdeni minden erejével, befolyásával, fáradságot nem ismervé és nagy eredményeket érve el.

Amidőn óméltóságát magas állásában egyházkerületünk nevében mély tisztelettel és a magam nevében meleg szeretettel üdvözlöm, kérem a Mindenhatót adjon neki erőt, időt, kitartást, hogy egy hosszú életen keresztül legyen oszlopa anyaszentegyházunknak, vezetője forrón szeretett Alma Materünknek.

Külön kell azonban megemlékezni arról a súlyos veszteségről, amely ágostai hitvallást követő

evangelikus testvéreinket érte, elveszítvén egyházuk egyik hatalmas oszlopát, bölcs és munkás vezér-férfiát, Zsigmondy Jenőt, a bányai egyházkerület felügyelőjét, akinek egyéniségét, működését alkal-mam volt félszázadnál hosszabb ideig megfigyelni és így tanubizonyságot tehetek arról, hogy a meg-boldogult különböző bizalmi, hivatali állásokban, nemcsak a saját egyházának tett megmérhetetlen nagy szolgálatokat, hanem mint a báró Baldácsy-ala-pot kezelő bizottság tagja, később mint felügyelő bi-zottságának elnöke, nagy buzgalommal ügyszeretettel és szép eredménnyel intézte ezen közös intézményünk ügyeit, aki egy hosszú életen keresztül nyíl-egyenesen haladt, soha nem hajolva sem jobbra, sem balra, de dolgozva, fáradva kitartással, önzet-lenül a közérdekekért, aki mindenütt jelen volt, ahol tenni, alkotni kellett, de soha nem volt látható ott, ahol a jutalmakat osztogatják, akinek egyéni-sége, jelleme idegen volt a jelenkor történetének fáradság nélküli érvényesülési vágyától. — Amikor a kiváló férfiú emlékére helyezem egyházkerüle-tünk elismerésének, kegyeletének, tiszteletének örökzöld koszoruját és javaslom, hogy emlékét jegyzőkönyvünk lapjain megörökítsük, kérem a Mindenhatót, hogy állítson evangelikus testvéreink élére a két protestáns egyház boldogítására az el-hunythoz hasonló kiváló férfiakat.

Utódjává a bányai egyházkerület Pesthy Pál egyházmegyei gondnok, volt igazságügyminisztert választotta, kinek működéséhez nagy reményeket fűzünk és akit egyházkerületünk nevében mély tisztelettel, igaz szeretettel üdvözlök, működésére Istennek áldó kegyelmét, segedelmét kérve.

Evangelikus testvéreinkkel való szoros össze-köttetésünk folyománya volt, hogy f. évi április hó 21-én Budapesten nagy lelki buzgóság és lelkesedés mellett és fényes külsőségek között, nagyszámu, különféle vallásfelekezetekhez tartozó közönség jelenlétében, közös ünnepély keretében ünnepeltük meg annak a négyszáz év előtti nagy napnak év-

fordulóját, amikor a reformációhoz szító rendek, a német-római birodalom speyeri gyűlésén tiltakoztak a lelkiismereti szabadság elnyomása ellen és bizonyosságot tettek a Krisztusi evangélium mellett. Ugyanezt az évfordulót jubiláris világünnepély keretében és a világ minden tájáról összesereglett protestáns híveink jelenlétében Speyerben is megünnepelte a két protestáns egyház, melyen egyházkerületünknek is több tagja résztvett s ahol az ünnepi szónokok egyike a tiszántuli egyházkerület tudós püspöke volt.

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés! Örömmel kell megállapítanom ezen alkalommal is, hogy az a mozgás, tevékenység, alkotásutáni vágy, építési alkotó munka, amely egyházi életünket az utóbbi pár évben jellemezte, és amely pótolni igyekezett az elmúlt szomorú évek stagnációját, mulasztásait, az elmúlt évben sem hanyatlott, sőt intenzívitasában még fokozódott. Híveink örömmel, sőt lelkesedéssel foglalkoznak egyházunk ügyeivel, készséggel ajánlják fel nehezen megszerzett és a különféle csapások, súlyos megélhetési viszonyok következtében nagyon lassan csörgedező filléreiket egyházunk oltárára, ami templomok, iskolák, egyházi épületek emelése, javítása, harangok, orgonák, kegyszerek beszerzése, adományozása, missziói és caritativ tevékenységében nyilvánul meg.

Sajnos, hogy működésünk tekintélyes részét leköti és paralisálni igyekszik az a túlbuzgóság, mohóság, türelmetlenség, melyet ellenfeleinknél tapasztalunk, amely nem enyhül, de évről-évre fokozódik, amely mindenüvé befészkel magát, mindent a saját javára kíván megszerezni, minden teret elfoglalni, minden hivatali állást saját híveivel betölteni. Én nem hirdetek se türelmetlenséget, se retorsiót, se felekezeti harcot, mert ezt tartanám megcsönkített megnyomorított magyar hazánk legnagyobb szerencsétlenségének jelenlegi helyzetünkben, amikor még a természet is ellenünk látszik esküdni, én nem fenyegetőzöm, az én hátam

megett nem állanak a fegyverek milliói, hanem csupán egy lelkes sereg, telve hittel, bizalommal, kezükben a szent Bibliával, akiket én arra kérek, hogy ne engedjék magukat felizgatni a provokálók által, hanem tartsanak össze, nyugodtan, kitartással, határozottsággal, de türelemmel, önzetlenséggel, áldozatkészséggel, teljesítse mindenki a kötelességét azon a téren, ahová a Mindenható bölcsessége állította és akkor hiszem, hogy semmiféle aknamunka nem fog rajtunk diadalmaskodni.

Utolsó közgyűlésünk óta lefolyt idő legfontosabb eseménye kétségkívül, törvényhozó Zsinatunknak f. évi április hó 22-én megnyilt második ülészaka volt, mely ismét fényes eredményeket mutatott fel s tette gazdagabbá törvénytárunkat. Erről megemlékezve és a Zsinat magas, elfogulatlanságot követelő elnöki székéből leszállva, talán nem követek el tapitatlanságot, ha örömmel és büszkeséggel állapítom meg, hogy egyházkerületünk zsinati képviselői ezúttal is derekasan teljesítették kötelességüket, magas színvonalú felszólalásaikkal, bölcs javaslataikkal a gyakorlati életből merített és nagy tudáson átszűrt indítványaikkal lényegesen hozzájárultak a törvényjavaslat jobbá, megfelelőbbé tételéhez és bár működésükkel nevüket törvénytárunkba, zsinati naplóinkba és jegyzőkönyveinkbe kitörülhetetlenül belé jegyezték, megörökítették, legyen nekem megengedve, hogy e helyről is kifejezhessem Egyházkerületünk háláját, amelyhez fűzöm egyéni forró köszönetemet.

Három alkotás az, amelyet országos Zsinatunk második ülészaka létesített: A magyar református egyház istentiszteletének rendje, — a tudományügyre vonatkozó intézkedések — és a lelkészválasztásra vonatkozó törvény.

Református egyházunk egyik ferde helyzetét, mondhatnám fájó sebét képezte, amit ellenségeink bőségesen ki is használtak ellenünk, hogy az istentisztelet rendje egyházkerületenként és kisebb eltérésekkel majdnem egyházanként, lelkészenként,

más és más volt. Évtizedek óta vajudott e kérdés, míg eljutottunk annak felismerésére, hogy nem válik Isten dicsőségére, sem a mi díszünkre, ha Isten tiszteletének külső formáiban nem tudunk egyek lenni.

Az országos Zsinat által véglegesen elfogadott, törvényerőre emelt és 1931 január 1-től életbe léptetni rendelt ez a korszakalkotó munka, dr. Ravasz László püspöknek, püspöktársai által revideált hatalmas műve, mellyel magának egyházunk történetében örök emléket állított s a beszéd, amellyel remekművét bemutatta és elfogadásra ajánlotta, minden érdemet püspöktársaira hárítva, a szónoklat remeke, mely úgy forma, mint tartalom tekintetében, egy nagy, egy hívó, egy apostoli nemes léleknek klasszikus megnyilatkozása, mely mindenek emlékezetében fog élni időtlen időkig, és amely megérdemelné, hogy márványba örökíttessék meg.

Az istentisztelet rendje a Zsinat által megállapított formájában alig változtat az eddigi gyakorlaton, jórészt az eddiginek fenntartása és egységes keretbe foglalása, mely bizonyára rövid idő múlva teljesen át fog menni híveink vérébe. — Esdve kérem ezért Egyházkerületünk lelkészeit, gyülekezeteit, tegyék magukévá egész terjedelmében az istentiszteletnek ezen egységesen megállapított rendjét, hogy legyen az egyenlő, csonka kis országunk területén, hogy ne legyünk többé gúny tárgyai azok előtt, akik velünk szemben büszkén mutatnak rá, hogy az ő istentiszteletük rendje ugyanaz Rómában, mint a föld sarkainak legszélsőbb pontjain.

A második intézkedés vonatkozik a magyar protestantizmus tudományos szervezkedésére, s az egyházi múkincsek és történelmi emlékek megővésére. Mindkettőt ágostai evangélikus testvéreinkkel együttesen kívánjuk megoldani, és én remélem, hogy míg egyrészt ezzel fogjuk alapjait lerakni a protestáns világnézeti irodalomnak, más-

részt hiszem, hogy ebből fog egyszer kisarjadni a magyar reformátusok országos egyháztörténeti muzeuma és levéltára.

Harmadik és legmélyebbre ható alkotása törvényhozó Zsinatunk második ülészakának a lelkesválasztásról szóló II-ik törvénycikk revisiójára vonatkozik.

Amint emlékezni méltóztatnak, az idevonatkozó első javaslat nem találkozott a Zsinat tagjainak meggyőződésével s ezért az „áttanulmányozás és hozzászólás végett“ letétetett az egyházkerületek, illetőleg egyházmegyékhez, — s hogy milyen bölcs volt a Zsinatnak ez az intézkedése, mutatja az, hogy egyházmegyéink és egyházkerületeink egyhangulag az első javaslat ellen nyilatkoztak és hasonló egyhangúsággal kivánták az eddigi törvény alapul vétele mellett, annak a tapasztalatokon átszűrt, a viszonyok és körülményeknek megfelelőleg átdolgozott módosítását, javítását, változtatását.

A főbb változtatások, a zsinat által véglegesen megállapított és elfogadott szövegben, három irányban jutnak kifejezésre: *a)* a hívek önkormányzati jogának épségben tartása mellett bizonyos befolyást enged az egyházi felsőbbségnek is; *b)* bizonyos körülmények között az egyház magasabb érdekeinek szempontjából lehetővé teszi a lelkészek áthelyezését; *c)* törvénybe iktatja a lelkesválatási visszaéléseket megelőző, megnehezítő, megtorló, az eddiginél szigorúbb intézkedéseket. Túlhaladná bevezető szavaim szűk kereteit, ha részletesen akarnám ismertetni a törvény intézkedéseit, de felelősségem teljes tudatában merem állítani, hogy figyelembe véve a jelen viszonyokat, egyházunk, vallásunk, híveink érdekeit, Zsinatunk ennél jobbat nem alkothatott és kérve-kérem e helyről lelkészeinket, híveinket, egyházunk vezető tagjait, hogy igyekezzenek a törvényt a maga szellemében és minden intézkedéseiben lelkiismeretesen végrehajtani, annak hiányait, hézagait bölcsességgel kitölteni, mert a törvény csupán

keret, melynek tartalmát a végrehajtó emberi elme ad, melyet az emberi elme jól vagy rosszul alkalmaz és csak a helyes alkalmazás útján találkozhatik a végrehajtó a törvényhozóval, csak így töltheti be, érheti el azt a célt, amelyet a törvényalkotó elképzelése, szándéka maga elé tűzött. Különösen a választási visszaéléseket, kor-teskedéseket, megvesztegetéseket igyekezzenek a törvény szigorú alkalmazásának útján, lehetetlenné tenni, megtorolni egyházi életünknek ezt a botrán-
kövét, rákfenéjét kiküszöbölni, kiírtani s akkor meglesz az összhang a törvényhozás és végrehajtás között, meg lesz a hívek akarátára, tisztességére felépített tiszta választás, amely után mindnyájan vágyakozunk anyaszentegyházunk javára, dicsőségére, boldogulására.

Még csak röviden kívánok rámutatni arra, hogy Zsinatunk a misszió fontos ügyével, harmadik ülésszakán kíván foglalkozni. Hogy az Egyházalkotmányáról és kormányzatáról szóló törvényjavaslat letétetett az egyházkerületek, illetőleg egyházmegyékhez, azzal, hogy idevonatkozó észrevételeiket, javaslataikat, folyó évi december 31-ig tegyék meg és terjesszék fel. Hasonlóan a lelkészek nyugdíjügyét a Zsinat rendelkezései folytán, az egyetemes konvent, illetőleg annak Végrehajtó Bizottsága előzetes tárgyalás és javaslattétel végett szintén az egyházkerületek elé terjesztette.

Ezek rövid előre bocsátása után Elnöktársammal együtt mély tisztelettel, igaz szeretettel üdvözlöm egyházkerületünk megjelent tagjait s az érdeklődőket, s a mai napra egybehívott közgyűlésünket megnyitom.

Dr. Révész Kálmán püspök meghatottan köszöni meg az egyházi életünk minden jelentékeny vonatkozását felölelő, próféta megglátásokban gazdag, nagy kérdéseinkre fényszóróként rávilágító megnyitó beszédet. Egyházkerületi közgyűlésünk

püspök urunk köszönetével azonosítva magát s hozzáfűzve ahhoz a maga mélységes háláját, a megnyitó beszédnek jegyzőkönyvünkben egész terjedelmében leendő közlését elhatározza s ahhoz fűzötten a következő határozatokat hozza :

I. Maga részéről is a legmelegebb szeretettel üdvözli a sárospataki főiskola világi gondnoki székében Farkasfalvi Farkas Géza abaúji agyházmegyei gondnokot, mint egyházi életünknek kipróbált, egyik legtevékenyebb munkását. Egyháza iránti hűsége, tetteiben is megnyilatkozó áldozatkészsége, fáradhatatlansága, főiskolánk iránti rajongó szeretete, annak multbeli dicsősége fenntartásáért és növeléséért lángoló lelkesedése, annyira ismertek és köztudomásuak, hogy egyházkerületünk gondnoki működéséhez mindezeket oly peccsének és zálogoknak tartja, amelyek tisztjének áldásos betöltése felől egyházkerületünket már eleve biztosítják és ezeknél fogva hosszúra terjedő világi gondnokságára, személyére és a főiskola szeretetében vele együttérző családjára az Isten gazdag kegyelmét és kegyelemben bővelkedő áldásait kívánja.

II. A részvét és kegyeletes emlékezés lelkével áll meg egyházkerületünk egyfelől a bányai ág. hitv. ev. egyházkerület vesztesége, másfelől e veszteség tárgyának, dr. Zsigmondy Jenő egyházkerületi felügyelőnek sirja felett, mert ez a sir egy olyan életet fedez, amely élet nemcsak a bányai ág. hitv. ev. egyházkerületnek, de általában is az evangéliumi egyházi életnek gazdag áldása lett. Ebben az életben példáját látta egyházkerületünk azoknak a termő fának, amelyeknek ágai a szomszédos kertbe is átnyúlnak és gyümölcsei oda is hullanak.

A dr. Zsigmondy Jenő lelkének, szolidáris szellemének a gyümölcseiből is így részesedett a mi testvéregyházunk, ezért haló porai felett áldó sóhajjal állunk meg és elvesztéséhez őszinte részvétünket fejezzük ki a bányai ág. hitv. ev. egyházkerületnek.

III. Mint osztozni kívánt egyházkerületi közgyűlésünk a bányai ág. hitv. ev. egyházkerület fájdalmas veszteségében, úgy részt kér magának abból az örömből is, amelyet az örökkévaló Istentől azáltal nyert osztályrészül, hogy dr. Pesthy Pál egyházkerületi felügyelőben egy izig-vérig lelkes, egyházért és hazáért lángoló hittel megteljesedett embert nyert meg világi vezérül. Tiszta szivből kér áldást Istentől egyházkerületünk e kölcsönös szereteten és bizalmon alapuló frigyhez úgy a megválasztottnak, mint az ág. hitv. ev. egyházkerületnek abban a bizonyos reménységben, hogy a testvéri szeretetnek az ő köztiszteletben álló egyénisége is egy továbbfűző drága kapcsa lesz.

4. Elnökség felhívására a gyűlési tagok hivatalos névsora felolvastatván,

közgyűlés a megjelenteket igazolja; báró Bottlik István, dr. Soldos Béla, Domby László, dr. Nagy Barna, dr. Horváth Zoltán gyűlési tagoknak bejelentett s igazolt elmaradását tudomásul veszi.

5. Elnöklő főgondnok bejelenti, hogy Domby László világi fő- és dr. Horváth Zoltán világi aljegyző családi körülményeik miatt nem jelenhettek meg közgyűlésünkön, azonban kiosztott ügydarabjaikat feldolgozták s átadták a püspöki hivatalnak. Ez ügydarabokat, mint helyettes jegyzők, dr. Enyedy Andor miskolci lelkész és dr. Kovács Kálmán miskolci ügyvéd fogják előadni.

Tudomásúl szolgál.

6. Fodor György perkupai lelkész a f. évi január 1-én nyugdíjba vonulván, az egyházkerületi tanácsbírói, számvevőszéki, zsinati tagságáról levélben jelenti be lemondását.

Közgyűlésünk, amidőn Fodor György nyugalomba vonulása miatt egyházi tisztségeiről lemond, — hálás emlékezéssel iktatja jegyzőkönyve lapjaira a Fodor György érdemeit: egyházkerületünk és intézményei iránti lángoló szeretetét, gazdag tapasztalatait, gyakorlati tudását, odaadással s lelkiismeretes pontossággal teljesített önzetlen munkásságát s amidőn egyházkerületi tanácsbírói s zsinati lelkészi rendes tagságáról szóló lemondását — egyházi tisztségeiben mindenkor kifejtett értékes munkásságainak elismerése mellett — elfogadja s reá a nyugalom éveiben Istennek áldó kegyelmét kívánja — egyben felkéri, hogy számvevőszéki tagságát — tekintettel Miskolcon való letelepülésére — továbbra is tartsa meg.

Közgyűlésünk — annak tudomásulvétele mellett, hogy a Fodor György zsinati lelkészi rendes tagsága időközben betöltetett, — a megüresedett egyházkerületi lelkészi tanácsbírói állásra a szavazást f. évi augusztus hó 31-i határidővel elrendeli.

7. Szavazatbontó bizottság beterjeszti a f. évi január 3-án, március 4-én és április 18-án Miskolcon tartott üléseiről felvett jegyzőkönyveit. Az első jegyzőkönyv szerint a sárospataki főiskola világi gondnokává 208 szavazattal farkasfalvi Farkas Géza, zsinati világi rendes képviselői állásra 158 szavazattal farkasfalvi Farkas Géza s az egyházkerületi világi tanácsbírói állásra 118 szavazattal Dobozy István választatott meg.

A második jegyzőkönyv szerint zsinati lelkészi rendes képviselői állásra 138 szavazattal Pósa Péter cserépfalui lelkész, zsinati világi pótképviselői állásra 194 szavazattal Bárczay László választatott meg.

Mivel Pósa Péter a zsinati lelkészi rendes tagságra történt megválasztásával egy zsinati lelkészi pótképviselői s Dobozy Istvánnak időközben bekövetkezett halála folytán egy zsinati világi pótképviselői és egy egyházkerületi világi tanácsbírói állás üresedett meg, bizottság ez állásokra is elrendelte a szavazást s ennek eredményét tünteti fel a harmadik jegyzőkönyv, amely szerint zsinati lelkészi pótképviselői állásra 162 szavazattal Hubay Kálmán zádorfalvai lelkész, zsinati világi pótképviselői állásra 183 szavazattal Dr. Patay Sámuel s az egyházkerületi világi tanácsbírói állásra 181 szavazattal Dr. Soldos Béla választatott meg.

Közgyűlésünk e választások alapján farkasfalvi Farkas Gézát a sárospataki főiskola világi gondnokának, ugyancsak farkasfalvi Farkas Gézát zsinati világi rendes tagnak, Pósa Péter cserépfalui lelkészt zsinati lelkészi rendes tagnak, Bárczay Lászlót zsinati világi póttagnak, Hubay Kálmán zádorfalvai lelkészt zsinati lelkészi póttagnak, Dr. Patay Sámuelt zsinati világi póttagnak s Dr. Soldos Bélát egyházkerületi világi tanácsbírónak jelenti ki s nevezettek új tisztségükben, különösbbe is farkasfalvi Farkas Gézát, a sárospataki főiskola világi gondnoki székében, a többre-biztatás e fontos positiójában, meleg szeretettel és bizalommal üdvözli s tőle a hivatali esküt kiveszi. Farkasfalvi Farkas Géza, Pósa Péter, Bárczay László, Hubay Kálmán és Patay Sámuel zsinati rendes, illetve póttagok részére a megbízó-levél kiállítását elrendeli s megválasztásukról a zsinat elnökségét értesíti, a szavazatot nem adott, érvénytelenül vagy hiányosan szavazó Alsó-

dobsza, Csenyéte (3 ízben), Nagybózsza (2 ízben), Rudabánya, Sajólászlófalva (2 ízben), Szendrőlád (2 ízben), Nyíri (2 ízben), Heves (3 ízben), Beret, Detek, Szirma, Vámosujfalu, Láca, Kistokaj, Emőd, Barcika, Sály, Kovácsvágás, Hegymeg, Tiszaladány, Perkupa, Alsóberecki, Égerszög, Gönc, Karcsa, Kesznyéten, Maklár, Sajóhídvég, Semjén, Gagybátor egyházközségek lelkészeit a sárospataki theol. internátus javára, az egyházkerületi pénztárba fizetendő 20—20 P bírságban marasztalja el.

8. Dr. Rác Lajos, a sárospataki theol. akadémia tanára, a főtiszteletű püspök úrhoz intézett levelében bejelenti, hogy mivel a f. év szeptember 1-től kezdődőleg a vallás- és közoktatásügyi miniszterium nyugdíjazta, — a sárospataki theol. akadémia egyházkerületi közgyűlési képviselőtéről és zsinati póttagságáról lemond.

Közgyűlésünk dr. Rác Lajosnak nyugdíjaztatása következtében a sárospataki theol. akadémia egyházkerületi képviselőtéről és a zsinati póttagságáról szóló lemondását — az ő kiváló és értékes munkásságának elismerése mellett — elfogadja s e tisztségekre a szavazást a f. évi aug. 31-iki határidővel elrendeli.

9. Egyházkerületi lelkészi főjegyző felolvassa püspök úrnak a kebelbeli gyülekezetek 1928. évi állapotáról szóló, itt egész terjedelmében közölt következő jelentését:

Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés!

Egyházkerületi közgyűléseink mind jobban eltolódnak július közepe felé. Az idén még indokolt volt ez a kései hosszú és kemény tél által, mely az egyházlátogatásokat s egyházmegyei közgyűléseket késleltette, de jövőre sok tekintetben cél-

szerűbbnek tartanám a régi gyakorlathoz visszatérni, t. i. tavaszi közgyűléseinket május hó második felében tartani. Ennek természetes előfeltétele az, hogy az egyházmegyei gyűlések március végén, vagy áprilisban meg legyenek. Nem akarok most e tárgyban határozatot provokálni, de kérem az egyházmegyéket, hogy őszi közgyűléseikben tegyék megfontolás tárgyává a kérdést s véleményüket terjesszék fel az őszi egyházkerületi közgyűlésre.

Az elmúlt egyházi év legnevezetesebb eseménye a zsinat második ülészaka volt, melyen betegségem miatt, fájdalom, már nem vehettem részt. Elnöktársam Ó Méltósága ismét a szokott éberséggel és fáradhatatlansággal elnökölt a zsinati ülésen, míg az utolsó napokban őt is elérte egy meghülés, melynek következményeitől, Istennek hála, mihamar megszabadult. A második ülészak legfőbb tárgya a lelkészválasztási törvény megalkotása volt, mely mostani alakjában reményt nyújt sok visszaélés megszüntetésére. Ezenkívül az egységes liturgia ügye is tető alá jutott s a miszió ügyében is történtek egyes intézkedések.

A speyeri protestáció 400 éves jubileumát méltó módon megtartotta a magyar protestáns egyház budapesti közös ünnepélyén, hol szintén Főgondnok úr tartott megnyitó beszédet; a Speyerben tartott nagy jubileumon pedig Baltazár Dezső konventi és zsinati elnök prédikált, kit ez alkalommal több magyar református lelkésztársunk kísért el, köztük Farkas István és Juhász László esperesek. Ravasz László és Antal Géza püspökeink pedig a múlt hónapban Bostonban vettek részt a Presbiteri Világszövetség konferenciáján. A két legnagyobb skót református egyház egyesülését kimondó Edinbourghban tartott ülésen pedig Konventünk megbízásából Forgács Gyula lelkésztársunk vett részt. Ennyit a külföldi vonatkozásokról.

Hazánkban a felekezeti viszonyok egyre rosszabbodnak. Nagy többségben levő róm. katho-

likus testvéreink (tisztelet a kevés kivételnek), erősen hangoztatják a majoritás jogait s már olyan vitéz is volt közöttük, aki ötmillió ököl lecsapásával fenyegetőzött. Ne feledjük azonban, hogy a keresztyénség nem többség, de kisebbség a világon s nem mindig a pars majoré, de a pars sanioré a vezetés.

Nagy vivmánynak számít közöttünk a Ref. Lelkészözvegyek Szeretetháza, mely Órszentmiklóson ez év őszén megnyilik. Legyenek áldottak, akik kezdeményezték, legyenek áldottak, akik létesülni segítették, mert ezáltal egyháztársadalmunk egy régi fájó sebe lett orvosolva.

Ezenkívül fájdalom több nagy sebünk marad gyógyítatlanul. Legelső az anyagi szegénység, melynek fájó voltát az idei csapásos esztendőben még inkább érezzük. Ez a szegénység indította több egyházunkat, hogy az u. n. dollárkölcsonök felvételével eladósítsák magukat. A közvetítésre vállalkozott Protestáns Központi Hiteliroda azonban nem minden tekintetben felelt meg a jogos várakozásnak.

Egyházkerületünk és Főiskolánk történetében az 1928—29. év örökre emlékezetes marad, mert ennek folyamán gróf Klebelsberg Kunó miniszter úrnak közbejöttével, sőt személyes irányítása mellett a közel jövőben Sárospatakon 3 internátus felemelése van tervbe véve, u. m. a theologiai internátus, a régi épület nagymérvű átalakításával, az angol internátus és egy másik gimnáziumi internátus. Ez év januárjában úgy látszott, hogy a Pénzügyminiszter úr tagadó álláspontja miatt nagyrészen elesnek az államsegélyek, melyeket a Kultuszminiszter úr kilátásba helyezett; azonban az a tekintélyes és nagy küldöttség, mely a Főgondnok úr vezetése alatt a nevezett két miniszter és a miniszterelnökségi államtitkár urat felkereste, kedvező eredménnyel járt és az összes kilátásba helyezett segélyek folyósítása megtörtént. E kedvező eredményt a miniszter urak nagybecsű jóin-

dulatán kívül Főgondnok úr és a két főiskolai gondnok úr lankadatlan buzgalmának, erélyének és fáradozásának köszönhetjük, kiknek oldalán mindig ott állott a gazdasági választmányi elnök úr, szakszerű számításaival és nagy jogi tudásával.

A sárospataki állami tanítóképezde átvételével is végre célt értünk. Hét évvel ezelőtt merült fel az a gondolat, hogy a megszüntetett jogakadémia helyett, mintegy kárpótlásul megkapjuk a tanítóképző-intézetet. Hét esztendő fáradozása, kísérletezése és egyezkedése után végre eljött az idő teljessége. A június 30-án aláírt szerződés szerint miénk lett ötven évre a tanítóképezde, oly kedvező feltételek mellett, amelyek elérését magunk sem mertük remélni. Az érdem oroszlánrésze, a két érdekelt miniszter úr kiváló jóindulata mellett ugyanazoké a férfiaké, akiknek nevét az internátusokkal kapcsolatban előbb nagy hálával említettem. Én pedig sokszorosán boldognak érzem magamat, hogy tizedik püspöki jelentésemben ilyen örvendetes tényeket regisztrálhatok s felsóhajthatok az agg Simeonnal: „Mostan bocsásd el Uram a te szolgádat a te beszéded szerint, békességben.“

Ami közelebbről az egyházi életet illeti, idevonatkozólag tavaly tett örvendetes jelentésemet csak megismételhetem. Azonban a súlyos anyagi viszonyok hatása a hívek adakozásán nagyon meglátszik, amint azt alább érinteni fogom.

Az államsegélyek az elmúlt évben is növekedtek, de nem minden téren és nem a kívánatos mértékben. Így pl. a miskolci főgimnázium fenntartási államsegélye fél évre 8 pengő 40 fillér, a sárospatakié 6 pengő. Ezzel szemben hálával kell elismerni, hogy templom, iskola építésére és a lelkesek rendkívüli segélyezésére ebben az egyházi évben 364.840 pengő érkezett, 108.680 pengővel több, mint az előző évben.

Az esperesi jelentések alapján a következőkben adhatok számot egyházkerületünk 1928. évi

anyagi állapotáról. (Az első oszlop az 1928., a második az 1927. évi eredmény.)

Adakozás	---	---	109.357·74 P.	227.256·80 P.
Építkezés	---	---	1,038.869·16 „	539.506·71 „

Az adakozás 117.899 P.-vel kevesebb, mint 1927-ben volt, viszont az építkezés fél millió P.-vel több. Az építkezés terén kimagaslik az alsóborsodi egyházmegye az egész összeg több, mint 50°/_o-val.

Bevétel	---	---	2,054.562·27 P.	1,682.221·— P.
Kiadás	---	---	1,908.450·25 „	1,164.539·— „
Maradvány	---	---	146.112·02 P.	517.682·— P.

Az idők jele, hogy a pénztármaradvány majd 400.000 P.-vel kevesebb, mint tavaly volt.

Az egyházközségi vagyonleltárak összesítését 1928 dec. 31-én a következő eredmény mutatja :

Épületek	---	---	---	25,935.294·21 P.
Földek	---	---	---	11,587.504·84 „
Ingóságok	---	---	---	1,662.327·32 „
Tókéék és alapok	---	---	---	252.019·54 „
Alapítványok	---	---	---	104.376·20 „
Hasznos jogok	---	---	---	149.822·60 „
Összes vagyon	---	---	---	39,691.344·71 P.
Teher	---	---	---	692.144·48 „
Tiszta vagyon	---	---	---	38,999.200·23 P.

Megjegyzem, hogy az 1927. és 1928. évi vagyonleltárak végösszegei közt, több helyen, meg nem indokolva, erős eltérések vannak. *Az egyházlátogató urak ezentúl fordítsanak rá nagy gondot, hogy ilyenek elő ne forduljanak. A két legutóbbi év adatait pontosan hasonlítsák össze s ha szembetűnő eltérések vannak, indokolják meg, vagy javítsák ki az eltérő adatokat.* Szomorú adat, hogy az egyházközségek terhe az 1928-ik évben 336.113 P.-vel szaporodott, különféle kölcsönfelvételek miatt.

A takarékmagtárakról nem jött minden egyházmegyéből jelentés, azért azok összesítését nem adhatom.

A népmozgalmi adatok a következők:

Lélekszám	191.928	192.967—1030
Született	5.805	5.399 +406
Törvényes	5.362	5.135 +227
Törvénytelen	443	264 +179
Meghalt	3.693	3.805 —112
Tiszta házasság ..	1.223	1.219 +4
Vegyes házasság	557	407 —150
Reverz. javunkra	262	232 +30
„ kárunkra	158	130 +28
Áttért hozzánk ...	236	162 +74
Kitért tőlünk ...	117	115 +2
Konfirmált	2.247	3.112 —865

A lélekszám apadása, a születések emelkedése és a halottak számának fogyása mellett indokolatlan. Azt hiszem a tavalyi kimutatásba csúszott be valami hiba, mert az 1928-as lélekszám igen közel áll az 1926-éhoz (191, 410). A születések száma örvendetesen emelkedett, azonban a törvénytelen születések száma aggasztóan emelkedett. A házasságkötések száma is 154-el emelkedett, ebből azonban csak 4-el több tiszta házasság, míg a 150 plus a vegyes házasságokra esik. Régen hirdetem, hogy a másik egyház elleni védekezés legmegbízhatóbb módja a vegyes házasságoknak a minimumra csökkenése. Ne azt mondjuk ki tehát, hogy a református pap is csak nekünk kedvező reverzális mellett áldja meg a házasságokat, mert ez rosszabb orvosság lenne a betegségnél, hanem folyton azt hirdessük híveinknek templomban és templomon kívül, hogy a vegyes házasságoktól óvakodjanak. Igaz, hogy az 1928. évi reverzális statisztika tetemes többletet (104) mutat javunkra, de azt se hallgassuk el, hogy a reverzálisok száma is növekedett. Az át és kitéréseknél 119 nyereségünk van. A konfirmál-

tak száma azonban, az előző évihez képest 865-el apadt. A zsinat harmadik ülészsaka azt hiszem a konfirmáció ügyét is végleg rendezni fogja.

Theologiai akadémiánkon a teljes tanári létszám mellett 73 növendék van. Három főgimnáziumunkban az érettségi vizsgálatok szép sikerrel megvoltak Farkas István, dr. gróf Haller József és dr. Rácz Lajos urak elnöklete alatt; kormányképviselők dr. Mitrovics Gyula, dr. Tóth Géza és Faragó János urak voltak.

A lelkészek és tanárok ezidén is dicséretesen munkálkodtak, külföldön tanulmányozó theologusaink száma is szaporodott. Kiss Ernő esperes f. évi április óta északamerikai tanulmányuton van; Enyedy Andor, ki a debreceni egyetemen theologiai doktori fokozatot nyert, állami segéllyel angol tanulmányutra megy. Szilágyi Benő, Hallgató Sándor, és Jakob Károly sárospataki főgimnáziumi tanárok, külföldi tanulmányutra szintén államsegélyt kaptak.

A püspöki iroda ügyforgalma a következő volt: kibocsátottam 19 körlevelet, iktatókönyvem 1452 számot tartalmaz, a hivatalos levelek száma 1593.

A halál az idén is sűrű rendet vágott sorainkból. Baksy István, Eröss Lajos, Kőszeghy Dániel lelkésztársaink, Hézsér Emil, Thóbiás Gyula, Sólyom Lajos nyugalmazott lelkészek, Fodor Géza helyettes lelkészek költöztek el tőlünk jobb hazába. Mindannyian hű munkásai voltak az Úr szőlőjének. Buzy Márton esperest Trianon elszakította tőlünk. de mi is meggyászoltuk. A sárospataki főiskola a sokérdemű Kovácsy Sándor nyugalmazott, Székely György akadémiai és Zelles Lajos gimnáziumi tanárt gyászolja velünk együtt.

Dobozy István abauji, Puky László alsóborsodi és Sebeó Gyula alsózempléni tanácsbírákat éltük javakorában ragadta el tőlünk a halál. Mindhárman erős oszlopai voltak egyházmegyéjüknek. Dobozy István igazi benső örömmel vette egyházkerületi tanácsbíróvá történt megválasztását, de helyét már

el nem foglalhatta. Meglátta az ígéret földét, de oda már be nem mehetett. Késő aggkorában halt meg Vladár Ervin, ki évtizedeken át volt a felső-borsodi egyházmegye buzgó tanácsbírája. Elment Csernátoni Végh János is, a sajószentpéteri egyház tevékeny főgondnoka, valamint Kurdi István nyugalmazott tanító. Legyen nyugalomuk csendes, emlékezetük áldott!

Ezzel végére jutottam jelentésemnek s ajánlom magamat továbbra is a Főtiszteletű Egyházkerületi Közgyűlés mindég tapasztalt jóindulatába.

Egyházkerületi közgyűlésünk már annál a külső körülménynél fogva is, hogy püspök urunkat testi gyöngéledése megakadályozta abban, hogy jelentése az ő ajkairól hangozzék el, a szokottnál is nagyobb figyelemmel a püspök úrra függesztett meleg szeretettel hallgatta meg a jelentést, mely az első betűjétől az utolsóig azt bizonyítja, hogy sem szellemének üdeségét, sem egyházi életünk legapróbb mozzanatára is kiterjedő gondos éberségét testi gyöngesége nem befolyásolta. Érdeklődését épen úgy leköti a statisztikának a száraz adathalmazokban jelentkező gazdag tanulsága, mint ref. egyházunknak a külföldi testvér egyházakkal meglevő élő kapcsolata, a mesterségesen szított felekezeti ellentét épen úgy, mint egyházközseink növekvő anyagi baja.

Közgyűlésünk a püspöki jelentésben egyházkerületeink gyülekezetei, az egyház és iskola mult évi történetének tömör képét látja, melyben benne van az egészséges szívnek eleven lüktetése és e szívnek a muló lázban jelentkező egy-egy rövid kihagyása is; azt, mint ilyet hálás köszönet mellett elfogadja, egész terjedelmében jegyzőkönyvbe foglalja és *a püs-*

pöki jelentéshez fűzöten a következő határozatokat hozza:

I. Tavaszi közgyűlésünknek egészen a polgári év második felére történő eltolódása s ennek következményeként sűrűs megoldásra váró ügyeknek sokszor veszteséges késedelmes elintézése miatt felhívja egyházkerületünk az egyházmegyét annak megfontolására, hogy nem látják e célszerűnek a gyűlések tartásával visszatérni a régi gyakorlatra, amely mellett egyházkerületünk is tavaszi közgyűlését május havának második felében megtarthatta.

II. Gróf Klebelsberg Kunó m. kir. VK. miniszter úrnak és mindazoknak, akik a sárospataki főiskola internátusi ügyében, valamint a tanítóképző-intézet átvételében fáradoztak, közgyűlésünk az egyházkerület közönsége nevében mond hálás köszönetet.

A jótét angyala írja fel a mennyégbe neveiket! De a földön is elismerést érdemlő nemes emberi tettet maga is felírja a történelme lapjaira az egyházkerület. Ebben a történelemben gróf Klebelsberg Kunó m. kir. VK. miniszter úr neve örökké fényes lesz, mert fénylővé tette azt az szeretet, mellyel nagy lélekkel felkarolta ügyeinket, sőt tett Isten bőséges áldásával telített szívéből olyan kezdeményezéseket, melyek négyszázados fennállásának évfordulójához érő főiskolánk számára hosszú századokra új alapot vetnek. Jövőbeli meglátásokra Isten által vezérelt lelke, évtizedekkel nemzete elé szárnyaló szelleme legyen ezután is intézményeinknek áldó őre, hogy a történelem muzsája nevét és emlékét a Perényiek, Rákócziak, Lorántffy Zsuzsánna és a Pálóczi—Hor-

váthok neve és emléke között megőrizze! Szolgáljanak e szívből fakadó sorok önzetlen szolgálatának hálás elismerésére!

III. Felhívja az egyházmegyét, hogy utasítsa egyházlátogatóikat, hogy a vagyontelvények átnézésére nagy gondot fordítsanak s ha a két legutóbbi év adatainak összehasonlításából arról győződnenek meg, hogy a megelőző év adataihoz képest összességében szembetűnők az eltérések, vagy indokolják meg az eltéréseket, vagy javítsák ki az eltérő adatokat, de szembetűnő különbségeket magyarázat nélkül ne hagyjanak. Egyébként felkéri egyházkerületünk püspök urunkat, hogy körlevélben legyen szíves felhívni az egyházakat, hogy pengő értékű vagyontelvényeiket, — ha ugyan már eddig meg nem tették, — szabályszerű törzskönyv alapján a szükséges mellékletekkel ellátva f. év december hó 31-ig okvetlenül elkészítsék s ennek megtörténtét az egyházmegyék jövő évi tavaszi közgyűlésünkre bejelentsék.

IV. A mulandóság szelének fuvalmát érzi egyházkerületünk, midőn püspök urunk jelentése nyomán elhunyt órállóinkra, a Főpásztorhoz megtért lekipásztorokra, a Mesteréhez jutott tanítóira, a sáfárságukról az Úr előtt számoló világi előljáróinkra, mindannyiukban számunkra példaadókra emlékezünk. Nincsen aranyunk, nincsen ezüstünk, hogy alakjaikat ércbe öntsük. De van hitünk, mellyel a mi Urunknál, Istenünknel minden hű és igaz munkást fellelünk. Ott tudja őket lelkünk, ott övezi szeretetünk. Földi pormaradványaikat pedig áldásban őrzi kegyeletünk.

Neveiket egymás mellé jegyezzük, hogy amiként egyesek voltak a szolgálatban, a hűségben, egyesek a Krisztusban, a mennyég-

ben, egyek legyenek ők az emberi kegyelet feljegyzéseiben is, amint következnek :

Bakcsy István, Eröss Lajos, Kószeghy Dániel lelkészek. Hézser Emil, Sólyom Lajos, Tóbiás Gyula nyug. lelkészek, Fodor Géza h. lelkész és Buzy Márton elszakított területi esperes.

Kovácsy Sándor, dr. Székely György és Zelles Lajos a sárospataki főiskola nyug. egykori és tényleges tanárai.

Dobozy István, Puky László és Sebeő Gyula tanácsbírák, Vladár Ervin egykori felsőborsodi tanácsbíró és Csernátoni Végh János egyházi főgondnok.

Kurdy István nyug. tanító.

Mindnyájuk emlékezete áldott legyen és áldott a fájdalom is ittmaradt kedveseik szívében !

10. Tárgyaltattak az elnökség által tett következő előterjesztések :

I. Egyházkerületünk őszi közgyűlése 120. sz. határozatával az új egyházkerületi özvegy-árvtár felállítását kimondotta. Mivel azonban az elfogadott Alapszabályok kinyomatása technikai okokból elmaradt, méltóztassék azoknak jelen közgyűlésünk jegyzőkönyvének végén, Függelék-ként való kinyomatását elrendelni.

II. Egyházkerületünk őszi közgyűlése 123. sz. határozatával elrendelte, hogy a főiskolai nagykönyvtár incunábulumairól, régi magyar könyveiről és az ezek körén kívül eső unicumokról szóló jegyzék a püspöki hivatalba beküldessék. Tisztelettel jelentem, hogy ez a jegyzék a püspöki hivatalba múlt június hó végén beérkezett.

Egyházkerületi közgyűlés az elnökségi előterjesztések alapján a következő határozatokat hozta :

I. Az új egyházkerületi özvegy-árva-tár Alapszabályainak jelen közgyűlésünk jegyzőkönyvének végén Függelék¹-ként való kinyomatását elrendeli.

II. A főiskolai nagykönyvtár értékes darabjairól szóló jegyzéknek a püspöki hivatalhoz történt elküldését tudomásul veszi.

11. Olvastatott a sárospataki állami elemi népis-kolai tanítóképző-intézetnek az egyházkerület kezelésébe való átadása, illetve átvétele tárgyában Budapesten 1929. év június hó 30. napján kötött szerződés.

Egyházkerületi közgyűlés a történelmi pillanat fontosságától áthatva, hogy elvesztett jogakadémiája helyett a magyar állam belátása, egyben nagylelkűsége olyan intézeti ághoz juttatja, melytől egykor nehéz szívvel kellett megválnia, az elnökség által elfogadott és aláírt szerződést a maga részéről is jóváhagyja és azt jóváhagyás céljából a Nm. M. Kir. VK. Miniszter úrhoz felterjeszti s a szerződésnek a jegyzőkönyvben Függelék² gyanánt egész terjedelmében leendő közzétételét elrendeli. Mindezt a m. kir. kormány iránti hálával, szívében a gondviselő Isten megsegítő kegyelmében vetett hittel és az evangyéliumi áldozatkészségre függesztett azzal a bizalommal és bízó reménnyel teszi, hogy az intézet fentartásában sem az Isten áldó kegyelme el nem hagyja, sem meg nem rövidül a m. kir. kormány támogató karja, sem ki nem fogy egyházközségeink korsójából az intézményeinket tápláló áldozatkésztség drága olaja. Ebben a reményben

¹ Lásd: Függelék 1. alatt!

² Lás: Függelék 2. alatt!

felkéri és megbízza az egyházkerületi elnökséget, hogy a tanítóképző átvétele körüli tárgyalásokra kiküldött bizottságot szakértőkkel is egészítse ki s az ekként kiegészített bizottságot most már az ingatlanoknak és tartozékainak, nemkülönben az intézet összes ingóságainak leltár szerinti átvételével; a felmerülő szükséghez képest a személyi kérdések elintézésével, nemkülönben az 1929/30. iskolai év megkezdéséhez szükséges előkészítő intézkedések megtételével hatalmazza fel.

Ennek a bizottságnak teszi közgyűlésünk feladatává azt is, hogy az állami elemi népiskolai tanítóképző-intézet számára a m. kir. vk. Miniszter úr által kiadott Rendtartási Szabályzat alapul vétele mellett készítsen és terjesszen közgyűlésünk elé egy tervezetet, mely egyfelől felöleli a Rendtartási Szabályzaton keresztül viendő szükségszerű módosításokat, másfelől az intézet felügyeletére és kormányzatára nézve tesz javaslatokat.

12. Janka Károly, mint a sárospataki főiskola ügyvezető gondnoka, gondnoktársa és az internátusi bizottság nevében is jelenti, hogy a főiskolai internátusok ügye átmenve a bizottsági tárgyalások és a Vallás- és Közoktatásügyi miniszter Urral és képviselőivel lefolytatott tervezések különböző változatain, abba az állapotba jutott, hogy egy héten belül megkezdődnek az új iskolai épületre műszakilag kidolgozott emelethúzással azok az építkezések, amelyek a tervezetések során a kivitel szempontjából elsőbbséget követeltek, mert csak az így előálló helyiségek teszik szabaddá a theol. internátus számára a főépületet, amelyben jelenleg múzeumok, szertárak, hivatalok, ifj. egyesületi helyiségek és gimnáziumi tantermek nagyszámu helyiséget lekötnek. A második emelet felhúzásának, az új épület vízvezetékekkel és központi fűtéssel való ellátásának

költségei a miniszterium műszaki osztálya által elkészített költségvetés szerint 305.000 P-be kerülnek. A VK. miniszterium műszaki osztályának vezetése és ellenőrzése mellett lefolyó ezen emeletráépítés és átalakítás munkálatai a szept. hónappal bővülő nyári szünet alatt mennek végbe s a létesülő helyiségekbe fokozatosan áthelyeztetnek mindazok az intézmények, amelyek jelenleg a főépületben élnek.

Felszabadulván a főépület, ahol csupán a főiskola nagykönyvtára és a levéltár marad meg, a jövő tanév befejeztével ugyancsak a nyári nagy szünet alatt történik meg annak theol internátussá való átalakítása az elavult ablakok, padlók kicserélésével, a kőlapú folyosók portalanná tételével, az épületnek vízvezetékekkel és központi fűtéses rendszerrel való felszerelésével s a szükséghez képest előirányzott átalakítások keresztülvételével. E munkálatoknak a miniszterium által előirányzott költsége 126.000 pengő, melyhez az egyházkerülettől az internátusi bizottság 63.000 pengő hozzájárulást kér abban a formában, amint az külön előadásban kerül az egyházkerületi közgyűlés elébe, mint a főiskola igazgató-tanácsának a tegnapi napon tartott rendkívüli üléséből tett felterjesztése.

Az internátusi bizottság előmunkálatai alapján meghirdetés alatt van az angol típusu gymn. internátus eszmei tervpályázata. Ez az építkezés 80 tanulóra szóló berendezéssel 450.000 P körüli költségre van kontemplálva, amelyhez a berendezés hozzávetőleges összegét 80.000 P-re kalkulálva, az emeletráépítés, az ottani központi fűtés és vízvezeték, a theol. internátus és az angol típusu gymn. internátus együttes költsége 961.000 P-t tenne ki, a melyre a felvett 500.000 P törlesztéses kölcsönben, a VK. Miniszter Ur által az 1930/31. költségvetésből nyújtandó 240.000 P tőketermészetű államszegélyben, az annuitásoknak már eddig folyósított összegében, az időközi kamatokban, a főt. egyházkerület által nyújtandó 63.000 P hozzájárulási összegben és az eddigi adományokban és a főiskola részéről 5 évre történő előirányzatban van a fedezet a törlesztéses köl-

csön törlesztési hányadára az évi annuitásos államsegélyből fel nem használendő évi 30.000 P mellett.

Tudomásul vétetik.

13. A szlovenszkói tiszáninneri ref. egyházkerület múlt évi őszi közgyűlésének 55. sz. határozatával azt kéri, hogy a Baldácsy-alapítványnak a tiszáninneri ref. egyházkerületet illető részéből, egyházkerületünk bocsássa rendelkezésére a szlovenszkói tiszáninneri ref. egyházkerületnek a reá eső aránylagos részletet.

Ugyancsak kéri a szlovenszkói tiszáninneri ref. egyházkerület, hogy a vonatkozó tárgyalásokra egyházkerületi közgyűlésünk küldjön ki megbizottakat.

A szlovenszkói tiszáninneri ref. egyh.-kerület a maga részéről megbizottakul pálóczi Czinke István püspököt és dr. Kovács László ügyészt küldötte ki.

Egyházkerületi közgyűlés a szlovenszkói tiszáninneri ref. egyházkerület kérelmének elintézésével az elnökséget bizza meg.

14. Dr. Kérészy Barna egyh.-ker. főügyész jelenti, hogy a 34437/1927. sz. ítéletével az O. F. B. egyházkerületünknek püspöki javadalmazás céljaira további 30 k. hold szántóföldet juttatott Tiszacsege község határában, mely 30 kat. hold kiterjedésű szántófölddel az egyházkerületünknek ily címen juttatott ingatlanság terjedelme 715 kat. hold 704 öltre, vagyis 954 m. hold 704 öltre növekedett.

Egyidejűleg bemutatja főügyész az ezen 30 kat. hold kiterjedésű ingatlanság haszonbérbeadása tárgyában Patkó Lajos tiszacsegei lakos, ny. ref. tanító, földbirtokossal létesített haszonbérleti szerződést, melynek értelmében nevezett ezen ingatlanságot 1929. évi ápr. 1-től, 1940. évi szept. 30-ikáig terjedő időre évi 45 mm. buzáért, az ismertetett egyéb feltételek mellett haszonbérbe veszi.

Egyh.-ker. közgyűlés, a bemutatott haszonbérleti szerződést, — miután annak kikötéseivel az egyh.-kerület mindenkori püspökének, mint a haszonbérbeadott birtok haszonélvezőjének jogai és érdekei mindenben biztosítottak látszanak, — tudomásul veszi és a 3 példányban bemutatott eredeti haszonbérleti szerződést, záradékoltan, főügyész kezeihez kiadni rendeli.

15. Dr. Szabó Sándor ny. sárospataki jogtanár, az egyházkerület elnökségéhez intézett beadványában hosszasan fejtegeti, hogy a nyugdíjaztatása ügyében hozott határozatok hatályukat veszítették, mert a 3582—1928. sz. alatt kelt közig. birói ítélet megállapítása szerint, nyugdíjba helyezésének időpontjában az 1922. évi VI. t.-c. már nem volt érvényben s így ezen t.-c. alapján nem volt nyugdíjazható. Ez okból kéri, hogy az ő és családja részére a teljes ténylegességi javadalom élete fogytáig megadassék, illetve az államtól kapott nyugdíja a legutoljára élvezett fizetésének, vagyis az V-ik fiz. osztály első fokozatának megfelelő összegre kiegészíttessék s a mostanáig elfoglalva tartott lakás használata részére szintén életfogytiglan biztosíttassék.

Arra az esetre, ha ezen kérelme teljesíthető nem lenne azt kéri, hogy a sárospataki theologiai akadémián szervezett és dr. Trócsányi József által ellátott jogi tanszékre kérelmező helyeztessék el.

E kérelemmel kapcsolatosan olvastatott a sárospataki ref. főiskolai ig.-tanács 1929. VI/17-én tartott üléséről felvett jkv. kivonata, melynek értelmében ig.-tanács javasolja, hogy a fent hivatkozott számú közig. birói ítélet folytán dr. Szabó Sándor nyugdíjazhatósága nem 1923. évi X. elsejével, hanem 1925. évi január hó elsejével állván be; — az ezen ideig járó összes ténylegességi illetményei a nyugdíjintézet javára letiltott 3727 P. 17 f. levonásával részére kiutaltathassanak.

Egyházkerületi közgyűlés dr. Szabó Sándor ny. jogakadémiai tanárt kérelmé-

vel elutasítja, mert annak teljesítésére semmi jogalapot sem lát fennforogni.

Egyidejűleg az ig.-tanács javaslatának megfelelően, az 1924. évi december 31-ig számfejtett teljes illetményeket, — a nyugdíjintézeti letiltott 3727 P. 17 f., — nemkülönben a könyvkereskedés és nyomdával szemben fennálló 209 P. 73 f., — valamint $\frac{3}{4}$ -ed évi 784 P. 50 f. lakbér levonásával kiutalja.

16. A Dókus Gyula elhunytával megüresedett konventi rendes tagsági hely betöltése válván szükségessé,

egyházkerületi közgyűlés az 1928—30. évekre terjedő cyklus még hátralevő idejére konventi rendes taggá dr. Puky Endrét, az ő rendes taggá történt megválasztásával megüresedett póttagsági helyre pedig Farkasfalvi Farkas Gézát megválasztja és a választás eredményét az egyetemes konventhez bejelenti.

17. Számvevőszék beterjeszti a f. évi február 12-én Miskolcon tartott üléséről felvett jegyzőkönyvet a következőkben:

SZÁMVEVŐSZÉKI JEGYZŐKÖNYV.

Felvétel Miskolcon a tiszáninnyi ref. egyházkerület számvevőszéke és pénzügyi választmánya részéről 1929. évi február hó 12-én tartott számvevőszéki ülésről.

Jelen vannak: a számvevőszék részéről Dókus Ernő egyh. ker. főgondnok, számvevőszéki elnök és Fodor György egyházkerületi tanácsbíró, számvevőszéki tag; a pénzügyi választmány részéről Csorba György miskolci reálgimnáziumi igazgató, Farkas István alsóborsodi esperes, dr. gróf Haller József a miskolci egyház főgondnoka pénzügyi választmányi tagok és dr. Regéczy József egyházkerületi pénztárnok, úgy is mint jegyzőkönyv-vezető.

Dókus Ernő számvevőszéki elnök 1929. évi február hó 12-én

d. e. 9 órakor megnyitván, üdvözli a megjelenteket s bejelenti, hogy a püspök úr gyengélkedése miatt nem jelenhetett meg az ülésen, amit az ülés sajnálattal vesz tudomásul.

Elnök felhívására dr. Régéczy József előterjeszti az 1928. évi számadásokat, tőke könyveket, leltárakat, kötvényeket és a bevételeket illetve kiadásokat igazoló okmányokat, melyeknek megvizsgálása a következő sorrendben és eredménnyel történt:

1. Közigazgatási pénztár.				Előirányzat	Eredmény
<i>Bevétel:</i>				P	P
1.	Multi évi maradvány	---	---	13 334·10	13.334·10
2.	Államsegély	---	---	36.356 —	41·537 —
3.	Államsegély theol. akadémiának	---	---	3.675 —	3.912·50
4.	Egyházmegyékből:				
	a) tűzbiztosításért	---	---	10.395·44	10.395·45
	b) közigazgatási tárca	---	---	300 —	262·40
	c) kerületi jkvért	---	---	—	434 —
	d) közhirdetésből	---	---	150 —	144·81
	e) konventi jkvért	---	---	1.700 —	1.118 —
	f) bírságpénz	---	---	—	20 —
	g) parochiális könyvtárra	---	---	2.170 —	2.170 —
5.	Parochiális könyvtárra				
	a) sárospataki főgimnázium	---	---	10 —	10 —
	b) miskolci reál-gimnázium	---	---	10 —	10 —
	c) miskolci leánygimnázium	---	---	10 —	10 —
6.	Kamatokból	---	---	5 000 —	7.229·25
7.	Br. Baldácsy alapítvány jövedelméből	---	---	14.000 —	14.000 —
8.	Középiskolai előadókknak középiskolai tanulóktól	---	---	800 —	1.255·80
9.	1% egyházaktól	---	---	0·63	0·63
10.	Zsoltárjutalék	---	---	500 —	2.439 —
11.	Fonciére jó tanulóknak	---	---	600 —	600 —
12.	Vegyesekből	---	---	500 —	3.530·70
13.	Schweitz-i segélyből	---	---	2.819·57	—
14.	Visszafizetett tőke	---	---	—	11.700·46
15.	Fonciére 1927. évi nyereségből	---	---	—	2.344·40
16.	Püspöki földből 1200 □-öl ára	---	---	—	375 —
17.	Kezelésre beadott tőke	---	---	—	15.675·96
18.	Missziói segély	---	---	—	2.370 —
	Átvitel	---	---	92.330·74	134.879·46

	Előirányzat P	Eredmény P
Áthozat ...	92.330·74	134.879·46
19. Kulturadó ...	—·—	9.231·83
20. Portóváltás 1927—28. évre ...	—·—	2.240·—
21. „ 1928—29. évre ...	—·—	2.240·—
22. Főisk. gimnáziumi internátus állam- segélye ...	—·—	30.000·—
23. Főisk. theol. internátus államsegélye	—·—	2.500·—
24. Püspöki hivatal portóváltása ...	—·—	784·32
25. Tanulmányi államsegélyek ...	—·—	1.650·—
Összes bevétel ...	—·—	183.526·28

Kiadás.

1. Kezelt tőkék kamatja ...	2.100·—	812·89
2. Pesti M. Keresk. Banknak ...	—·55	—·80
Segélyek:		
a) Egyházmegyéknek ...	8.000·—	8.000·—
b) „ Br. Baldácsy- jövedelemből ...	6.800·—	6.800·—
c) Egyházmegyéknek 1927. évi Br. Baldácsy-jövedelemből ...	4.900·—	4.900·—
d) Br. Baldácsy tartalékra ...	3.000·—	3.000·—
e) Esperesek tiszteletdíja ...	4.000·—	4.000·—
f) Theol. akadémia államsegélye ...	3.675·—	3.912·50
g) Leányiskolának ...	1.360·—	1.360·—
h) Sárospataki Ref. Lapoknak ...	800·—	800·—
i) Igri lelkésznek ...	500·—	490·—
k) Mezőkövesdi segédlelkésznek ...	300·—	300·—
4. Közigazgatási tisztviselőknél:		
a) Püspöknek tiszteletdíj ...	960·—	960·—
b) Püspöknek Br. Baldácsy jöv.-ből	4.200·—	4.200·—
c) Püspöki titkárnak ...	3.200·—	3.240·—
d) „ lakbér ...	800·—	854·25
e) Főügyésznek ...	200·—	—·—
f) Alügyésznek ...	40·—	40·—
g) Pénzártnoknak ...	2.160·—	2.160·—
h) „ lakbér ...	400·—	400·—
i) Lelkési főjegyzőnek ...	200·—	200·—
Átvitel ...	47.595·55	46.430·44

	Előirányzat P	Eredmény P
Áthozat ...	47.595·55	46.430 44
j) Világi főjegyzőnek ...	50—	50—
k) 4 aljegyzőnek ...	200—	150—
l) Aljegyzőknek 1927. évről ...	100—	—
m) Levéltárnoknak ...	40—	40—
n) Középiskolai előadónak ...	960—	960—
o) Népiskolai előadónak ...	60—	36 40
p) Missziói előadónak ...	120—	200—
r) „ „ 1927. évre ...	—	150—
5. Napidíjak és útiköltségek ...	1.500—	1.301 56
6. Konventi költségek ...	1.200—	1 053 94
7. Egyet. tanügyi bizottsági költségek ...	500—	351 81
8. Prot. Irod. Társaság tagdíja ...	15—	20—
9. Köz hirdetésből egy gömör tornai egyháznak ...	157 05	157 05
10. Püspöki iroda :		
a) fűtés, világítás ...	120—	120—
b) telefon ...	150—	148 13
c) postafiók ...	24—	24—
d) nyomtatványok ...	100—	359 89
e) hivatalos levelekre bélyeg ...	300—	326 40
11. Pénztárnok irodai átalánya ...	100—	100—
12. Hivatalszolga bére ...	240—	240—
13. Fonciere nek tűzbiztosításért ...	7.761—	7.761—
14. Zsinati költség ...	30.000—	15 796 77
15. 1% Földhitelintézetnek ...	—63	—63
16. Ker. jegyzőkönyvek nyomtatása ...	1 000—	1.054 72
17. Pénztári hivatal fűtése ...	80—	78—
18. Zsoldos-árvák részére főiskolának ...	272—	272—
19. „ „ „ „ 1927-re ...	272—	272—
20. Fiúkálvineumnak ...	50—	50—
21. Leánykálvineumnak ...	50—	50—
22. Paróchiális könyvtárra ...	2.170—	—
23. Konventi jkvért ...	1 700—	1.354 16
24. Vegyes ...	50—	1.321 74
25. Püspöki titkáráért nyugdíjárulék ...	9—	42 84
26. Hitoktató lelkészért nyugdíjárulék ...	0—	58—
Átvitel ...	97.47 23	80 342 48

	Előirányzat P	Eredmény P
Áthozat ...	97.497·23	80.342·48
27. Schweitzi segélyből ...	2.819·57	555·67
28. Gróf Tisza István bpesti szobrára ...	—·—	500·—
29. Református nagygyűlésnek ...	—·—	500·—
30. Bethlen Gábor-szövetségnek ...	—·—	100·—
31. Prof. Irod. Társaságnak külön segély ...	—·—	769·20
32. Britt és külföldi bibliai társulatnak ...	—·—	100 —
33. Kölcsön adatott ...	—·—	44.781·58
34. Kezelt tőkéből kiadatott ...	—·—	1.215·—
35. Főiskolának gimn. intern. államsegély ...	—·—	30.000·—
36. „ theol. „ „	—·—	2.500·—
37. Missziói segély ...	—·—	960·—
38. Missziói előadó költsége ...	—·—	103·70
39. Kultúradó ...	—·—	9 231·83
40. Portóváltáság 1927—28. évre ...	—·—	2.240·—
41. „ 1928—29. évre ...	—·—	2.240·—
42. Püspöki földből 1200 □-öl ára betét- könyvre ...	—·—	375·—
43. Tanúlmányi államsegélyek ...	—·—	1.650·—
Összes kiadás ...	—·—	178.164·46

A tár állása.

1. Kint lévő tőke ...	—·—	102.017·29
2. Kamathátrálék ...	—·—	5.053 65
3. Pénztári maradvány ...	—·—	5 361 82
Összesen ...	—·—	112.432·76

terheli ezt:

a) kezelt tőke ...	49.992·17	—·—
b) törlesztéses kölcsön ...	3·42	—·—
c) schweitzi segély ...	2 263·90	—·—
d) 1908. évi paróchiális könyvtárdíj ...	2.200·—	54.459·49
Tisztán 1928 dec. 31-én volt ...	—·—	57.973·27
1927 dec. 31-én volt ...	—·—	42.232·64
Szaporodás ...	—·—	15 740·63

II. Vay—Mocsáry-alapítvány A) része.

	<i>Bevétel.</i>	P
1. Kamatokból	---	164·06
2. Visszafizetett tőke	---	120·01
3. Valorizáció	---	63 99
4. Kölcsönből	---	1.266·—
	Összes bevétel	1.614·06

	<i>Kiadás.</i>	
1. Kölcsön adatott	---	1.450·—
2. Főiskolának	---	164 06
	Összes kiadás	1.614 09

A tár állása.

1. Kint lévő tőke	---	2.368·83
2. Kamat hátrálék	---	114 65
	Összesen	2 483·48
Terheli ezt tartozás	---	1.266·—
Tisztán 1928 december 31-én volt	---	1.217 48
1927 december 31-én volt	---	1.137·87
	Szaporodás	79 61

III. Vay—Mocsáry-alapítvány B) része.

	<i>Bevétel.</i>	
1. Kamatokból	---	457·74
2. Visszafizetett tőke	---	—·49
3. Kölcsönből	---	206 17
	Összes bevétel	664·40

	<i>Kiadás.</i>	
1. Kölcsön adatott	---	560·—
2. Kamatból tőkeegély vissza	---	104·40
	Összes kiadás	664·40

A tár állása.

1. Kint lévő tőke	---	819·03
2. Kamathátrálék	---	26 65
	Összesen	845·68
Terheli ezt tartozás	---	206·17
Tisztán 1928 dec. 31-én volt	---	639 51
1927 dec. 31-én volt	---	262·86
	Szaporodás	376·65

IV. Gróf Teleky—Szeremley—Szentés alapítvány.

<i>Bevétel.</i>							P
1. Mult évi maradvány	---	---	---	---	---	---	2·88
2. Visszafizetett tőke	---	---	---	---	---	---	10·—
3. Kamatokból	---	---	---	---	---	---	22·—
4. Kölcsönből	---	---	---	---	---	---	287·12
Összes bevétel							322·—

<i>Kiadás.</i>							
1. Kölcsön adatott	---	---	---	---	---	---	300·—
2. Főiskolának	---	---	---	---	---	---	22·—
Összes kiadás							322·—

<i>A tár állása.</i>							
1. Kint lévő tőke	---	---	---	---	---	---	510·21
2. Kamathátrálék	---	---	---	---	---	---	12·03
Összesen							522·24
Terheli ezt tartozás							287·12
Tisztán 1918. december 31-én							235·12
1927. december 31-én volt							226·14
Szaporodás							8·98

V. Lelkeszi özvegy-árva gyámintézet.

<i>Bevétel.</i>							
1. Visszafizetett tőke	---	---	---	---	---	---	505·—
2. Kamatokból	---	---	---	---	---	---	562·53
3. Részvénydíjből	---	---	---	---	---	---	1300·—
4. Hirdetésből	---	---	---	---	---	---	27·63
5. Vegyes	---	---	---	---	---	---	231·97
6. Kölcsönből	---	---	---	---	---	---	2616·19
Összes bevétel							5243·32

<i>Kiadás.</i>							
1. Kölcsön adatott	---	---	---	---	---	---	5243·32
Összes kiadás							5243·32

A tár állása.

	P
1. Kint lévő tőke	7521 03
2. Kamathátralék	479 42
	<hr/>
Összesen	8000 45
Terheli ezt tartozás	2616 19
	<hr/>
Tisztán 1923. december 31-én	5384.26
1927. december 31-én volt	3030 99
	<hr/>
Szaporodás	2353 27

Ezen tárra vonatkozólag számvevőszék javasolja, hogy a lelékési özvegy-árva gyámintézetnek az 1928 évi őszi egyházkerületi közgyűlés 120. jegyzőkönyvi számú határozatával megállapított alapszabályai az 1929. évi tavaszi egyh. ker. közgyűlés jegyzőkönyvének függelékében nyomassanak ki.

VI Szükösi—Hollandi tár.

Bevétel.

1. Visszafizetett tőke	2040 —
2. Kamatokból	260 —
3. Egyházmegyék szükösöknek	47 83
4. Közig. tárban kezelt alapítványok közül beolvastva	40 —
5. Kölcsönből	782 10
	<hr/>
Összes bevétel	3169 93

Kiadás.

1. Kölcsön adatott	3000 —
2. Szükösöknek vissza	47 83
3. Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak	2 10
4. Prinsterer alapítvány kamata spataki főiskolának	120 —
	<hr/>
Összes kiadás	3169 93

A tár állása.

1. Kint lévő tőke	2.460 27
2. Kamathátralék	58 86
	<hr/>
Összesen	2.519 13
Terheli ezt:	
a) Közigazgatási tárnak tartozás	782 10
b) Törlesztéses kölcsön	4 75
	<hr/>
Tisztán 1928 dec. 31-én	1.732 28
1927. dec. 31-én volt	1.515 44
	<hr/>
Szaporodás	216 84

VII. Tolcsvai Nagy Gedeon alapítvány.

							P
<i>Bevétel.</i>							
1. Visszafizetett tőke	---	---	---	---	---	---	160.—
2. Kamatokból	---	---	---	---	---	---	16.—
3. Kölcsönből	---	---	---	---	---	---	204.—
							380.—
					Összes bevétel	---	380.—

<i>Kiadás.</i>							
1. Kölcsön adatott	---	---	---	---	---	---	380.—
							380.—
					Összes kiadás	---	380.—

							P
<i>A tár állása.</i>							
1. Kint levő tőke	---	---	---	---	---	---	380 68
2. Kamathátralék	---	---	---	---	---	---	20 26
							400 94
					Összesen	---	400 94
					Terheli ezt tartozás	---	204.—
							196 94
					Tisztán 1928 dec. 31-én	---	196 94
					1927. dec. 31-én volt	---	165 08
							31 86
					Szaporodás	---	31 86

Mindezen pénztárakra vonatkozó számadások rendben levőknek, a bevételek és kiadások okmányokkal igazoltaknak találtattak, miért is javasolja számvevőszék, hogy egyházkerületi közgyűlés az 1928. évi számadásokra vonatkozólag az azokban foglalt tételekre dr. Regéczy József pénztárnoknak a felmentést adja meg.

VIII. Költségvetés.

Tárgyalás alá vette számvevőszék a pénzügyi választmány által előterjesztett 1929. évi költségvetést, amelyet csekély módosítással elfogadva, egyh. ker. közgyűlésnek elfogadásra ajánl, a jkvben alább közölve.

Javasolja számvevőszék, hogy a budapesti napidíjak tekintetel a változott viszonyokra az eddigi 20 P. helyett 25 P-ben állapítsanak meg.

Költségelőirányzatok 1929. évre.

I. Közigazgatási pénztár.

<i>Bevétel.</i>	1928. évi eredmény P	1929. évi előirányzat P
1. Mult évi maradvány	5.361·82	5.361·82
2. Államsegély	41.537·—	39.338·—
3. Államsegély theol. akadémiának ...	3.912·50	4.150·—
4. Egyházmegyéktől :		
a) tűzbiztosításért	10.395·45	10.337·92
b) közigazgatási tárca	262·40	262 40
c) kerületi jegyzőkönyvért	434·—	434·—
d) közhirdetésből	144 81	144·81
e) konventi jegyzőkönyvért	1.118·—	1.118·—
f) parochiális könyvtárra	2.170·—	2.170·—
5. Parochiális könyvtárra :		
a) sárospataki főgimnáziumtól ...	10·—	—·—
b) miskolci reálgimnáziumtól	10·—	10·—
c) miskolci leánygimnáziumtól ...	10·—	10·—
6. Kamatokból	7.229·25	8.000·—
7. Br. Baldácsy alapítvány jövedelméből	14 000·—	14.000·—
8. Középiskolai előadóknak középiskolai tanulóktól	1.255·80	1.000·—
9. 1% egyházaktól	0·63	0·63
10. Zsoltárjutalék	2.439·67	500·—
11. Vegyesekből	3.530 70	500·—
12. Fonciéretől jó tanulóknak	600·—	600·—
13. Schweitzi segélyből bent van ...	2.263·90	2.263·90
14. Zsinati jegyzőkönyvért	—·—	324·—
Összes bevétel	96 685·93	90.525·48

Kiadás.

1. Kezelt tőkék kamata	812·89	2.500·—
2. Pesti Magyar Kereskedelmi Banknak	—·80	— 80)
3. Segélyek :		
a) egyházmegyéknek	8 000·—	12.000·—
b) „ b. Baldácsy- alapítvány jövedelméből	6 800·—	6 800·—
Átvitel ...	15.613 69	21.300 80

	1928. évi eredmény P	1929. évi előirányzat P
Áthozat ...	15.613·69	21.300·80
c) esperesek tiszteletdíja ...	4.000·—	4.000·—
d) theol. akadémiának ...	3.912·50	4.150·—
e) leányiskolának ...	1.360·—	1.360·—
f) Sárospataki Ref. Lapoknak ...	800·—	800·—
g) egri lelkésznek ...	490·—	500·—
h) mezőkövesdi s. lelkésznek ...	300·—	300·—
i) miskolci tanítóképzői hitoktatónak ...	—	200·—
4. Közig. tisztviselőknek:		
a) püspöknek t. díj ...	960·—	960·—
b) „ br. Baldácsy jöv. ből ...	4.200·—	4.200·—
c) püspöki titkárnak ...	3.240·—	3.240·—
d) „ „ lakbér ...	854·25	900·—
e) főügyésznek ...	—	200·—
f) „ 1928. évre ...	—	200·—
g) alügyésznek ...	40·—	40·—
h) pénztárnoknak ...	2.160·—	2.160·—
i) „ lakbér ...	400·—	400·—
k) „ irodaátalánya ...	100·—	100·—
l) lelkészi főjegyzőnek ...	200·—	200·—
m) világi „ ...	50·—	50·—
n) 4 aljegyzőnek ...	150·—	200·—
o) aljegyzőknek 1927. és 1928. évről ...	—	200·—
p) levéltárnoknak ...	40·—	40·—
r) középiskolai előadónak ...	960·—	960·—
s) népiskolai előadónak ...	36·40	50·—
t) missziói előadónak ...	200·—	200·—
5. napidíjak és utiköltségek ...	1.301·56	1.600·—
6. konventi költségek ...	1.053·94	1.200·—
7. Egyetemes tanügyi biz. költségek ...	352·81	500·—
8. Prot. Irod. Társ. tagdíja (30 P tőkésítve) ...	20·—	50·—
9. Közhirdetésből egy abauji egyháznak ...	157·05	144·81
10. Püspöki iroda:		
a) fűtés, világítás ...	120·—	120·—
b) telephon ...	148·13	150·—
c) postafiók ...	24·—	24·—
Átvitel ...	43.244·33	50.699·61

	1928. évi eredmény P	1929. évi előirányzat P
Áthozat ...	43.244 33	50.699 61
d) nyomtatványok ...	359 89	350 —
e) hivatalos levelekre bélyeg ...	326 40	350 —
11. Hivatalszolga bére ...	240 —	240 —
12. Fonciérenek tűzbiztosításért ...	7.761 —	7.714 05
13. Zsinati költség ...	15.796 77	25.000 —
14. 1% ₀ Földhitelintézetnek ...	— 63	— 63
15. Kerületi jkvek nyomtatása ...	1.054 72	1.200 —
16. Pénztári hivatal fűtése ...	78 —	80 —
17. Zsoldos árvák részére főiskolának ...	272 —	272 —
18. Fiukalvineumnak ...	50 —	50 —
19. Leánykalvineumnak ...	50 —	300 —
20. Parochiális könyvtarra ...	— —	2.200 —
21. " " 1928 évre ...	— —	2.200 —
22. Konventi jegyzőkönyvért ...	1.364 16	1.500 —
23. Vegyes ...	1.321 74	1.500 —
24. Püspöki titkáráért nyugdíjjárulék ...	42 84	50 —
25. Hitoktató lelkészért " ...	58 —	60 —
26. Schweitzi segélyből ...	555 67	2 263 90
Összes kiadás	72 576 15	96.030 19

II. Vay—Mocsáry-alapítvány A) része.

Bevétel.

1 Kamatokból ...	164 06	120 —
Összes bevétel ...	164 06	120 —

Kiadás.

1. Főiskolának ...	164 06	120 —
Összes kiadás ...	164 06	120 —

III. Vay—Mocsáry-alapítvány B) része.

Bevétel.

1. Kamatokból ...	457 74	60 —
Összes bevétel ...	457 74	60 —

Kiadás

1. Tőkésítésre ...	457 74	60 —
Összes kiadás ...	457 74	60 —

IV. Gróf Teleky—Szeremley—Szentés alapítvány.

<i>Bevétel.</i>		P	P
1. Kamatokból	---	22—	20—
Összes bevétel	---	22—	20—

Kiadás.

1. Főiskolának	---	22—	20—
Összes kiadás	---	22—	20—

V. Lelkeszi özvegy-árva gyámintézet.

Bevétel.

1. Kamatokból	---	562·53	500—
2. Részvénydíjből	---	1.300—	1.500—
3. Hirdetésből	---	27·63	30—
Összes bevétel	---	1.890·16	2.030—

Kiadás.

1. Tőkésítésre	---	1.890·16	2.030—
Összes kiadás	---	1.890·16	2.030—

VI. Szükösi—Hollandi tár.

Bevétel.

1. Kamatokból	---	260—	170—
Összes bevétel	---	260—	170—

Kiadás.

1. Prinsterer-alapítv. kam. főiskolának	---	120—	120—
2. Pesti M. Keresk. Banknak	---	2·10	2·10
3. Tőkésítésre	---	137·90	47·90
Összes kiadás	---	260—	170—

VII. Tolcsvai Nagy Gedeon-alapítvány.

Bevétel.

1. Kamatokból	---	16—	20—
Összes bevétel	---	16—	20—

Kiadás.

1. Tőkésítésre	---	16—	20—
Összes kiadás	---	16—	20—

A költségvetés letárgyalása után számvevőszék megállapította, hogy a folyó évi pénztári napló lezárása után a bevételi többlet 24.527 P. 94 f., amely takarékpénztári folyószámlán, postatakarék-pénztári csekkszámlán és készpénzben meglévőnek találtatott.

Elnök az ülést 1929 február hó 12-én d. u. $\frac{1}{2}$ 7 órakor be-rekeszti.

Miskolc, 1929. évi február hó 12-én.

Dókus Ernő
 egyh.-ker. főgondnok,
 számvevőszéki elnök.

Dr. Regéczy József
 egyh.-ker. alügyész,
 jegyzőkönyvvezető.

Közgyűlésünk a számvevőszék jelen-tése alapján az egyházkerületi pénztárban kezelt tőkék, alapok s alapítványoknak tételről-tételre átvizsgált s okmányokkal igazolt 1928. évi számadását jóváhagyja s dr. Regéczy József pénztárnoknak az 1928. évi számadásokra vonatkozólag az azok-ban foglalt tételekre lelkiismeretes és hű-séges munkásságának elismerése mellett — a felmentést megadja s a számvevőszék javaslata alapján :

- a) az 1929. évre vonatkozó költség-irányzatot elfogadja,
- b) a budapesti napidíjat a változott viszonyokra tekintettel az eddigi 20 P helyett 25 P-ben állapítja meg,
- c) s az egyházkerületi lelkészi özvegy-árva gyámintézetnek az 1928. évi őszi egy-házkerületi gyűlés 120. jkvi számú határo-zatával elfogadott alapszabályait jelen jegy-zőkönyvének függelékében kinyomatja, el-várván pénzügyi választmányának a to-vábbi intézkedésekre vonatkozó javaslatait.

18. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929. június hó 17-iki és július hó 15-iki üléseiből a theol. kar előterjesztéseire javaslatot terjeszt az egyházkerü-leti közgyűlés elé a theologiai internátus építési költ-ségeinek fedezetére nézve. A theol. kar a lelkész-kép-

zésnek s abban az internátusi nevelésnek sürgős szükségét megállapítván, ez alkalommal is kimondja, hogy kész hozzájárulni ahhoz a tervhez, hogy a theol. internátus a főiskola régi épületében helyeztessék el, annak a kultuszminiszterium által készített tervek szerinti átalakításával. De a sürgős szükségre tekintettel ennek ez alkalommal is az 1930. év nyarán leendő átalakítását kéri. Bármennyire biztosítottnak tudja is azonban ehhez a tervhez a kultuszminiszterium anyagi támogatását, biztos tudomása van afelől, hogy az sohasem fog hozzájárulni ahhoz, hogy a theol. internátus pusztán állami pénzen létesüljön. De ettől eltekintve, bár ismeri egyházunk nehéz anyagi helyzetét, annak méltóságához sem tartja illőnek, hogy egy ilyen rendkívüli horderejű és speciálisan egyházi érdekű intézményhez az egyházkerület semmi anyagi támogatással ne járuljon hozzá. A meglevő költségvetésekből megállapítja a kar, hogy nem számítva azokat az építkezéseket, amelyek a f. 1929. év nyarára a régi épületben tervbe vannak véve, a theol. internátusnak a kultuszminiszterium tervei szerinti elkészítésére még 126.000 P összegre van szükség. Ennek az összegnek részbeni fedezésére nézve az igazgató-tanács elfogadja módosított formában azt a javaslatot, amelyet az 1927. szeptember 27-én nagy lelkesedéssel tartott esperesi értekezlet készített a theol. internátus létesítéséhez való anyagi hozzájárulás tárgyában :

1. *Az egyházkerületi lelkészek önmegadóztatása.* Egyházkerületünk minden lelkésze fizetne 5 év alatt átlag 50 P-t, évente 10 P-t. Nem mindenik lelkésztől egyenlő összeg szedendő. Csak az 50 P átlagos összegnek kell kijönni. Az egyházmegyére bizatik annak a megállapítása, hogy az egyes lelkészek jövedelme, vagyoni viszonya, családi helyzete, teherbíró képessége szerint állapítsa meg az 5 év alatt egy lelkészre eső kisebb vagy nagyobb összeget. 220 lelkész után az így várható összeg : 11.000 P.

2. *Gyülekezeteink megadóztatása.* Itt egy gyülekezetre átlag évi 40 P jönne tekintetbe, öt év alatt befolyandó összeg : 40.000 P. Az egyes egyházmegyékre

eső teher a kulturadó felosztási kulcsa szerint alakulna. Az alsóborsodi és alsózempléni egyházmegye az összeg 25—25%-át, az abauji és felsőborsodi a 20—20%-át, a gömör-tornai a 10%-át viselné. Viszont az egyházmegyék maguk belkörüleg állapítsák meg, hogy az egyházmegyére eső összeg az egyes egyházak közt teherbíró erejükhöz képest igazságosan osztassék meg. Várható összeg 40.000 P.

3. *A főiskola hozzájárulása.* 1. A pátens árának e célra fordításából; 2. legációnál az u. n. képzelt helyek (4) eladásából; 3. a segédlelkészi és lelkészi vizsgálatot tevők adományaiból (amazok 5, emezek 10 P-t adnának) és 4. más kisebb címletektől évi 1000 P; 5 év alatt összesen 5000 P.

4. *Theol. tanárok önmegadóztatása,* 5 év alatt 1200 P.

5. Minden gyülekezetből a *husvét első napi perselypénz,* 5 év alatt 800 P.

6. Az egyházkerület évi hozzájárulása 1000 (egy-ezer) P; öt év alatt 5000 P.

Összesen 5 év alatt 63.000 P.

Számítani lehet még bizonyos összegű hozzájárulásra általában a főiskolai internátusokra azokból a nemeslelkű adományokból, amelyek *Felhívás útján* gyülnének össze, amely felhívás intézendő főiskolánk pátronusaihoz, jóltevőihez, barátaihoz, hálás szívü volt diákjaihoz, egyházi életünk vezető világi férfiaihoz, nagybirtokosaihoz stb. — akiket egyházkerületünkön kívül is a hála, nagyrabecsülés és segítni kész szeretet szálai fűznek főiskolánkhöz.

Miután azonban e terv határozattá emelése esetén a főiskola 5 év alatt jutna az egyházkerületi hozzájárulás birtokába s miután nemcsak sürgősen szükséges, de alkalomszerű is a theol. internátus megvalósítása 1930. nyarán, amikor a régi épület kiürül, javasolja a theol. kar, hogy az egyházkerület e 63.000 P összeget bocsássa rendelkezésére, bármilyen forrásból 1930. nyarán.

Egyházkerületi közgyűlésünk a mai nehéz gazdasági viszonyok közt is Istenbe

vetett reménységgel, az ő soha meg nem szünő segedelmébe bízva, a lelkészképzés és nevelés nagy ügye iránti köteles áldozatkészséggel vállalja azt a terhet, amely egyházkerületünkre a főiskolában meginduló nagyszabású építkezések során a theologiai internátus építésével kapcsolatban hárul, mélységes hálával emlékezve meg a főiskolai ig.-tanács és theol. kar előterjesztése nyomán a theol. internátust illetőleg a magyar állam részéről megnyilvánuló nagylelkű anyagi támogatásról, különösen pedig gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter úr őnagyméltósága állásfoglalásáról, akinek főiskolánk ügyei iránti meleg érdeklődése, szeretetteljes gondoskodása és minden akadályon győzedelmeskedni kész lelkesedése legszebb reményeink megvalósulásának jogos örömeivel biztat és a főiskola nagy hivatásának teljesítéséhez szükséges intézmények létesítését, a főiskolát igazi nagy történeti küldetése magaslátára emelve, lehetővé teszi.

Indíttatva azért a történeti felelősség tudatától, amelyet egyházkerületünk a főiskola minden intézeti ága, de különösen theol. akadémiaja iránt érez, elfogadja azt a tervezetet, amelyet az igazgató-tanács az anyagi hozzájárulás tárgyában előterjesztett és annak végrehajtását elrendeli.

A theologiai internátus létesítéséhez e szerint tekintetbe jön:

1. *A lelkészek önmegadóztatása.* Egyházkerületünk minden lelkésze fizet 5 év alatt átlag 50 P-t, évente 10 P-t. Nem mindenik lelkésztől szedendő azonban egyenlő összeg. Az egyházmegyékre bízatik annak a megállapítása, hogy az egyes lelkészek jövedelme, vagyoni viszonya, családi helyzete, teherbíró képessége szerint állapítsa

meg az 5 év alatt egy lelkészre eső kisebb vagy nagyobb összeget. 220 lelkész után az így várható összeg: 11.000 P.

2. *Gyülekezeteink megadóztatása.* Itt egy gyülekezetre átlag évi 40 P jön tekintetbe, az összes egyházmegyékre évi 8000 P. Az egyes egyházmegyékre eső teher a kulturadó felosztási kulcsa szerint alakul. Azaz az alsóborsodi és alsózempléni egyházmegye az összeg 25—25%-át, az abaúji és felsőborsodi a 20—20%-át, a gömör-tornai a 10% át viseli. Viszont az egyházmegyék maguk belkörüleg állapítsák meg, hogy az egyházmegyére eső összeg az egyes egyházak közt teherbíró erejükhöz képest igazságosan osztassék meg. Várható összeg öt év alatt 40.000 P.

3. *A főiskola hozzájárulása.* 1. A pápens árának e célra fordításából; 2. legációnál az u. n. képzelt helyek (4) eladásából; 3. a segédlelkészi és lelkészi vizsgálatottevők adományaiból (amazok 5, emezek 10 pengőt adnak) és 4. más kisebb cimletekből... évi 1000 P; 5 év alatt összesen 5000 P.

4. *Theol. tanárok önmegadóztatása.* 5 év alatt 1200 P.

5. Minden gyülekezetből a *husvét első napi perselypénz*; 5 év alatt 800 P.

6. *Az egyházkerület évi hozzájárulása* 1000 (egyezer) P; öt év alatt 5000 P.

Összesen 5 év alatt 63.000 P.

Számít egyházkerületünk e címeken kívül még bizonyos összegű hozzájárulásokra általában a főiskolai internátusok építéséhez azokból a nemeslelkű adományokból, amelyek *Felhívás útján* gyülnének össze, amely felhívás intézendő főiskolánk patrónusaihoz, jóltevőieihez, barátaihoz, hálás szívü volt diákjaihoz, egyházi

életünk vezető világi férfiaihoz, nagybirtokosaihoz stb., akiket egyházkerületünkön kívül is a hála, a nagyrabecsülés és a segíteni kész szeretet szálai fűznek főiskolánkhoz.

Kívánatosnak tartja egyházkerületünk, hogy a theol. internátus építése — a f. 1929. évi nyárra tervbevett építkezéseket nem számítva — lehetőleg az 1930. év nyarán a főiskolai egyéb építkezésekkel kapcsolatban menjen végbe.

Felhatalmazza végül egyházkerületi közgyűlésünk az egyházkerületi elnökséget, hogy a 63.000 hozzájárulási összeget 1930-ban —, ha azt a pénzügyi helyzet javulása lehetővé teszi, ha erre nézve az igazgató-tanács indokolt előterjesztést tesz, függő kölcsön gyanánt vehesse fel esetleg jelzálogi bekebelezéssel és bocsássa az építkezés rendelkezésére.

19. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929. június hó 17-én tartott üléséből kegyeletes érzésekkel jelenti, hogy Kovácsy Sándor nyug. tanár, 34 évi tanári szolgálata után, nyugalomba vonulásának 19-ik, életének 79-ik évében, 1929 január hó 9-én rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogult hosszú, hűséges szolgálata alatt hozzáforrt a főiskolához, amelynek haláláig munkás, hű fia volt. Képzett tanár, jóságos, atyai érzületű, gondos nevelő és szorgalmas tankönyvíró volt, amig tényleges szolgálatban állt. Nyugalomba vonulása után pedig, mint a gazdasági választmány tagja, bocsátotta gazdag tapasztalatait, gyakorlati érzékét és higgadt bölcsességét a főiskola rendelkezésére s szerzett kiváló érdemeket a főiskolai könyvkereskedés és nyomda ügyeinek vitele körül. Lelkülete, munkája, élete fényes volt a főiskola szeretetétől.

Egyházkerületi közgyűlésünk megindult lélekkel hódol az örökkévalóságba

költözésekor a Kovácsy Sándor emléke előtt, áldja a kegyelem Urát az ő hasznos, gyümölcsöző, példaadó életéért, jegyzőkönyve lapjain örökíti meg sokoldalú érdemeit s a gyászoló család előtt kifejezi mély részvétét.

20. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929. június 17-iki üléséből tesz jelentést arról a veszteségről, mely a főiskolát érte azzal, hogy Zelles Lajos sárospataki gimn tanár 1928. dec. hó 25-én, tanári szolgálatainak 29-ik, életének 53. évében hosszas szenvedés után elhunyt. Az igazgató-tanács kiemeli a megboldogult vonzó, rokonszenves személyiségét, puritán egyszerűségét, szíves, megnyerő közvetlenségét, kedves nyájaságát és azt a becsületességet, amellyel minden munkájában és megbízatásában eljár, dicséretére hozza fel, hogy a korán elköltözött mennyire tudott alkalmazkodni a főiskola hagyományaihoz, annak tradicionális szelleméhez és az újabb idők követelményeihez.

Egyházkerületi közgyűlésünk kegyeletes érzésekkel veszi tudomásul a Zelles Lajos volt sárospataki gimn. tanár elhunytát, fájó érzések közt búcsúzik tőle s örökíti meg közvetlen tanári munkája s egyéb megbízatása teljesítésében szerzett érdemeit, áldást kíván emlékezetére és korai elköltözése felett érzett mély részvétét jegyzőkönyvileg juttatja a gyászoló család előtt kifejezésre.

21. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929. június hó 17-iki üléséből a főiskolai köziskolai szék előterjesztése alapján néhány javaslatot terjeszt elfogadásra az egyházkerületi közgyűlés elé a főiskola közelgő 400 éves jubileumának megünneplésére vonatkozólag. 1. Elhatározta a köziskolai szék, hogy összegyűjti az adatokat a főiskola négyszázéves történetének megírásához, amely munka vállalására felhívta a tanári

kar tagjait; 2. javasolja, hogy 1930. okt. 31-iki terminusra 200 P pályadíjjal pályázat irattassék ki az iskola 1—2 ív terjedelmű népszerű történetének megírására; 3. javasolja, hogy alkalmi költemény írására pályázat hirdettessék 1931. ápr. 30-iki dátummal, 50 P pályadíjjal; 4. megbízta a főiskolai énekkart, hogy már mostantól készüljön valami nagyszabású ünnepi énekszám előadására; 5. kívánatosnak tartja, hogy a négyszázados jubileum ünnepe és a Kazinczy Ferenc halála 100 éves évfordulójának emlékünnepe két egymásutáni napon 1931 ősztén tartassék meg s azzal a kérelemmel fordul az egyházkerületi elnökséghez, hogy járjon el ennek perfektuálása érdekében; 6. javasolja, hogy ennek keretében lepleztessenek le Kazinczy Ferencnek és Kazinczy Lajosnak a P. D. O. Sz. által az iskolakertben felállítani tervezett szobrai; vonassék be a jubilaris ünnepek előkészítésébe és rendezésébe a Pataki Diákok Országos Szövetsége s a szövetség által írók, művészek nyeressenek meg arra a célra, hogy ünnepi játékok és történeti stilszerű előadások is rendeztessenek a nagy alkalom eljöttékor.

Egyházkerületi közgyűlésünk örömmel teszi a magáévá a sárospataki főiskola alapítása négyszázados évfordulója megünneplésének gondolatát és amint századokon át szemefényének tekintette az ősi intézetet és soha nem lankadó szeretetével ölelte azt körül, úgy most is minden érzésével és teljes lelkével azon van, hogy a négyszázados évforduló úgy vonúljon el a főiskola felett, hogy a nagy történeti alkalom az anyagi és szellemi erőforrások meggyarapodásának emlékezetes ideje legyen a főiskolára nézve, hogy a dicsőséges múlt századaihoz képest újabb századokra töretlen erővel végezhesse a drága Alma Mater szentséges misszióját a magyar nemzeti művelődés és a ref. egyház szolgálatában. Az évforduló külső megünneplésé-

nek is méltónak kell lenni a többszázados multhoz. Egyházkerületi közgyűlésünk azért főiskolai jubileumi bizottságot küld ki, amelynek tagjai az egyházkerületi elnökség elnöklete alatt az egyházmegyék gondnokai és esperesei, a főiskolai igazgatótanács tagjai és a tanári kar köréből az igazgató-tanácsban helyet foglalt képviselőkön kívül 1—1 tag a theol. akad. kar és a gimn. szék részéről. Egyházkerületi közgyűlésünk a tanári kar és igazgató-tanács tett javaslatait elfogadja és felkéri az egyházkerületi elnökséget, hogy hasson oda, hogy a pataki főiskola 400 éves jubileumának ünnepe, valamint Kazinczy Ferenc halálának 100 éves fordulója két egymástáni napon legyenek megtarthatók az 1931. évi őszi folyamán.

22. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929. június hó 17-iki üléséből a köziskolai szék javaslatára előterjesztést tesz az ünnepi követküldést szabályozó 1895. évi tavaszi közgyűlés 53. sz. pontjában, illetve az azt megerősítő 1904. évi tavaszi közgyűlés 36. pontjában és az 1928. évi tavaszi közgyűlés 68. sz. pontjában foglalt határozatok módosítására nézve. A köziskolai szék meggyőződése szerint a jelzett határozatok nem tarthatók fenn a maguk merevségében. Nem tarthatók fenn elvi szempontból. A legációk ugyanis elsősorban a gyülekezetek adományaiként tekinthetők diákjaink számára s a kérdéses szabályrendelet az adományozó gyülekezeteknek semmi jogot nem biztosít. De nem tarthatók fenn gyakorlati szempontból sem, amennyiben az elmúlt években egypár alkalommal kényszerítő külső körülményekre tekintettel el kellett tekinteni a szabályrendelet merev keresztülvitelétől. Miután azonban ez csak a szabályrendelet követelményeinek súlyos megsértésével történhetett, annak áthágásából mindig erkölcsi károk származtak. Ezekre a körülményekre tekintettel a köziskolai szék és az igazgató-tanács ki-

vánatosnak tartja a kérdéses szabályrendelet módosítását s arra nézve terjeszti a következő javaslatot:

Az egyházkerületbe tartozó egyházaknak nincs joguk ünnepi követet *vagy sublegátust* specifikálni s csak azon esetben jelenthetik be, hogy ünnepi követet nem kérnek, ha az egyház vagy a hívek tűz vagy árvíz által nagyobb mérvű elemi csapást szenvedtek és ilyen esetben is azt esperesi bizonyítvánnyal kell igazolniok. *A specifikálás tilalmát tartalmazó ez általános szabály alól azonban felmentést adhat a püspök és pedig minden legációnak, illetve legációbeli körzetnek 4 évenként egy ünnepre a presbiteriumnak, illetve ha több gyülekezet tartozik egy legációba, a presbiteriumoknak különösen megindokolt kérésére az illetékes esperesnek, valamint az elekciónális bizottságnak ajánlata, illetve előterjesztése alapján. Specifikálni azonban így is csak olyan ifjakat lehet, akik az egyházi törvény intézkedései szerint legációi szolgálatra jogosítottak.* (Szabályrendelet többi része változatlan.)

Egyházkerületi közgyűlésünk a főiskolai igazgató-tanács útján előterjesztett módosítást elfogadja és határozati erőre emeli.

23. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929. június hó 17-iki üléséből jelenti, hogy Szilágyi Benő gimn. tanár, aki utóbb 3 éven át végezte kiváló pontossággal és odaadó szorgalommal a tápintézeti felügyelői munkát, e tisztéről lemondott s helyette az igazgató-tanács az 1929—30-ik iskolai évre Boda Béla főgimn. h. tanárt bízta meg a tápintézeti felügyelői tiszt vitelével.

Az egyházkerületi közgyűlés Szilágyi Benő gimn. tanár lemondását a tápintézeti felügyelői tisztről érdemeinek elismerése és jegyzőkönyvi köszönete mellett tudomásul veszi; Boda Béla h. tanár tápintézeti felügyelőül való alkalmazásához hozzá-

járul s az 1929—30-ik iskolai évre őt e tisztében megerősíti.

24. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929 június hó 17-iki üléséből előterjesztést tesz az egyházkerületi közgyűlésnek a főiskolai főkönyvtárnoki tiszt betöltésére nézve és javaslatba hozza Dr. Gulyás József főgimn. tanár, egyetemi magántanár személyét, aki úgy tudományos multjánál s hajlamainál, mint h. főkönyvtárnoki megbízatásában kifejtett buzgó munkásságánál fogva teljesen alkalmas arra, hogy a főkönyvtárnoki tiszt vele töltsék be.

Egyházkerületi közgyűlésünk az előterjesztéshez hozzájárul, Dr. Gulyás Józsefet főkönyvtárnokul megválasztja s kitartó szorgalmat, fáradhatatlan tevékenységet kívánó megbízatására Isten áldását kéri.

25. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929 június hó 17-iki üléséből jelentést tesz Dr. Rácz Lajos theol. tanár 1929 szept. hó 1-től kezdődő nyugalomba vonulásáról, amelyhez a theol. kar és igazgató-tanács tekintettel arra, hogy a M. kir. Kultuszminiszterium illetékes ügyosztályának 920—11/57—1929. sz. átirata Dr. Rácz Lajosnak a 100%-os nyugdíj élvezését biztosítja s valamint ő, a theol. kar útján a főiskola ügyvezető gondnokához intézett iratára, melyben kifejezi nyugdíjazása iránti óhaját, hozzájárult. Arra tekintettel, hogy Dr. Rácz Lajost az igazgató-tanács a theol. kar előterjesztésére az 1929—30-ik iskolai évre a theol. akadémián a bölcsészeti-neveléstani tanszék helyettesítésével megbízta s így a főiskolának munkás kapcsolata Dr. Rácz Lajossal még nem szünik meg, a theol. kar és igazgató-tanács ez alkalommal Dr. Rácz Lajos egész életművét kimerítően és adatszerűen nem méltatja, csupán általánosságban emlékezik meg az ő sokoldalú (filozófiai, vallásfilozófiai, paedagogiai, művelődés- és irodalomtörténeti stb.) termékeny s szivós

kitartással végzett munkásságáról, mellyel országunk kiváló tudósai közé küzdötte fel magát. 4 évtizeden át példás kötelességtudással végzett tanári- nevelői munkásságáról, jelentékeny, időnként idegen nyelven is folytatott zsurnalisztikai tevékenységéről, szivélyes, baráti kapcsolatokat mindenkor készséggel ápoló, valamint ref. egyházunkért buzgó lelkiületéről.

Egyházkerületi közgyűlésünk a Dr. Rácz Lajos theol. akad. tanár nyugalomba vonulásáról szóló jelentést tudomásul veszi s a maga részéről is Isten iránti hálaadással emlékezik meg Dr. Rácz Lajos 4 évtizedes, dús gyümölcsözést hozó tudós, tanári, írói munkájáról, szeretetreméltó nevelői, egyházas személyéről.

26. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929. június hó 16-iki üléséből a theol. kar javaslatára előterjesztést tesz az egyházkerületi közgyűléshez aziránt, hogy Zsiros József theol. h. tanárnak, aki az ó-szövetségi tanszék ellátására az 1928—29. évre az egyházkerület által megválasztott, ez a megbízatása az 1929—30. évre is meghosszabbíttassék. Zsiros József a lefolyt iskolai évben az alkalmazásához fűzött reményeknek teljesen megfelelt; komoly, férfias jelleme, szívós munkássága, egész lelkisége arra praedesztinálja őt, hogy az ótestamentum tudományának legyen bizonyágtevője s lelkipásztori nemzedékek formálója. Javasolja az igazgató tanács, hogy Zsiros József véglegesítése a theol. doktorátus megszerzéséhez köttessék, rendkívüli tanári címmel és jelleggel; rendes tanárrá pedig az egyetemi magántanári képesítés megszerzése után nyilváníttassék.

Egyházkerületi közgyűlésünk a Zsiros József theol. h. tanár alkalmazása tárgyában tett előterjesztést elfogadja és megerősíti.

27. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929 június hó 17-iki üléséből a gymn. igazgató előterjesztésére jelenti, hogy Deák Geyza gymn. tanár, aki az 1928—29-iki iskolai évet beteg-szabadságon töltötte, 1928 május hó 26-án minden szükséges okmány mellékelésével folyamodványban kérte nyugdíjaztatását, 1929 szeptember 1-től. A folyamodványt a gymn. igazgató az egyházi főhatóság útján illetékes helyre juttatta; a tanszék ellátásáról pedig az igazgató-tanács az 1929—30. iskolai évre helyettesítés útján gondoskodott a már az 1928—29. iskolai évben működött Bálint József helyettes tanáruul való alkalmazásával.

Tudomásul szolgál.

28. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929 június hó 17-iki üléséből a gymn. szék javaslatára az-iránt tesz előterjesztést az egyházkerületi közgyűlésnek, hogy Boda Béla, az előző tanévben a második német tanszéken alkalmazott h. tanár, aki már hosszabb ideig volt az ipolysági gymn. rendes tanára, sőt bizonyos ideig megbízott igazgatója is s aki sokoldalú meghasználhatóságával, szaktudásával, a tanításban való gyakorlottságával, tanítványai iránt tanusított szeretetével s a társadalmi életben is kiérdemelt közkedveltségével az előljáróság legteljesebb elismerését érdemelte ki, pályázat mellőzésével választassék meg gymn. rendes tanárnak, — világosan kikötetve azonban, hogy a rendes tanári cím mellett a rendes tanári javadalom folyósítására csak az állami fizetés-kiegészítő államsegélynek rendes tanárt megillető mérvben való kiutalás időpontjától vállal kötelezettséget.

Az egyházkerületi közgyűlés a gymn. szék javaslatára a főiskolai igazgató-tanács előterjesztése alapján Boda Béla helyettes tanárt pályázat mellőzésével a második német tanszékre rendes tanárnak megválasztja; világosan kiköti azonban, hogy a rendes tanári cím mellett a rendes tanári

javadalom folyósítására csak az állami fizetés-kiegészítő államsegélynek rendes tanárt megillető mérvben való kiutalás időpontjától vállal kötelezettséget.

29. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929 június hó 17-iki üléséből a gimnáziumi szék előterjesztésére az egyházkerülethez fordul egy második testnevelési tanári állás szervezése tárgyában, amely állás szervezését a harmadik testnevelési óra kívánatos beállítása és a párhuzamos osztályok folytán előállt magas óraszám teszi szükségessé. Amennyiben a főiskola anyagi helyzete nem bírja el egy második testnevelési tanári állás terheinek viselését, a köziskolai szék felveti azt a gondolatot, hogy az előljáróság tegyen lépéseket arra nézve, hogy a második testnevelési tanári állás úgy szerveztessék, hogy annak minden költségét a vallás- és közoktatásügyi, vagy a hadügy-miniszterium fedezze, a kinevezés joga is őt illesse, az egyházi hatóságok ajánlottai közül; de fegyelmi tekintetben a többi gimn. tanárral egyenlő elbánás alá tartozzék és feltétlenül szakképesített polgári egyén legyen. A gimn. szék véleménye szerint az egész egyházkerületben egységesen kísérlendő meg ennek a kérdésnek a megoldása.

Egyházkerületi közgyűlésünk szintén szükségesnek tartja a második testnevelési tanári állás beállítását és felkéri az egyházkerületi elnökséget, hogy annak a gimn. szék, ill. igazgató-tanács előterjesztése szerinti szervezésére éljen előterjesztéssel a vallás- és közoktatásügyi, illetőleg hadügyminiszteriumhoz.

30. Bódy Dénes sárospataki gimn. vallástanár hivatkozással az egyetemes konvent 193—1929. számú határozatára azzal a kérelemmel fordul egyházkerületi közgyűléshez, hogy lelkészi szolgálatban eltöltött évei, úgy a fizetési fokozatok, mint a nyugdíj szempontjából

neki beszámíttassanak. A gimn. szék a kérelem teljesítését a konventi határozat értelme szerint — melegen ajánlja az igazgató-tanács figyelmébe. Az igazgató-tanács 1929. június hó 17-iki ülésében a kérelemre vonatkozólag kimondja, hogy elvileg nem zárkózik el annak teljesítése elől, de abban érdemben csak az egyházkerület erre vonatkozó állásfoglalása és javaslata után dönt.

Egyházkerületi közgyűlésünk elvi szempontból teljesen méltányosnak tartja, hogy a vallástanároknak lelkészi szolgálatban eltöltött éveik bizonyos mértékben beszámíttassanak úgy a fizetési osztály, mint a nyugdíj szempontjából tanári szolgálatukba. Valóban elutasíthatatlan tanügyi és pedagógiai érdek az, hogy több évi tapasztalattal bíró és így eredményesebb munkát is jogosan ígérő lelkészek minden anyagi hátrány nélkül átmehessenek a vallástanári munkakörbe.

Ennek a kérdésnek megnyugtató megoldása azonban csak az lehet, ha a vallástanároknak lelkészi szolgálatban töltött éveit épenugy beszámítja az állam, mint a theol. tanárok lelkészi szolgálati éveit. Másnemü elbírálás méltánytalan vallástanárainkkal, illetőleg a lelkészi diplomával és az eredményes lelkészi szolgálati évekkel szemben. Egyházkerületünk azért sajnálattal értesült arról, hogy egyetemes konventünknek e tárgyban tett előterjesztései az államkormánynál még ezideig sikerrel nem jártak, de nem adja fel a reményt arranézve, hogy az államkormány, amely a vallás-erkölcsi nevelés fontosságát az előző kormányoknál sokkal erőteljesebben hangoztatja, e méltányos kérelem teljesítése elől végtére is kitérni nem fog, azért azal a tiszteletteljes kérelemmel járul az egyetemes konventhez, hogy ebben a tárgy-

ban a kérdés összes vonatkozásait feltáró előterjesztést tegyen a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz annyival inkább, mert nem pusztán azokról a vallástanárokról van szó, akik most méltán emelnek panaszt olykor jelentékeny számu lelkészi szolgálati évüknek a nyugdíj szempontjából való elvesztése miatt, hanem ez az eset újra megisméltódhetik valamennyi ref. középiskola vallástanári tanszéke betöltésénél s így egyetemes rendezést kíván és az iskolafenntartókra nézve úgy a fizetési osztálybeli különbség megállapítása, amennyiben felekezetünk középiskolai tanárait az államkormány osztja be fizetési kategóriákba, mint a nyugdíjkülönbözet vállalása, mivel az iskolafenntartóknak külön nyugdíjintézetük nincs s így sem nyugdíjintézeti belépési járulékot, sem évi nyugdíjkülönbözeti járulékot nem szednek, szinte megoldhatatlan nehézséget és beláthatatlan kötelezettséget jelentene.

A konkrét kérelemre vonatkozólag pedig felhívja egyházkerületünk a főiskolai igazgató-tanácsot, hogy a főiskola anyagi helyzete szerint, a költségvetés keretei közt keressen a kérdés egyetemes rendezéséig ideiglenes megoldást, kifejezetten hangoztatva azonban már itt azt, hogy a folyamadó részére bármi címen nyújtandó esetleges járuléknak a nyugdíj szempontjából való beszámítása iránt a főiskola semmi felelősséget ne vállaljon.

31. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929 június hó 17-iki üléséből a gimn. szék előterjesztésére a következő tankönyvek bevezetésére kér engedélyt az egyházkerületi közgyűléstől: 1. Barthos—Kurucz: Legújabb kor. VII—VIII. oszt. (Térkép.) 2. Szele M.: Apologetika. 3. Ványi dr.: Világtörténelem. VI. oszt. 4.

Szilády: Állattan. VI. oszt. 5. Kogutovicz: Földrajzi iskolai atlasz. 6. Lux—Theisz: Német nyelviskola. IV. rész VI. oszt. 7. Sirka A.: Görög olvasóköny. VI. oszt. 8. Frölich: Fizika. III. oszt. 9. Mérai: Mennyiségtan VI. oszt. 10. Böhm—Tankó: Lélektan és logika.

Egyházkerületi közgyűlésünk a felterjesztett tankönyvek használatát a gymn. szék és igazgató-tanács javaslata alapján engedélyezi.

32. Olvastatik a sárospataki főiskolai igazgató-tanács jelentése a gymn. internátus építési kölcsön ügyében: Az igazgató-tanács 1928 szeptemberi és az egyházkerület 1928 októberi közgyűlése felhatalmazta a gazdasági választmányt 87.800 dolláros törlesztéses kölcsön felvételére (500.000 P.) a 30.000 pengő 35 éves annuitás elzálogosítása és 11 főiskolai ház jelzálogul való lekötése mellett. A kölcsön összegének végleges leszámolása előtt a Prot. Orsz. Hitelszövetkezet, illetve annak engedményese a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete arról küldött értesítést, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a 30.000 pengős állami annuitás engedélyezését nem hajlandó feltétlenül tudomásul venni, hanem csak a mindenkori állami költségvetésbe leendő felvétel feltétele alatt, viszont az amerikai hitelező csoport nem hajlandó ily feltételenség mellett az állami annuitást fedezetül elfogadni s ezért újabb és pedig ingatlanban nyújtandó pótelzálogadásáig az 500.000 pengő kölcsönből 340.000 pengőt visszatartanak. Miután hosszabb tárgyalások s Budapesten befolyással bíró igazgató tanácsosaink közbelépése dacára sem sikerült ezt a nehézséget elhárítani, a gazdasági választmány az Előljárósággal egyetértésben kénytelen volt a megoldásnak oly formájába belemenni, hogy pótfedezetül felajánlotta a Zsindely-házat, a a tápintézetet, az iskolakertet és az internátusi telket s az azon épülendő internátusi épületet. Ilyen pótfedezet mellett hajlandó a kölcsönnyújtó bank 283.000 P-t azonnal folyósítani, 57.000 pengőt pedig az építkezés

előrehaladásának az arányában successive. A gazdasági választmány idevonatkozó előterjesztését úgy az ügyvezető gondnok, mint az egyházkerület elnöksége jóváhagyván, a 87.800 dollár fedezetére pótlólag jelzálog kebeleztetett be a sárospataki 4111. sz. betétben A VIII. 1—3. sorszám, a 4936. sz. betétben A+1—26. sorszám, a 4938. sz. betétben A+1. sorszám és a 2893. sz. betétben A. I. 1—2. sorsz. alatt felvett ingatlanokra. Ugyancsak jelenti az igazgató-tanács, hogy leérkezett a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 210-2/322-1929. sz. leírata, amelyben hozzájárul a dunántuli ág. h. ev egyházkerület felterjesztésére ahhoz, hogy az állami annuitások tőkésíttessenek a külföldi kölcsön felvételének mellőzésével s a tervbevett építkezések fokozatosan és részletekben valósíttassanak meg.

Az egyházkerületi közgyűlés az igazgató-tanács előterjesztése alapján a jelentést tudomásul veszi; örömmel veszi tudomásul a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak az állami járadék tőkésítésére vonatkozó engedélyét, mert így az 1929—30. költségvetési évtől kezdődőleg megnyitandó újabb 40.000 pengős járadékból az 500.000 pengő kölcsön fedezésére nem szükséges 25.000 pengő (ép így a theol. internátusra folyósított évi 5000 pengő járadék), további súlyos kölcsön felvételének a szüksége nélkül tőkésíthető és céljaira fordítható.

33. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929. június 17-iki üléséből előterjesztést tesz az egyházkerületi közgyűlés útján a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszteriumhoz annak az engedélyezése iránt, hogy a gimnáziumban a tanítás a július hóban meginduló építkezések miatt október hó 1-én legyen megkezdhető, amely kérelem teljesítését gróf Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter úr a június hó 11-iki internátusi bizottsági ülésen, amikor nyilván-

valóvá lett, hogy az építkezés szept. 1-re befejezhető nem lesz, szóbelileg kilátásba helyezett.

Egyházkerületi közgyűlésünk az indokolt kérelmet pártolólág terjeszti fel a válás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz s az igazgató-tanács előterjesztésére hozzájárul ahhoz is, hogy ugyancsak az építkezések miatt a theol. akadémián is okt. 1-én kezdődjenek meg az előadások.

34. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929. június hó 17-iki üléséből a gazd. választmány előterjesztésére Csontos József nyug. gimn. igazgatót ajánlja megválasztásra gazd. választmányi tagul a Kovácsy Sándor elhunytával megüresedett, egy az egyházkerületi közgyűlés által betöltendő tagsági helyre.

Egyházkerületi közgyűlésünk a főiskolai igazgató-tanács előterjesztésére egyhangú helyesléssel választja meg Csontos József nyug. gimn. igazgatót a főiskolai gazd. választmány tagjául, örömét fejezve ki afelett, hogy Csontos József gazdag tapasztalatait, kipróbált iskolaszeretetét ily módon felhasználhatja a főiskola fontos ügyei intézésében és működésére Isten áldását kéri.

35. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929. június hó 17-iki üléséből a gazd. választmány előterjesztésére jelenti, hogy Czakó János, főiskolánknak 2—3 éven át volt növendéke, kispesti postatiszt, 1928-ban elhunyván, az 1917-ben kelt végrendeletében a sárospataki ref. főiskola részére 2000 K., a pelsőci ref. egyház részére 10.000 K., a kispesti ref. egyház részére 6000 K. alapítványt tett, vagyonát egyébként feleségére hagyta. Miután a végrendelet alakilag is hiányos, tartalmilag is zavaros, a korona pedig devalválódott, azért a gazd. választmányi elnök a hagyatéki tárgyaláson

oly egyezséget létesített az egyetlen örökös özvegygel, mely szerint az egész hagyatékot, cca 9000 pengő értékű kispesti tehermentes házat az özvegy örökli, de az utóöröklési jog arra biztosítatik a hagyományok arányában, tehát 2/18 részben a főiskola javára. A hagyaték átadása ennek megfelelőleg meg is történt.

Egyházkerületi közgyűlésünk meghatva vesz tudomást a tanítványi hálának az Alma Mater iránt való megnyilatkozásáról, az elhunynak emlékét jegyzőkönyvében kegyelettel örökíti meg, az özvegynek pedig az egyezséghez való, az örök-hagyó intencióját megértő hozzájárulásáért hálás köszönetét fejezi ki. A tett intézkedéseket jóváhagyja és megerősíti.

36. A sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 1929. június hó 17-iki üléséből jelenti, hogy a bernátfalvai Bernáth Aladárné emlékalapítványt Bernáth Aladár igazgató-tanácsos 5 millió korona névértékű állami kölcsönkötvény átadásával 1600 P tőkére egészítette ki.

Egyházkerületi közgyűlésünk a nemes célzatú emlékalapítvány kiegészítést mély hálával veszi tudomásul.

37. A miskolci ref. leánygimnázium igazgatótanácsa f. hó 5-én tartott üléséből felterjeszti Demes Péter vallástanárnak az iránti kérvényét, hogy neki az Egyetemes Konvent 163 1929. számú határozata alapján a vallástanári éveit megelőző lelkészi szolgálati éveinek beszámításával járó fizetés utaltassék ki. Az Egyetemes Konvent ugyanis „szükségesnek látja, hogy amennyiben különbözet áll be a vallástanárok fizetésében és nyugdíjában amiatt, hogy a kormány nem venné figyelembe az illetőknek a lelkészi oklevél megszerzésétől számított lelkészi szolgálati éveit a fizetési osztályba sorozásnál vagy a nyugdíj kiutalásánál, ezt a külön-

bözetet az illetékes iskolafenntartó fedezze.“ Demes Péternek lelkészi oklevelének megszerzésétől kezdve már 31 évi szolgálata van s ez alapon a VI. fizetési osztály 2-ik fokozatába lenne sorolandó, jelenleg pedig mivel csak 10 éves vallástanári szolgálata van, a VIII. fizetési osztály 2-ik fokozatába van besorozva. A két fizetés közti különbözet 2784 P-t, a lakbérkülönbözet pedig 529 P-t tenne ki, összesen tehát 3313 P-t. Bármennyire méltányosnak találja is az igazgató-tanács nevezett vallástanárnak a kérését, sajnálattal kénytelen megállapítani, hogy ily nagyösszegű váratlan és állandó, bár bizonyos idő múlva lassanként csökkenő kiadásra az intézetnek mostani anyagi forrásaiból fedezetet találni egyáltalán nem tud s ezért a kérvényt ajánlással terjeszti fel a főt. egyházkerülethez.

Közgyűlésünk elnökség útján felterjesztést tesz a Konventhez ennek a kérdésnek egyetemes rendezése iránt. Egyúttal felhívja a leánygimnázium igazgató-tanácsot, hogy az iskolai költségvetés keretében keressen fedezetet egy ilyen címen vallástanárjának nyújtandó ideiglenes kárpótlás iránt, a kérdés egyetemes rendezéséig. Hangsúlyozni kívánja azonban, hogy e járuléknak a nyugdíj szempontjából való beszámítása iránt semmi felelősséget nem vállal.

38. A miskolci ref. leánygimnázium igazgató-tanácsa jul. hó 5-én tartott üléséből felterjeszti a Bodnár Ferenc egerlövői lelkésznek és neje Toller Margit úrasszonynak édesanyjuk emlékének megörökítésére tett „Bodnár Sámuelné született Gadóczy Lydia emlékalapítvány“ alapi:őlevelét 3 példányban. Az alapítvány összege 20 drb. Mezőkövesdi Népbank r.-t.-i részvény 200 pengő névértékben, amelynek kamatai, illetőleg osztalékai egy a vallástan tanulásában és a keresztyén erkölcsös életben kiváló növendék számára adandók ki jutalomdíjul.

Közgyűlésünk az alapítványt hálás köszönettel fogadja el a miskolci ref. leánygimnázium részére s a betervezett alapítólevelet jóváhagyja és megerősíti.

39. A miskolci ref. leánygimnázium igazgató-tanácsa jul. hó 5-én tartott üléséből javasolja a beíratási, illetőleg felvételi díjnak 20 pengőről 25 pengőre való fel-emelését, tekintettel arra, hogy ebből fedezi az intézet a múlt évben kötelezővé tett iskolai filmelőadások díjait (tanulónként 2·24 P.) és a felvételi díjból fedezendő egyéb kiadások is megnövekedtek.

Közgyűlésünk a miskolci ref. leánygimnáziumban a beíratási, illetőleg felvételi díjat az 1929—30. iskolai évtől kezdődőleg 25 pengőben állapítja meg.

40. A miskolci ref. leánygimnázium igazgató-tanácsa f. hó 5-én tartott üléséből javasolja, hogy az intézet tanárainak az intézetbe járó gyermekei mindennemű iskolai díj fizetése alól mentessenek fel. Eddig is felváltak mentve az intézet tanárai a tandíj és ha magántanulók voltak, a vizsgálati díj fizetése alól, de méltányos e felmentésnek a kiterjesztése a beíratási díjra és nyugdíjárulékra is. E mentesítés megadása az iskolának a költségvetésében alig okoz valami különbséget, mert jelenleg csak három ilyen tanárgyermekről van szó, de az illető tanárookra nézve ez a mai nehéz viszonyok között jelentős teherkönnyebbitést jelent s emellett ethikai szempontból kívánatos, hogy az intézet saját munkásait e kedvezménnyel honorálja.

Közgyűlésünk az igazgató-tanács javaslatát elfogadván, kimondja, hogy az intézet tanárainak az intézetbe járó gyermekei mindennemű iskolai díj fizetése alól mentesek.

41. A miskolci ref. leánygimnázium igazgatótanácsa f. hó 5-én tartott üléséből jelenti, hogy az V. osztály

párhuzamosítása s ennek következtében az osztályok számának 13-ra emelkedése folytán szükségessé vált 23-ik tanári állás szervezése s ahhoz a fizetéskiegészítő államsegély biztosítása érdekében Főtiszt. Püspök úr két ízben is tett felterjesztést a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz, de a miniszter úr csak az 1930—31-ik évre helyezte kilátásba e tanszékhez a fizetéskiegészítő államsegély kiutalványozását. E tanári állás nélkül a tantárgyfelosztás az 1928—29-ik iskolai évben is csak jelentékeny óratöbblettel volt elkészíthető, a következő 1929—30. iskolai évben pedig a kérdés ilyen módon nem oldható meg, mivel a latin nyelv tanítása már a III. osztályban is megkezdődik s a latin nyelvi órák száma annyira meg fog szaporodni, hogy a latin nyelvi órákat az intézetnek erre a szakra kényszerített tanára még akkor sem tudná ellátni, ha pusztán csak e tárgy osztatnék ki neki. Így kénytelen az intézet az 1929—30. iskolai évre egy új, latin-szakos helyettes tanárt alkalmazni. Ez új helyettes tanári állás szervezése az intézetre anyagi megterhelhetetést alig jelent, mivel az óratöbbleti díjakban kifizetendő összeg csaknem teljesen fedezi az alkalmazandó helyettes tanárnó fizetését.

Közgyűlésünk az igazgató-tanács javaslatát elfogadja s az 1929—30-ik iskolai évre egy latin-szakos helyettes tanári állás szervezéséhez hozzájárul.

42. Olvastatott a tiszáninneri egyházkerület missziói bizottságának 1929 július 15-én tartott üléséről felvett

JEGYZŐKÖNYVE.

Jelen vannak: Dr. Révész Kálmán és Dókus Ernő elnöklete alatt Cziáky Endre, Farkas István, Elek József, Juhász László, Farkas Géza, báró Bottlik István, Zsóry György, báró Ragályi Balassa Ferenc, Forgács Gyula, Kiss József, Benke József, Svingor Jenő, Tantó János, dr. Páhy József bizott-

sági tagok, dr. Enyedy Andor, bizottsági előadó, a bizottsági ülés jegyzője.

A gyűlés megnyitása után elnökség felhívására előadó jelenti, hogy a gyülekezeti, iskolai, szórványgondozási és egyesületi missziói munkák központi, vagyis egyházmegyei és egyházkerületi ellenőrzésére és irányítására nagy lépés történt a missziói előadók július 2—4-iki budapesti értekezletén, ahol megállapodás történt az egyházmegyei és egyházkerületi missziói bizottságokra és előadókra vonatkozó szabályrendelettervezetben. Ez a szabályrendelet konventi megerősítés után a fokozatos missziói bizottságok és előadók jog- és hatáskörét, egész működését mai egyházi szervezetünkkel és törvényeinkkel összhangban fogja körülírni. Míg ez a körülírás pontosan meg nem történik; a missziói munkák áttekintésénél, ellenőrzésénél csak az évenként kibocsátott jelentőivek adataira vagyunk utalva. A folyó évre, illetőleg az elmúlt 1928—29-es téli munkaidőre vonatkozó jelentőivek csak augusztus folyamán lesznek kiadva; épen azért kéri a bizottságot, hogy a jelentőivek adatainak az előadó összesítésében és feldolgozásában leendő tárgyalását a folyó évi egyházkerületi közgyűléssel kapcsolatban tartandó missziói bizottsági ülésre tűzze ki s akkor vegye elő a kerületben folyó hitéleti, missziói munka összes kérdéseit alapos és komoly megbeszélésre. Elnökség pedig kéressék fel egy, a jelentőivek pontos és lelkiismeretes kitöltésére, idejében való beküldésére, a missziói munka gyülekezetenként való akadályainak, sikereinek, egész állapotának őszinte feltárására vonatkozó a hivatalos lapban leendő közzétételre.

Bizottság az előadó javaslata szerint határoz. A missziói munka adatainak tárgyalását az őszi gyűlésre halasztja; az elnökséget pedig az említett felhívás közzétételével megbízza.

Forgács Gyula, mint konventi missziói előadó, előterjeszti, hogy a konvent az általa kiutalt missziói segélyekről annak idején minden egyházkerülettől pontos és részletes elszámolást kért. Ezek az elszámolások azonban részint nem olyanok, hogy azokból a kiutalt pénzösszegek hova fordításáról a kívánatos hű képet meg lehetne alkotni; részint nem is terjesztetnek fel a konventhez a kért elszámolások; amint a múlt évről kiutalt segélyről még egyházkerületünk sem számolt el. Indítványozza, hogy ez az elszámolás kerületünk részéről az elnökség útján mielőbb történjék meg. Egyuttal pedig, mivel a konventi segély még a szórványgondozással legnagyobb mértékben foglalkozó ózdi, sajóvelezdi, egri, abod-meszesi lelkészeknek a békebeli járulékaihoz képest csak részben is arányosított díjazására sem elegendő; egyházkerületi közgyűlésünk kéressék fel, hogy a missziói segélyhez a saját alapjaiból, illetve jövedelmeiből is utaljon ki valamilyen e célra elszakítható összeget. Az egyházmegye elnökségei pedig kerületi közgyűlés által szintén hivassanak fel, hogy missziói előadóknak a tiszteletdíjuk mellett olyan évi anyagi rendszeres támogatást adjanak, amiből az illető előadók évenként legalább 10 gyülekezetben személyes kiszállás, érintkezés és ráhatás útján mozdítsák elő a missziói munkák megindulását és keresztülvitelét.

Bizottság az előadott indítványokat egyhangulag a magáévá teszi. A missziói segélyek felhasználásáról szóló elszámolás felterjesztésére elnökséget felkéri. Az egyházkerületi, illetve egyházmegyei missziói járulékokra vonatkozó javaslatot pedig elnöksége útján a holnapi egyházkerületi közgyűlés elé terjeszti.

Több tárgy nem lévén, ülés véget ért.

Kmf.

Dr. Enyedy Andor
előadó, jegyző.

Dr. Révész Kálmán,
Dókus Ernő
elnökök.

Tudomásul vétetik.

43. A belmissziói bizottság f. hó 15-én tartott üléséből indítványozza: hívja fel a közgyűlés az egyházmegyék elnökségeit, hogy missziói előadóiknak tiszteletdíjuk mellett olyan évi rendszeres anyagi támogatást adjanak, amiből az illető előadók évenként legalább 10 gyülekezetben személyes kiszállás, érintkezés és ráhatás útján mozdítsák elő a missziói munkák megindulását és keresztülvitelét.

Egyházkerületi közgyűlés maga is szükségesnek és mindennél hatásosabbnak látván a missziói munkák irányításában, előmozdításában a személyes ráhatást, befolyást, érintkezést; az indítványban foglalt felhívást az egyházmegyék elnökségeihez elnökség útján megteszi; egyuttal tőlük a felhívás értelmében történt intézkedéseikről annak idején jelentést vár.

44. Belmissziói bizottság f. hó 15-iki üléséből indítványozza, hogy mivel a konventtől kiutalt missziói segély még a szórványgondozással legnagyobb mértékben foglalkozó ózdi, sajóvelezdi, egri, abod-meszesi lelkeseknek a békebeli járulékaikhoz képest csak részben is arányosított díjazására sem elegendő, a többi szórványgondozó és missziói munka pénzbeli alátámasztására abból egyáltalán nem telik; egyházkerület a saját alapjaiból és jövedelmeiből is utaljon ki a missziói munka céljaira valamilyen elszakítható összeget.

Egyházkerületi közgyűlés az indítványra egyhangulag kimondja, hogy kész örömmel járul a maga részéről is a missziói munkák anyagi támogatásához s az ügyet ilyen értelemben a pénzügyi bizottságnak kiadja.

45. Az Egyetemes Konvent elnöki tanácsa 1928. évi november hó 28-án tartott üléséből 16. jkvi számú határozatával közli az egyházkerületekkel, hogy a Bethlen Gábor Irodalmi és Nyomdai Rt.-nak az egyetemes névtár összeállítására, kiadására és forgalomba hozatalára vonatkozó ajánlatát, amely szerint az egyetemes névtár kiadási joga 1929. évi január 1-től 1940. évi december 31-ig a nevezett nyomdai vállalatot illeti meg s ez idő alatt külön egyházkerületi névtár nem jelenhet meg s egyházaink, fő- és középiskoláink tartoznak a 3 évenként megjelenő névtárt 5 pengős maximális ár mellett átvenni, — elfogadta s egyben fölkéri az egyházkerületeket saját névtáraik kiadásának ez idő alatti beszüntetésére s a kiadandó egyetemes névtár kötelező beszerzésének elrendelésére.

Közgyűlésünk az Egyetemes Konvent elnöki tanácsa és a Bethlen Gábor Irodalmi és Nyomdai R.-t. között az egyetemes névtárnak 1929. évi január 1-től 1940. évi december hó 31-ig 3 évi időközönként leendő kiadására létrejött megállapodást tudomásul veszi s ehhez képest saját névtára kiadásának ez idő alatti beszüntetését s a kiadandó egyetemes névtárnak az egyházmegyék, fő- és középiskolák s egyházközségeink által való beszerzését elrendeli s e határozatáról az Egyetemes Konvent elnökséget értesíti.

46. Az abauji egyházmegye az abauji ref. tanítóegyesület felterjesztése alapján a tanítósnak abból származó anyagi károsodásáról tesz jelentést, hogy a

tanítószolgálatának fizetésénél az értékegységekre megszabott 27 P 84 f-es buzaár és a mai tényleges buzaérték között a tanítószolgálat rovására tetemes árkülönbözet mutatkozik s kéri egyházkerületünket, hogy az egyetemes konvent útján tegyen előterjesztést a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez az értékegység sérelmezett ármezsgállapításának revíziója iránt.

Közgyűlésünk a tanítószolgálatot ért anyagi károsodásra vonatkozó abaúji egyházmegyei előterjesztést teljes mértékben magáévá teszi s felkéri az egyetemes konvent elnökségét, hogy ez egyetemes érdekű ügyben méltóztatssék soronkívül eljárni a vallás- és közoktatásügyi miniszternél s kérni a 122.000—1922. sz. rendeletre való hivatkozással is, amely rendelet módot és alkalmat nyújt az értékegységek újbóli megállapítására — a tanítószolgálatot ért anyagi károsodás mielőbbi jóvátételét.

47. Az abaúji egyházmegye az abaúji ref. tanítóegyesület felterjesztésének elfogadásával azt a javaslatot terjeszti egyházkerületünk elé, hogy a tanítói állásokra vonatkozó pályázati hirdetésekben a kommunizmus alatti magatartás igazolásának követelménye, mint amely ma már részint idejét multá, részint az egyház lelki megújulásának munkájába bekapcsolódó tanítószolgálat érzületére sértő s munkakészségére bénító hatást szülő — ejtessék el annyival is inkább, mivel a megfelelő igazolások annak idején már megtörténtek s a ma szolgálatban levő tanítók e tekintetben kifogás alá nem esnek.

Közgyűlésünk osztja az abaúji egyházmegye álláspontját s abban a véleményben van, hogy a tanítók kommunizmus alatti magaviseletének igazoltatása e világfelforgató eszmék lezajlása után 10 évre tárgyaltalan és megszügyenyítő a tanítószolgálatot.

tóság egyetemére annyival is inkább, mivel a vallás- és közoktatásügyi miniszterium rendelkezése folytán annak idején minden tanító kommunizmus alatti magatartása személyenként tétetett vizsgálat tárgyává s e vizsgálat eredményéhez képest a tanító vagy igazoltnak tekintetett, vagy ügye fegyelmi vizsgálat során nyert elintézés. Felkéri ezért közgyűlésünk az Egyetemes Konventet, hogy a tanítóság által méltán sérelmezett igazoltatásának ügyét egyetemleges intézkedésével nyugvópontra juttatni kegyeskedjék.

48. Az abauji egyházmegye, elfogadva Téglássy András világi tanácsbírójának indítványát, azzal a kérelemmel fordul egyházkerületünkhöz, hogy hívja fel az egyetemes konventet egy olcsó s így a szegényebb egyháztagok által is megszerezhető magyarázatos bibliának, esetleg csupán ujszövetségnek a kiadatására, hogy „hogyan kálvinista testvéreink egyenesen a bibliából ismerjék meg vallásunk lényegét és annak magasztosságát.“

Közgyűlésünk annak az örvendetes eseménynek hatása alatt is, hogy ez évben van 400 éves évfordulója a nagy magyar bibliafordító, Károli Gáspár születésének, — a biblia népszerűsítésének s olcsó áron való megszerezhetésének eszméjét propagáló abauji egyházmegyei indítványt örömmel teszi magáévá s terjeszti fel az egyetemes konventre, mert úgy gondolja, hogy amíg egyfelől az indítványban célzott magyarázatos és mindenki által megszerezhető biblia kiadása a legszentebb és legkegyeletteljesebb áldozás örömtüzet gyújtana meg a Károli Gáspár halhatatlan emlékezte oltárán, addig másfelől ez a ténykedés evangyéliumi egyházunk táborát még szorosabbra fűzné az anyaszent-

egyház testéhez, rabul ejtvén a gyöngébb és sötétben tapogatózó lelkeket is az Ige fényével, melegével és vigaszával.

49. Az abaúji egyházmegye attól az óhajtól vezéreltetve, hogy a Levente-intézmény a maga nemes és magasztos hivatását minél sikeresebben tölthesse be, arra kéri egyházkerületünket, hogy tegyen felterjesztést a M. kir. Belügyminiszterhez, mint a levente-intézmény legfőbb hatóságához, az iránt, hogy a nevezett ministerium, illetve közegei, keressenek érintkezést egyházainkkal s hallgassák meg azoknak véleményét a tekintetben, hogy bizonyos helyeken és esetekben a tanítás fáradságos munkájával nagy mértékben elfoglalt tanítóinknak leventeoktatókul való kijelölése és alkalmaztatása helyett nem volna-e a célnak megfelelőbb a leventeoktatást más úton-módon, esetleg szakszerűen képzett oktatók útján eszközölni.

Közgyűlésünk az abaúji egyházmegye javaslatát, épen a Levente-intézmény megerősödése érdekében is magáévá teszi s felterjesztéssel fordul az egyetemes Konventhez a M. kir. Belügyministeriumnak ilyen irányu megkeresése iránt.

50. Az abaúji egyházmegye tavaszi közgyűlésének 10. sz. jóváhagyó határozatával felterjeszti megerősítés céljából a szikszói egyház presbitériumának és közgyűlésének névszerinti szavazással egyhangulag hozott azon határozatát, mellyel kimondta, hogy az egyházközség megszünteti a halálozás által megüresedett egyik lelkészi állást s kéri e határozathoz egyházkerületünk megerősítő hozzájárulását. Az egyházközség kérelmét anyagi és hitéleti érvekkel támogatja. Egy lelkészi állást mellette szervezendő egy segédlelkészi állással elegendőnek tart arra, hogy a jelenleg 1841 lélekből álló egyházközség kormányzati és lelki gondozói tisztét azzal ellássa. Utal e részben az egyházkerületünkben fellelhető példákra, hogy Szikszónál

népesebb gyülekezetek, mint aminók: Sárospatak, Sátoraljaújhely, élhetnek egy rendes lelkész egységes irányítása mellett virágzó gyülekezeti életet, sőt ezekben az egységes vezetés és irányítás egyenesen javára válik a hitéletnek. Különben is a felszabaduló jövedelmet, melyre nézve az abaúji egyházmegye az egyházközségtől őszi közgyűlésére részletes tájékoztatót kíván beterjesztetni, csak egyelőre kívánja rövid lejáratú kölcsöne kifizetésére fordítani, mert ennek megtörténtével a gyülekezet hitéletét kívánja meggazdagítani olyformán, hogy abból megmaradt régi iskoláját gyülekezeti kulturházzá építi át, hogy abban virágzó egyházi egyesületeik még intenzivebb hitéleti munkát fejthessenek ki s reménységük van arra, hogy az egyházközség elvesztett középfokú iskoláját egy ref. polgári iskola formájában fogja visszaszerezhetni. Az abaúji egyházmegye pártolólag terjeszti fel az egyházközség kérelmének azt a részét is, hogy az egyházközség az állandó káplántartó egyházak közé felvétessék.

Egyházkerületi közgyűlés, — bár a szikszói egyházközség egyik lelkészi állásának megszüntetésében az egyház történeti multjának további letöredezését látja, ami mellett egy fájdalmas sóhaj nélkül nem haladhat el, de számolva az egyházközség egyhangú határozatával, jelenlegi nehéz anyagi helyzetével, jövőbeli, a belső megerősödést célzó terveivel, feltételesen — arra az esetre, ha a megszüntetés által érintetlenül megmarad a meglévő másik lelkészi állás fizetéskiegészítő államsegélye s ha az egyházközség felvételik a 246/1927. sz. konventi határozat I. A. c) pontja alatt felsorolt fizetéskiegészítést igénylő állandó káplántartó helyek sorába, — a szikszói egyházközségnek a megüresedett egyik lelkészi állás megszüntetésére vonatkozó határozatát jóváhagyólag megerősíti s az egyházközségnek az állandó káplántartási

igény megállapítása iránti kérelmét az Egyetemes Konventhez egyidejűleg ajánlólag felterjeszti. E feltételeket egyházkerületünknek azért kellett megjelölnie, mert ezek teljesülése nélkül a lelkeszi állás megszüntetésének nem volna meg a várt és hozzáfűzött anyagi kedvező eredménye.

51. Az alsóborsodi egyházmegye jelentést tesz Kálvin Szövetségének életéről s nagyvonalu egyháztársadalmi munkásságáról s a következő indítványokat terjeszti fel egyházkerületünkhöz:

1. A magyar protestáns irodalom valláserkölcsei nevelő hatása állítassék be a Kálvin Szövetségek munkaprogramjába s e végből készíttessék el a magyar protestáns írók Almanachja.

2. Vétessék fel további programmpontul a biblia hatásának kimélyítése a biblia terjesztésével, amire kínálkozó alkalmul szolgálhat a tervezett Károli Gáspár emlékünnepély.

3. A párbérkérdés ne mint lelkeszi javadalmi, hanem mint szociális kérdés tartassék állandóan napirenden, minden értekezleten az arányos egyházi adózás elvére való áttéréssel.

4. A közelebbi évtizedekben elhalt püspökeink nyugvóhelyei, amennyiben azok jeltelenek volnának, emlékkővel jelöltessenek meg.

Közgyűlésünk az alsóborsodi egyházmegye jelentését Kálvin Szövetségének nagyszabásu egyháztársadalmi működéséről elismeréssel veszi tudomásul s beterveztett indítványai közül az első, második és harmadikban foglaltakra felhivja a Kálvin Szövetségek és egyházi értekezletek figyelmét, a negyedik indítványt azzal teszi magáévá, hogy a Kálvin Szövetségekkel, egyházmegyékkel karöltve s egyháztársadalmi megmozdulással kegyeletes

kötelességének ismeri s a közel jövőben megvalósítandó feladatai közé sorozza a közelmúltban elhunyt püspökeink nyugvóhelyének siremléssel leendő megjelölését.

52. Az alsóborsodi egyházmegye jelenti, hogy a nehéz helyzetben élő eгри egyház békebeli 900 aranykorona segélyét még mindig nem kapta meg az egyházkerülettől s kéri ez exponált helyen levő egyház támogatását.

Közgyűlésünk a kérelmet leteszi a pénzügyi választmányhoz.

53. Mult évi őszi egyházkerületi közgyűlésünk 147/2. jkvi számú határozatával felhívta az eгри egyházat, hogy nagyobbmértvű építkezésével kapcsolatban igyekezzék újat-módot találni felekezeti népiskola felállítására s tett intézkedéséről tegyen jelentést egyházkerületünknek. E felhívásra az eгри egyház az alsóborsodi egyházmegye útján jelenti, hogy új iskola építésére anyagi fedezet hiánya miatt nem gondolhat, mivel az új templom építésére sem rendelkezik elegendő összeggel.

Közgyűlésünk az eгри egyház jelentését sajnálattal veszi tudomásul.

54. A hevesi egyház templomépítési célra 250 angol font sterling összegű kölcsönt vett fel a Magyar Földhitelintézettől 45 éven át visszafizetendő évi 9.70 %-ot kitevő annuitás mellett. A kölcsönt annak sürgőssége miatt az egyházmegyei elnökség után a főtiszteletű Püspök úr elnökileg hagyta jóvá; kéri az egyház az egyházkerület utólagos jóváhagyását.

Közgyűlésünk a hevesi egyháznak már elnökileg jóváhagyott kölcsönéhez hozzájárul.

55. Az alsóborsodi egyházmegye a hevesi egyház lelkészének jelentése alapján vallásszérelmi esetként

panaszolja Nyirő Andor hevesi r. kath. ügyvédnek és ref. vallásu feleségének azon eljárását, mely szerint nevezett szülők Ilona nevű s az édesanyja után ref. vallásu III. elemi osztályos leánygyermeküket a hevesi Orsolya-rend zárdájában taníttatván, ref. hitoktatásban nem részesítik, s az Orsolya-rend kath. hitoktatója a gyermeket a ref. lelkész tiltakozása ellenére, — a szülők felhatalmáza folytán ugyan, de mégis jogtalanul, — kath. nevelésben részesíti, s részére hittanból önkényesen tanjegyet ad. Kéri ennek alapján az egyházmegye megfelelő jogorvoslat iránti intézkedés megtételét.

Közgyűlésünk a panaszlott vallás-sérelmi esetet a lelkész jelentésével együtt azzal a kéréssel terjeszti fel az egyetemes Konventre, hogy a vallás- és közoktatás-ügyi miniszternél megfelelő jogorvoslatot kieszközölni kegyeskedjék.

56. Az alsózempléni egyházmegye jóváhagyó határozatával ellátva beterjeszti a cigándi egyház presbiteri és közgyűlési határozatokon nyugvó az iránti kérelmét, hogy 7-ik tanítói állását a tanítói fizetés 10₀/₀-ában megállapított alapfizetéssel s 90₀/₀-nyi államségéllyel föllállíthassa s kéri a szervezéshez egyházkerületünk jóváhagyását.

Közgyűlésünk a cigándi egyház 7-ik tanítói állásnak szervezéséhez készséggel járul hozzá.

57. Az alsózempléni egyházmegye a ricsei egyház köztartozások mérséklése iránti kérelmét terjeszti fel egyházkerületünkhöz. A nevezett egyház arra való hivatkozással, hogy teljesen vagyontalan, minden egyházi szükségletét a hivekre való kivetés útján tudja csak fedezni, úgy az egyházmegyei, mint az egyházkerületi járulékokat túlmagasaknak tartja, s kéri ezeknek, főként a kulturadónak a legminimálisabb összegre való mérséklését. Az alsózempléni egyházmegye, a

kérelem rá vonatkozó részének teljesítését megtagadta azzal, hogy az egyházmegyei járulékok Alsózemplénben mindenütt az egyházak teherbíró képességéhez mérten lettek megállapítva.

Közgyűlésünk a ricsei egyház kérelmét leteszi véleményezésre a pénzügyi választmányhoz.

58. Az alsózempléni egyházmegye a ricsei egyház esetéből kifolyólag, ahol a vallás- és közoktatásügyi miniszterium az újonnan szervezett IV-ik tanítói állásnak az egyház anyagi erejéhez mérten 10%-ban megállapított helyi javadalmát előbb 30, azután pedig 60%-ra emelte fel, — arra kéri egyházkerületünket, hogy az Egyetemes Konvent útján tegyen előterjesztést a vallás- és közoktatásügyi miniszternél aziránt, hogy újabb tanítói állások szervezése esetén a már egyszer megállapított 10%-os helyi hozzájárulás megváltoztatásától s az egyház terhére szóló felelősségétől eltekinteni kegyeskedjék.

Közgyűlésünk sajnálattal értesül a ricsei egyház sérelmezett esetéről és annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy a kultuskormány részéről gyakorlott vagy gyakorlandó hasonló eljárások lehetlenné fogják tenni iskolafentartó egyházainknak újabb tanítói állások szervezését. A ricsei egyház sérelmezett esetét azért megfelelő jogorvoslat kieszközlése végett azzal a kéréssel jelenti be az Egyetemes Konventnek, méltóztassék a vallás- és közoktatásügyi miniszternél eljárni s megnyugtató intézkedést kieszközölni atekintetben, hogy iskolafentartó egyházainkra jövőben a kérdéses címen magasabb terhek nem háríttatnak.

59. A felsőborsodi egyházmegye 1929 május hó 23-án tartott közgyűléséből különböző javaslatokat

terjeszt elő egyházkerületi közgyűlésünkhöz: I. a vasárnapi munkaszünetet felfüggesztő gyakori miniszteri rendeletek tárgyában; II. Nagypéntek és a Ref. napja munkaszüneti nappá nyilvánítása tárgyában; III. a szombatnapi és bűnbánatheti egyházi esküvők eltiltása tárgyában; IV. az okt. 31-iki istentisztelet mikénti tartása tárgyában; V. a konfirmáció tárgyában; VI. annak a kimondása tárgyában, hogy vegyes házasságokat csakis a javunkra adandó reverzális esetén eskethessen meg a lelkész s keresztszülőkül csak ref. vallású egyének fogadhatók el; VII. a magyar könyvhéttel kapcsolatban annak a kimondása iránt, hogy útasíttassanak a lelkészek és tanítók, hogy amennyiben lehetséges, az egyházi, iskolai vagy községi könyvtárak részére ref. írók értékes műveit vegyék, ill. vétessék meg.

Egyházkerületi közgyűlésünk e javaslatok közül az I. sz. tárgyában, a vasárnapi munkaszünetet felfüggesztő gyakori miniszteri rendeletek kérdésében további megfelelő lépések tétele végett felterjesztést tesz az egyetemes konventhez; a II., III., IV., V. és VI. sz. javaslatokat mellőzi, amennyiben ezek tárgyában az egyetemes konvent, sőt az országos zsinat legközelebb hozott határozatokat. (II. egyházunk ünnepeinek megállapítása és országos vonatkozásban is elismertetése tárgyában az országos zsinat 1928. évi 246. sz. határozatában, ill. az egyetemes konvent 1929. évi 317. sz. határozatában; III. a szombatnapi és bűnbánatheti egyházi esküvők tárgyában az egyetemes konvent 1928. évi 109. sz. határozatában; IV. az okt. 31-iki istentisztelet mikénti tartása tárgyában az országos zsinat az 1929. évi ülészsakon az Istentiszteleti rendtartásban; V. a konfirmáció kérdésében az országos zsinat az 1928. évi ülészsakon; VI. a keresztszülők vallásfelekezete kérdésében az or-

szágos zsinat az 1929. évi ülészekon); a VII. sz. javaslat intencióját, t. i. az esetleg még tartandó magyar könyvhét helyes felhasználását egyházkerületi közgyűlésünk ajánlja a lelkészek, tanítók és általában az egyházközségek figyelmébe.

60. A felsőborsodi egyházmegye 1929. évi máj. hó 23-án tartott közgyűléséből 30. sz. jegyzőkönyvi pontjával meleg pártolással terjeszti az egyházkerületi közgyűlés elé a boldvai egyház azon kérelmét, hogy egyházkerületünk tegyen hivatalos előterjesztést a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz aziránt, hogy az egyház vállára elviselhetetlen teherként nehezedő 40%-os, második tanítói álláshoz való hozzájárulása az eredetileg az egyház általt vállalt 10 %-ra csökkenessék, vagy ezen hozzájárulás fizetése legalább 10 évre felfüggesztessék. Kérelmét azzal indokolja, hogy az eredetileg vállalt 10 % hozzájárulás az egyházközség jóváhagyása és hozzájárulása nélkül emeltetett 40 %-ra, amely ellen utóbb a vármegyei közigazgatási bizottság útján hiába tiltakozott a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnál s kérelmezte annak 10 százalékra való leszállítását, e kérelmet a kormányhatóság azzal utasította el, hogy az egyháznak 43 hold alapítványi földje van, mely pedig kérvényező egyház szerint az adományhoz fűződő teher fedezésére sem elegendő. Az egyház elviselhetetlen terhei, — költségvetése a jelenben is hiánnyal volt csak beállítható, — úgy a jövőben fokozódó közteher, az egyházat válságos helyzetben sodorhatja.

Egyházkerületi közgyűlésünk a boldvai egyház indokolt kérését az egyházkerületi elnökség útján a legnyomatékosabb ajánlással terjeszti a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr elé.

61. Kurdi Istvánné boldvai lakos, tanítói özvegy a felsőborsodi egyházmegye útján és annak ajánlásával

azzal a kéréssel fordul egyházkerületünkhöz, hogy részére elhunyt férje után, aki 1889-től 1919. évig volt tagja a tiszáninneri egyházkerület papi — özvegy árva-gyámintézetének, — nevezett intézmény némi évjáradékot vagy végkielégítést adjon.

Közgyűlésünk Kurdi Istvánné tanítói özvegy kérvényét leteszi véleményezésre a pénzügyi választmányhoz.

62. A gömör-tornai egyházmegye arra kéri egyházkerületünket, hogy az adósegélyek teljes értékű valorizálása iránt, amely nélkül egyházaink a rájuk váró feladatoknak nem tudnak megfelelni, tegyen újból előterjesztést az Egyetemes Konvent útján a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

Közgyűlésünk újból és újból felemeli szavát küzdő egyházaink érdekében s föl-kéri Egyetemes Konventünket, hogy az adósegélyek valorizálása ügyében meg ne szünjék zörgetni mindaddig, amíg meghallgattatásra nem találunk.

63. A gömör-tornai egyházmegye egységes számadási és költségvetési minták készíttetése iránt felterjesztést intéz egyházkerületünkhöz azzal az indokolással, hogy csak az egységes minták mellett lehet tiszta képet alkotni az egyes egyházak anyagi helyzetéről.

Közgyűlésünk a gömör-tornai egyházmegye javaslatát kiadja véleményezésre a számvevőszéknek.

64. Kántor Ferenc szalai segédlelkész aziránt folyamodik, hogy ő az I. lelkészképesítő vizsgálat letétele után egy évre, egy évi segédlelkézszi szolgálat után állhasson a II. lelkészképesítő vizsgálatra. A folyamodó 1896-ban született; a sárospataki főgimnáziumban tett érettségi vizsgálatot 1919-ben. Gimn. tanulmányait meg-

szakítva 1915-től 1919-ig teljesített frontszolgálatot. A véleményadásra felszólított sárospataki theol. kar a kérelem teljesítését javasolja. Ámbár a folyamodó a harctéri szolgálat alól való szabadságolás, illetve az érettségi vizsgálat letétele után nem lépett azonnal theológiára, mégis ajánlja a theol. kar a folyamodó kérése teljesítését, elsősorban természetesen harctéri szolgálataira tekintettel, továbbá azért, mert folyamodó theol. tanulmányait jó eredménnyel végezte; mert úgy személyes megjelenése, mint igazolt segédlelkészi munkája a kellő komolyságot bizonyítják. Végül magas kora és családos mivolta is támogatják kérését.

Egyházkerületi közgyűlésünk a felhozott indokok alapján folyamodónak a II. lelkészképesítő vizsgálat letételére engedélyt ad.

65. Az abaúji ref. egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti a gibárti ref. egyház kérelmét, amelyben nevezett egyház a törvényszerű alakban elhatározott új egyházi adó-kulcs életbeléptetéséhez, másrészt pedig azon határozatához kér jóváhagyást, hogy az új adókulcs alapján 1929. évre az újonnan építendő tanítói istálló költségeinek fedezésére 100%-os rendkívüli adót vessen ki.

Egyházkerületi közgyűlés, bár nem kerülte el a figyelmét az, hogy a régi kulcs mellett kimutatott egyházi összbevétel, az új adókulcs szerint kimutatott bevételt meghaladja, a törvényszerű alakban elhatározott adó-kulcs változtatáshoz, úgy a kért 100%-os rendkívüli adókivevéshez hozzájárul.

66. Az abaúji egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti a baktai egyház kérelmét, amelyben nevezett egyház az általa törvényszerű alakban elhatározott, az egyház és Regitkó Pál baktai lakos

között célzott csereügylethez előleges elvi jóváhagyást kér, mert a kataszteri birtokívek nem voltak ezidőszerint beszerezhetőek s így a szerződést megkötni nem tudta.

Egyházkerületi közgyűlés a kellő alakban elhatározott, az egyház érdekei által kellően megindokolt csere ellen kifogást nem emel, azonban előleges elvi jóváhagyást, miután az a szokással ellenkezik, nem ad, ellenben a csere felett a szerződések betérjesztése után fog érdemben határozni, miután a szerződések egyébként is egyházkerületi közgyűlési jóváhagyásra szorulnak.

67. Az abauji egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti a felsődobszai egyház kérelmét megerősítés végett, amelyben az egyház lelkész javadalmát képező u. n. Fenék és Hosszú dűlőben levő 6.300 □-öl föld eladhatására kér előleges engedélyt abból az okból, mert a nevezett földterület kb. 40 más földdel való szomszédságra tekintettel rendkívül nehezen használható és állandó békétlenségnek az okozója.

Egyházkerületi közgyűlés egyház által kért lelkészi földek elidegenítéséhez kért előleges hozzájárulást megtagadja és ehhez való hozzájárulást előre is csak azzal a föltétellel helyezi kilátásba, amennyiben az eladni szándékozott lelkészi javadalmi földek helyébe teljesen azonos minőségben és értékben új lelkészi javadalmi földek megszerzése, csere, vagy vétel útján egyidejűleg eszközölnétek, mert a jelenbeni, még teljesen nem állandósult gazdasági és pénzügyi viszonyok mellett egyházi ingatlan javadalom jelentékeny részének, habár csak időlegesen is, pénz tőkévé való átváltoztatása semmi esetre sem indokolt.

68. A felsőregmeci ref. egyház jóváhagyás végett felterjeszti a közte, mint eladó és S. Juhász Andrásné, mint kkoru gyermekei gyámja vevő között az egyház tulajdonát képező 221 □-öl kiterjedésű ingatlanra 442 pengő vételárban célzott adás-vételi szerződést. Az eladásnak az képezi indokát, hogy az egyház a beltelek-ként szereplő, de építkezésre nem alkalmas és eddig mindössze évi 25 kg búzát jövedelmező ingatlanát az elért vételárban jobban hasznosíthatja, amely vételárat egyben 12 évi időtartamra az egyház kamatmentes kölcsönül kéri a folyó évben multhatatlanul szükséges és a hivek anyagi erejét meghaladó tanítói-lak tetőzési költségeinek részbeni fedezésére úgy, hogy a visszafizetés 1932. évben kezdődne. Az abauji ref. egyházmegye egyház által kért jóváhagyást közgyűlésileg megadta.

Egyházkerületi közgyűlés arra való tekintettel, hogy az egyház tulajdonát képező ingatlanok kényszerítő ok nélkül készpénzvagyonná való átváltoztatására a jelenbeni, még tökéletesen állandósultnak nem tekinthető pénzürték viszonyok a legnagyobb óvatosságra intenek, s miután a kérelmező egyházközség az ingatlan eladását az elkerülhetetlen szükség okával megokolni nem tudja, de az adás-vételi szerződés egyébként sincs szabatosan szerkesztve, mert abból nem tűnik ki, hogy a vevő kiskoru Juhász Pál, András, József és János-e, vagy pedig gyámjuk özv. Juhász Andrásné, az egyházközség által kért szerződéstől a jóváhagyást megtagadja.

69. Az alsózempléni ref. egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett a sajóhidvégi egyház kérelmét, amelyben most nevezett egyház közöttte, mint eladó és a sajóhidvégi „Hangya“ szövetkezet, továbbá Pozsgai Gyula és 25 társa, mint vevők között egyház tulajdonát képező, a sajóhidvégi 40. sz. tjkvi betétben 136. hrsz. alatt fel-

vett ingatlanra 1600 Pengő összvételárban létrejött adás-vételi szerződés jóváhagyását kéri.

Egyházkerületi közgyűlés ezen adás-vételi szerződés jóváhagyását megtagadja arra való tekintettel, hogy a vétel, illetve eladás tárgyát képezett ingatlan forgalmi értéke a becsatolt adó és értékbizonyítványok szerint 2400 Pengő összértékben van feltüntetve s így azoknak 1600 Pengő alacsonyabb vételárban való eladása kellően indokolva nincsen, továbbá, mert a felterjesztett egyházközségi közgyűlési határozat azt, hogy az ezen adás-vétel tárgyában hozatott, szabatosan és tárgyyszerűen nem tünteti föl, végül hiányzik az okiraton és vázrajzon a lelkész mellett az egyházközség képviselőjére jogosult gondnok aláírása is. Ezen hiányok netáni pótlása után fog a szükséghez képest egyházkerületi közgyűlés az ügy érdemében újból határozni.

70. A sajoszentszéki ref. egyház kérelme, amelyben a sajoszentszéki ref. egyház a közötte és dr. Dadányi Sándor, illetve Sajoszentszéki község között elhatározott csereszerződéshez sürgős jóváhagyást kér. A csere kölcsönösen 300—300 □-öl területre vonatkozik, annak eszközölését az egyház kellően megindokolja, a szabályszerű presbiteri és közgyűlési határozatok csatolva lettek.

Egyházkerületi közgyűlés arra való tekintettel, hogy a jóváhagyást kért csereszerződés tárgyában az E. T. I. t.-c. 15. §-ában előírt egyházmegyei közgyűlési jóváhagyás hiányzik s ennek tárgyában az egyházmegyei közgyűlés még nem határozott s annak határozatát az egyházmegye elnökségének jóváhagyása az alkotmány sérelme nélkül nem pótolhatja,

ezen indokból a csereszerződéshez való hozzájárulását ezúttal, az egyházmegyei közgyűlés határozatáig megtagadja.

71. Az alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti a kenézlői egyház kérelmét, amelyben nevezett egyház a tulajdonát képező s a kenézlői 142. sz. betétben felvett 222. hrsz. alatt felvett ingatlanának eladásához előleges hozzájárulást kér. Ezt az ingatlant n. Farkas Ferenc egyháztag ajándékozta az egyháznak templom hely céljaira, azonban az új templom a régi helyén épült fel. Az alapítványt tevő örököse szabályszerű nyilatkozatban hozzájárult az ingatlan eladásához azzal, hogy a vételár kizáróan az új templom még nem fedezett építési költségeire fordíttassék.

Egyházkerületi közgyűlés, arra való tekintettel, hogy n. Farkas Ferenc a kérdéses ingatlant a bemutatott ajándékozási szerződés szerint „templom építés céljára való felhasználás végett“ ajándékozta, a változott s az ajándékozó örököse által is méltányolt helyzet szerint, amelynél fogva az új templom a hívek egyező akarata szerint más helyen épült fel, nem emelt kifogást az ellen, hogy az egyháznak lényegében azonos célra ajándékozott ingatlan eladassék, azzal a határozott rendeltetéssel, hogy annak befolyandó ára teljes egészében, mint n. Farkas Ferenc kegyes adománya, az új templom építési költségeire fordíttassék.

72. A felsőborsodi egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti a laki ref. egyház kérelmét, amelyben nevezett egyház a Németh Lajos laki birtokos, finkei lakos, mint eladó és az egyház, mint vevő között a laki 151. sz. tkvi betétben felvett házas beltelekre nézve 4500 P vételárban létrejött adás-vételi szerződéshez a felsőbb egyházhatóságok jóváhagyását

kéri. — Az egyház az ingatlant a második tanítói lakás céljaira szerzi meg, a már nagy részben ki is fizetett vételár fedezéséről kellő gondoskodás történt.

Egyházkerületi közgyűlés a törvényszerű alakban elhatározott, kellően indokolt s az egyház viszonyai szerint megfelelő fedezettel keresztülvihetett ezt az adás-vételi szerződést jóváhagyja.

73. A hernádszurdoki ref. egyház 4 példányban fölterjeszti jóváhagyás végett lelkészi díjlevelét, amelyet az abaúji egyházmegye 1929 június hó 4-iki közgyűlési határozatában már megerősített. A felterjesztő jelentésben jelzi nevezett lelkész, hogy a régi és új díjlevél közötti eltérés oka az új kataszteri felmérés hiteles adata, amely a Hernád által elvitt és az államasutak által is részben kisajátított egyházi javadalmi földek szabatos térmértékét tünteti föl.

Egyházkerületi közgyűlés arra való tekintettel, hogy a felterjesztett 1899. évi régi díjlevélben az egyház külbirtoka egy teljes telki állományban 32 holdban van kitüntetve, még az új díjlevél ily címen csak 19 kat. hold 1083 □-öl területet tüntet föl, ezen feltűnő és lényeges csökkenésnek hiteles alakban való szabatos igazolása feltétlenül szükséges, de egyébként is ezen változott új díjlevél egyházközségi közgyűlési határozattal nincs törvényszerűen megállapítva, ezeknek pótlása végett, egyben a hiányzó egyházmegyei közgyűlési határozatnak is csatolása céljából az iratokat a felterjesztő egyházközségnek visszaküldeni rendeli.

74. A nagykinizsi ref. egyház felterjeszti 4 példányban új lelkészi díjlevelét jóváhagyás végett, amelyet az abaúji egyházmegye közgyűlése a díjlevelekre

vezetett záradék szerint 1929. június 4-én már megerősített.

Egyházkerületi közgyűlés arra való tekintettel, hogy a lelkészi régi díjlevél csatolva nem lett s ha és amennyiben az új díjlevél a réginek bármily tekintetben módosítását tartalmazná, a törvényszerű egyházközségi közgyűlési határozaton kell alapulnia, amelyről jegyzőkönyv csatolva szintén nem lett, egyébként az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyó határozata hiányzik, ezen hiányok pótlása végett érdemi határozat nélkül az iratokat kérvényező egyházközségnek visszaküldi.

75. Alsózempléni egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti megerősítés végett a tállyai egyház újonnan megállapított lelkészi díjlevelét 4 példányban a vonatkozó presbiteri és közgyűlési határozatokkal együtt.

Egyházkerületi közgyűlés arra való tekintettel, hogy a felterjesztett díjlevél nem az alsózempléni egyházmegyei közigazgatási bíróság 1929. évi április hó 4-én megtartott határozata figyelembe vétele mellett lett megszerkesztve és megállapítva, az iratokat lelkészi díjlevélnek ezen határozat figyelembe vétele mellett megállapítása végett a felterjesztő egyházközséghez visszaküldeni rendeli.

76. A felső- és alsócécei ref. egyház 4 példányban fölterjeszti az abauji egyházmegyei közgyűlés által 1929. június 4-én jóváhagyott tanítói díjlevelét megerősítés végett.

Egyházkerületi közgyűlés arra való tekintettel, hogy az eredeti díjlevél az iratokkal fölterjesztve nem lett s amennyiben díjlevél módosítás is eszközöltetett

volna, egyházközségi közgyűlés törvényszerű határozata is hiányzik, úgyszintén nem lett fölterjesztve az egyházmegyei közgyűlés vonatkozó jóváhagyó határozata, az iratokat ezen hiányok pótlása végett érdemi határozat nélkül a felterjesztő egyházközségnek visszaadja.

77. A felsőnovaji egyház felterjeszti megerősítés végett Bácsmeghy Károly felsőnovaji kántortanító részére megállapított díjleveleket 4 példányban. Az egyházmegyei közgyűlés e díjleveleket 1929. június 4-iki határozatával megerősítette.

Egyházkerületi közgyűlés a régi kántortanítói díjlevélnek teljesen megfelelő, törvényszerű presbiteri határozattal megújított ezt a díjlevelet jóváhagyja és megerősíti.

78. A felsőborsodi ref. egyházmegye saját jóváhagyó határozata kapcsán felterjeszti jóváhagyás végett a parasznyai egyház által az ottani II-od tanítói állásra vonatkozóan szerkesztett új díjlevelét.

Egyházkerületi közgyűlés a törvényszerű egyházközségi határozaton alapuló kellő alakban előterjesztett ezt az új díjlevelet megerősíti s záradékkal ellátni rendeli.

79. A littkai ref. egyház 4 példányban felterjeszti megerősítés végett kántortanítói díjlevelét, amelyet az abaúji ref. egyházmegye 1929 június hó 4-iki közgyűlésében jóváhagyott.

Egyházkerületi közgyűlés arra való tekintettel, hogy ezen új kántortanítói díjlevél megállapítása tekintetében az egyházi törvények által megkivánt presbiteri és egyházközségi közgyűlési határozatok

felterjesztve nem lettek, de a felterjesztett iratok közül az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyó határozata is hiányzik, ezen hiányok pótlása végett az iratokat a felterjesztő egyházközséghez visszaküldi.

80. Egyetemes konvent 19/1929. számú határozatával felhívja egyházkerületünket, hogy az egyetemes adóalap végrehajtó-bizottságában Radácsy György rendes tag elhunytával megüresedett rendes tagsági helyet töltsse be s a betöltésről a konventet értesítse.

Egyházkerületi közgyűlés az egyetemes adóalap végrehajtó bizottságában megüresedett rendes tagsági helyre az 1928—30-ig terjedő ciklusnak még le nem telt idejére Dr. Révész Kálmán püspököt, az ő megüresedett póttagsági helyére pedig Janka Károlyt megválasztja s erről egyetemes konventünket értesíti.

81. Egyetemes konventünk 29/1929. sz. határozatával felhívja egyházkerületünket, hogy rendelje el, hogy a pünköst utáni első vasárnap istentiszteletének fő-tárgyává a Krisztus egyháza egységének gondolata tétessék; az igehirdetés ezzel a munkakörrel foglalkozzék, a gyülekezet pedig a második imádságban adjon hálát a láthatatlan egység drága ajándékáért és buzgón könyörögjön, hogy ez az egység láthatóvá váljék.

Egyházkerületünk felhívja a kebelbeli gyülekezeteket, mindenek előtt a gyülekezetek lelkipásztorait, hogy a konventi határozatban foglaltaknak szívvel-lélekkel tegyenek eleget.

82. Egyetemes konventünk 37.—1929. sz. határozatában egyházkerületünknek 157.—1928. sz. alatt tett felterjesztésére történő utalással felhívja az espereseket, hogy a kanonika vizitáció alkalmával lehetőleg vigyék

magukkal az egyházmegyei missziói bizottság előadóját, hogy az egyes gyülekezetekben az előadó a misszió érdekében szolgálatot teljesíthessen, mivel nem látja konventünk célravezetőnek a gyülekezetek felkeresése céljából az egyházmegyei előadóknak a belmissziói alaptól való segélyezését.

Egyházkerületi közgyűlésünk az egyházkerületi belmissziói bizottságnak azonos tárgyú indítványát elfogadva a cél elérését az indítványt elfogadó határozatával látja biztosítva.

83. Egyetemes konventünk a Magyar Iskolasznanatórium Egyesület kérelme alapján — a maga részéről is látva a tanulóifjúság körében rendkívüli arányokban fellépő tüdővész romboló hatásait s teljesen méltányolva az Egyesület céljait, — az egyetemes tanügyi bizottság javaslatára megfontolás tárgyává kívánja tenni az egyesület abbéli kérését, hogy közép- és polgári iskoláinkban a jövő iskolai évtől kezdve minden rendes- és magántanulótól — tandíjmentesek kivételével — középiskolákban 1 P., polgári iskolákban 75 fill. szedessék az egyesület céljaira, s hogy egyidejűleg útasíttassanak a tantestületek, hogy törekvéseiben erkölcsileg is támogassák az Iskolasznanatórium Egyesületet. — E célból 98—1929. sz. határozatával annak biztosítása ellenében, hogy a református tanintézeteink által fizetendő díjak fejében közép- és polgári iskoláink növendékei megfelelő számban fognak felvétetni az Iskolasznanatóriumba, felhívja egyházkerületünk közép- és polgári iskoláinak tanári testületeit, hogy a kérdéssel behatóan foglalkozzanak, szülői értekezlet útján ismertessék meg az egyesület törekvéseit, ily értekezletek esetleges megtartására bocsássanak az Iskolasznanatórium Egyesületnek megfelelő helyiséget intézeteikben rendelkezésére.

Egyházkerületi közgyűlés erre a konventi határozatra azzal az útasítással hívja

fel középiskoláink tanári testületeit, hogy a határozatban foglalt rendelkezéseknek tegyenek eleget és a nagy horderejű kérdéssel foglalkozó szülői értekezleteken szerzendő tapasztalataikat egyházkerületünk útján a jövő iskolai év folyamán jelentsék az egyetemes konventnek.

84. Egyetemes konventünk 102—1929. sz. jegyzőkönyvi pontjában egész terjedelmében közli a lelkész-tanítóságok visszaállítása érdekében egyfelől a VK. Miniszter Úrral lefolytatott tárgyalások anyagát, másfelől a theologiai tanári karoknak a pápai és sárospataki konferenciákon e kérdésben történt állásfoglalását. Úgy a VK. Miniszter Úrral lefolytatott tárgyalások, mint a theologiai karok részéről tett véleménynyilvánítások arra irányultak, hogy a theologus ifjak számára a tanítói oklevél megszerzésének feltételei szabályoztassanak. E feltételelek a különbözőzeti vizsgálatok anyagára és időpontjára, valamint a tanítóképesítő vizsgálat letételének idejére és módjára vonatkoznak. Miután a tárgyalások folyamán a lehetőség szerint összhangba hozattak úgy a tanítóképesítő vizsgálatok tárgyában kiadott Szabályzat lényegbe vágó rendelkezései, mint a lelkészképzés és nevelés legfőbb céljai, egyetemes konventünk az e tárgyban kelt VK. miniszteri leíratokat tudomásul vette s az azokban foglaltakra való tekintettel valamennyi theologiai akadémiára kötelezőleg elrendelte, hogy már a jövő 1929—30. tanévtől kezdve a miniszteri leíratban megkivánt tárgyak (gyakorlati tanítás, test- és élettan, ének és zene) a theol. tantervbe illesztessenek bele és vétessenek fel az előadói tárgyak közé már is ezek közül azok, amelyek az első éven lesznek előadandók s egyben a többi tantárgyknál is, amelyek vagy már helyet foglaltak a tanulmányi rendben, (mint nevelés- és oktatástan, nevelestörténet és szervezettan, módszertan, gazdaságtan) vagy pedig a theol. akadémiái előadások keretében (mint a lélektan a filozófiába) beilleszthetők legyenek, tekintettel arra, hogy ezekből a tárgyakból hittan-

hallgatóink különbözeti vizsgálatot és képesítő vizsgálatot tartoznak tenni. Egyidejűleg felhívja a theologiai tanári karokat, hogy e változáshoz képest 1930 márc. elsejéig az egyetemes tanügyi bizottság útján tegyék meg a theol. tanterv módosítására vonatkozó javaslatukat, valamint arra nézve is, hogy a különbözeti vizsgálatok és képesítő vizsgálat melyik theologiai év, illetve évek bevégezése után volnának legmegfelelőbben s a theologiai oktatás igényeivel leginkább összehangzatosan beilleszthetők.

Egyházkerületi közgyűlés a kis gyülekezetek sorsára gondolva örömmel üdvözli a lelkésztanítóóságok kérdésének rendezését, de nem fojthatja el abbéli aggodalmát, hogy a theologusok túlterhelése által nem fog-e szenvedni maga a lelkészképzés. Ez aggodalom már előreveti árnyát az eddigi theologiai órák számának szükségyszerűen jelentkező redukciójában és ezzel a lelkészképzés devalvációjában, ami csupán a theologiai oktatásnak 5 évre való kiterjesztésével volna kiküszöbölhető. Már pedig úgy az előkészület meghosszabbítása, mint a theologiai tanulmányoknak a tanítói képesítéssel való megterhelése a theologiai akadémiák elnéptelenedését vonhatja maga után, mikor oly szükös anyagi ellenérték vár annak elvégzőire a célba vett életpályán. Ám a lelkészek képzésének pedagógiai elmélyülése, a lelkésznek, mint az iskolai nevelés ellenőrének a gyülekezetben elfoglalt helyzete, oly nagy súllyal esnek e kérdésnél a mérlegbe, hogy theologus ifjainkra nézve az ilyen lelki meggazdagodás lehetősége s a ráneveltetés jövőbeni hivatásának egyik részletére, nem fog elriasztólag hatni azokra, akik komoly hivatással gondolnak a Krisztus evangyéliomának szolgálatára.

Erre gondolva egyházkerületi közgyűlés theologiai akadémiánk tanári karát utasítja, hogy a konvent fent hivatkozott határozatában foglaltakat szigorúan végrehajtsa, azok között a theologiai tanterv módosítására vonatkozó javaslatnál theologiai akadémiánk állásfoglalását kifejtse s egyházkerületünket is a rendelkezésnek theologiaiánkat érintő, már a jelenben vagy a közeljövőben jelentkező kihatásairól kiemertően tájékoztassa.

85. Egyetemes Konventünk az ORLE. előterjesztése alapján a valláspedagógia és valláspedagógiai gyakorlatok óraszámainak emelésére nézve tett javaslatot 103/1929. sz. határozatával áttette a tantervrevízióval megbízott országos theologiai tanári konferenciához. Ugyanazon számú határozatával pedig egyházkerületünkhöz tette át az ORLE-nek a valláspedagógiai tanfolyamok rendezése érdekében benyújtott javaslatát.

Egyházkerületi közgyűlés a konventi jegyzőkönyv 103/1929. sz. pontjában foglalt tervezetet azzal teszi le az egyházmegyékhez, hogy őszi közgyűlésünkig nyilatkozzanak, hogy volna-e fedezetük ilyen tanfolyamok rendezésének anyagi segélyezéséhez?!

86. Egyetemes Konvent 104/1929. sz. határozatával tudatja egyházkerületünkkel, hogy az egészségtant, mint nélkülözhető tantárgyat, törölte a theologiai tanulmányi rendből.

Tudomásvétel céljából közöltetik theologiai akadémiánk tanári karával.

87. Egyetemes Konventünk 106/1929. sz. jkvi határozatával tudatja, hogy a theologiai tanárok országos konferenciájának az elszakított területről, illetve kül-

földről theológiai főiskoláinkra jött hallgatók beiratkozására és vizsgatételére tett javaslatát elfogadta és határozati erőre emelte.

Egyetemes Konventünk hivatkozott határozatára felhivatik theol. akadémiánk figyelme, hogy azt elszakított területről, illetve külföldről theológiai főiskoláinkra jövő hallgatók beiratkozásánál és vizsgatételénél irányadóul vegye.

88. Egyetemes konventünk 107—1929. sz. határozatával tudatja, hogy az elszakított felvidéken letett második lelkészsképesítő vizsgálat alapján a theológiai doktori vizsgálatra szóló jelentkezés megengedhető és a theológiai doktori vizsgálat engedélyezhető minden olyan külföldi lelkészi oklevél alapján, amelynek megszerzése a magyarországi református theológiai főiskolák tanulmányi és vizsgálati rendjének feltételei szerint történt.

Tudomásúl szolgál.

89. Egyetemes konventünk tudatja, hogy 114—1929. sz. határozatával elfogadta a lancasteri „Magyar Alap Intéző-Bizottsága“ által theologus ifjaink számára a dr. Tóth Sándor lancasteri tanár levelében közölt két ösztöndijas helyet és hozzájárult ahhoz, hogy theologusaink csereviszony formájában vegyék igénybe ezeket az ösztöndijakat. Csupán azt kérte a stipendiumok intéző bizottságától, hogy az egyetemes konvent korábbi elvi határozatához képest az ösztöndijakat már végzett theologusok számára rendszeresítsék. Addig is, míg ez a kérdés elintézését nyer, theológiai pályán levőkre nézve is elfogadhatónak nyilvánította a stipendiumot.

Tudomásul vétetik és tudomásvétel céljából közzéteszik theol. akadémiánk tanári karával.

90. Egyetemes Konventünk fentartva 1928. évi 138. sz. határozatának 3. pontját, amely szerint Amerikába

tanulmányútra csak legalább I. lelkészképesítő vizsgálatot tett ifjak mehetnek, 115—1923. számú jegyzőkönyvi határozatával ez idő szerint hozzájárul ahhoz, hogy a daytoni stipendiumot, — amely kimondottan theologiai pályán levők részére tétetett, — theologiai pályán levők is elfogadhassák mindaddig, míg elintéztést nyer az egyetemes konventi elnökségnek a daytoni stipendium gondnokságához tett azon előterjesztése, hogy az alapítvány feltételeit a gondnokság az Amerikába tanulmányútra menni akarók számára maga is legalább az I. lelkészképesítő vizsgálat letételéhez kösse.

Tudomásúl vétetik és tudomásúl vétel céljából theol. akadémiánk tanári karával közöltetik.

91. Egyetemes konventünk 119—1929. sz. határozatával előmozdítani kívánva a theologiai tanárok külföldi tanulmányútjának lehetőségét, kimondta, hogy

1. minden theologiai tanárnak 5 évenként egy fél-évi, vagy 10 évenként egy évi szabadságra van joga külföldi tanulmányút tétele céljából;

2. felhívja a fenntartó testületeket, hogy a tanulmányútra menő tanárok számára az 1924. évi konventi ülés 31. számú jegyzőkönyvében említett alapot törekedjenek megteremteni;

3. felhívja a fenntartó testületeket, hogy külföldi tanulmányútra készülő theologiai tanáraik kérvényét megfelelő ajánlással terjesszék a VK. minisztérium elé tanulmányi segély elnyerése végett.

E határozat tudomásúl vétele céljából közöltetik a theol. akadémia tanári karával és megfelelő eljárás céljából a főiskola igazgató-tanácsával.

92. Egyetemes konvent 123—1929. sz. jegyzőkönyvi határozatával a vallástanári vizsgálat és bizonyítvány díját pengő értékben akként állapította meg, hogy vizsgadíjul 50 korona helyett 75 pengőt, a bizonyítvány díjául pedig 5 korona helyett 10 pengőt állapított meg.

Tudomásul szolgál.

93. Egyetemes konvent 125—1929. sz. határozatával köztudomásra hozza, hogy a királyhágómelléki ref. egyházkerület dr. Gyenge János elmozdított nagyváradi segédlelkész lelkészi oklevelét bírói ítélettel érvénytelenítette.

Tudomásul szolgál.

94. Egyetemes konvent az alsózempléni egyházmegyének egyházkerületünk intéző-bizottsága útján tett felterjesztésére hivatkozva, tudomásra hozza 307—1929. sz. jkvi határozatával, hogy a lelkészek családi pótlékának jövedelemadó alól való mentesítése végett a M. Kir. VK. Minisztériumon keresztül felterjesztést intézett.

Köszönettel vétetik tudomásúl.

95. Egyetemes konvent 310.—1927. sz. határozatával felhívja egyházkerületünk egyházközségeinek figyelmét a m. kir. VK. Miniszter úrnak 96.000—1928. számú rendeletére, melyet a nem állami elemi iskolai tanítók, óvónők és menházvezetők államsegélyének gyorsabb utalványozása tárgyában adott ki.

Egyházkerületi közgyűlés a hivatkozott rendeletre az ahoz való alkalmazkodás céljából felhívja egyházközségeink figyelmét.

96. Egyetemes konventünk 312.—1929. sz. határozatával felhívja egyházkerületünk egyházközségeit, hogy iskoláikban a takarékosági napot okt. 31-ét megelőző vagy azt követő valamely alkalmas napra tűz-zék ki.

Egyházkerületi közgyűlés az egyházközségek figyelmét e határozatra felhívja.

97. Egyetemes konventünk 313—1929. sz. határozatával nyilatkozattétel végett megküldi egyházkerüle-

tünknek és az egyházmegyéknek az Országos Ref. Lelkészegegyesület azon indítványát, melyben felkéri az egyetemes konventet, hogy adjon ki egy egyetemes hivatalos lapot, amelyik közölné az egyházmegyei, egyházkerületi, konventi és zsinati közérdekű határozatokat, miniszteri rendeleteket, pályázatokat, úgyszintén az egyes egyházi hatóságoknak és főhatóságoknak a körleveleit. Ez a lap nélkülözhetővé tenné az egyházmegyei, egyházkerületi, konventi jegyzőkönyveknek nyomtatott közzétételét, amennyiben a jegyzőkönyvek 8—10 gépirásos sokszorosított példányából egy-egy a levéltárakba és püspöki hivatalokba elhelyeztetvén, mindenki számára hozzáférhetővé lenne maga az eredeti jegyzőkönyv. Az így megtakarított összeg erejéig az egyházmegyék, egyházkerületek és konvent az elárvult theologiai irodalmat segítenék. Az eddigi jegyzőkönyveket pótolná egy kivonatos közléssel bővített, már szokásba is vett tárgymutató kinyomatása, miután az egyes személyek az őket érintő pontokat közigazgatási úton úgy is megkapják egész terjedelemben, a közérdekű határozatok pedig a hivatalos lapban szintén egész terjedelemben már úgy is megjelentek.

Egyházkerületi közgyűlés azzal küldi meg az indítványt az egyházmegyéknek, hogy őszi közgyűlésünkre nyilatkozzanak arra nézve, hogy a konventi hivatalos lapnak a közölt módon való megindítását az egyházmegyei, egyházkerületi és konventi jegyzőkönyvek pótlására megfelelőnek tartják-e?! Közölnék egyidejűleg, hogy egyházmegyékben mennyire rúgna az így megtakarítható összeg?!

98. Egyetemes konventünk 314.—1929. jkvi határozatával az egyházközségek figyelmét az ahoz leendő alkalmazkodás céljából felhívja a VK. Miniszter urnak 89843/1928. sz. leiratára, melyben az egyházi gyűjtések egységes irányítása és határok közé szorítása tárgyában az egyetemes konvent elnöki tanácsa részéről

tett felterjesztésre válaszolva tudatja, hogy a belügy-miniszter urnak nincs az ellen kifogása, hogy az adománygyűjtés engedélyezése iránt előterjesztett kérések teljesíthetésére nézve az egyetemes konvent is véleményt mondjon, azonban ezt csak a 226.383.—1925. B. M. sz. körrendelet keretei között tartja megvalósíthatónak, vagyis oly módon, hogy az egyházközségek ily kérvényeket az illetékes püspökökhöz terjesztenék be, aki azt véleményével az egyetemes konventhez tenné át. A konvent azután az illetékes törvényhatóság első tisztviselőjéhez küldené meg, aki azt a VK. miniszterhez továbbitaná, mint főfelügyeleti hatósághoz a döntés előtt álláspontjának kinyilvánítása végett. Megjegyzi azonban, hogy sürgős szükség, vagy méltánylást érdemlő körülmény fennforgása esetén a kedvező döntésre nézve így sem tekintené akadálnak azt, ha a kérvény az egyetemes konvent véleményét nélkülözi.

Egyházkerületi közgyűlés, — bár a kívánatos célt így nem látja elérhetőnek, a rendelethez való alkalmazkodásra utasítja az érdekelt egyházközségeket.

99. Egyetemes konvent 315—1929. sz. határozatával tudatja, hogy az egyházkerületeknek az egyetemes névtár ügyére vonatkozó egybehangzó nyilatkozata alapján az egyetemes névtár kiadására nézve a szerződést az 1940. évig tartó hatálylyal, — mely idő alatt mindenik egyházi hatóság a maga külön névtárának kiadását szüneteltetni fogja — megkötötte a szerződést a Bethlen Gábor Irodalmi és Nyomdai Részvénytársasággal a hivatkozott határozatban egész terjedelemben közölt feltételek mellett.

Tudomásúl szolgál.

100. Egyetemes konventünk 318.—1929. sz. határozatával felhívja egyh. ker. útján az egyházközségeket, hogy a leventék kötelező istentiszteletre járása tárgyában felmerülő konkrét panaszait esetről-esetre ter-

jesszék fel egyházi főhatóságaik útján a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz.

Egyházkerületi közgyűlés ezen panaszok megtételére annyival inkább felhívja az egyházközségeket, mivelhogy a VK. miniszter úr a leventék kötelező istentiszteletre járása tárgyában a konventi elnökséghez intézett 95.888/1928. XIII. ü. o. sz. átirata értelmében a vasárnapi foglalkozások a leventéket nem gátolhatják az istentiszteleten való részvételben.

101. Egyetemes konventünk 335—1929. sz. jkvi határozatával tudatja, hogy korona-fillér rovatokkal bíró vagyoneleltár nyomtatványokból oly mennyiséggel rendelkezik, hogy az összes egyházközségek szükségleteit fedezni tudja. Ezek a nyomtatványok pengő-fillérre kiigazítva, az új vagyoneleltárak elkészítésére kifogástalanul alkalmazhatók.

Egyházkerületünk értesítse az egyházközségeket, hogy a vagyoneleltár nyomtatványok az egyetemes konventnél a szükségelt mennyiségben rendelkezésre állanak.

102. Egyetemes konventünk 319.—1929. sz. határozatával tudomására hozza egyházkerületünknek, hogy bár felterjesztése alapján a m. kir. vall. és közoktatásügyi miniszter úr a m. kir. belügyminiszter urnál a vasárnap kellő megszentelése, a vasárnapi munkaszünet szigorú betartása, a vasárnapi országos és hetivásárok betiltása érdekében lépéseket tett, mindazonáltal mivel az érdekelt miniszter urak e tekintetben még nem intézkedtek, újra felkérte a m. kir. vallás- és közoktatásügyi, kereskedelmi és földmívelésügyi miniszter urakat, hogy a munkaszünetnek vasárnapokon és ünnepeken való teljes érvényesítése érdekében határozottan eljárni méltóztassanak.

Egyetemes konventünknek ez az ismételt felterjesztése azzal a jó reménységgel vétetik tudomásul, hogy a vasárnap teljes megszentelése érdekében tett állandó zöregtetéseknek végre-valahára fogamatja lesz.

103. Egyetemes konventünk 336—1929. sz. jkvi határozatával tudomásul vette az elnökségnek a kápláni kongru-ügyekről tett jelentését és hozzájárult ahhoz, hogy az elnökség a mind több és több igénylő kielégítésére elégtelen havonkénti átalányból az 1928. évi nov. 1.-től 45 P. felemelt összegben folyósított káplántartási kongruát és segédlelkészi fizetéskiegészítést 1929 júl. 1.-től a szükséghez mérten havi és fejenkénti 40 P.-re leszállítsa. Egyben felhívja egyházkerületünk figyelmét arra, hogy úgy az állandó káplántartó helyé nyilvánításnál, mint a szolgálatképtelenség jogcímén támasztandó igényeknél, — tekintettel a nagyon is korlátolt erőforrásra, — csak a legméltánylandóbb esetekben tegyenek elfogadó javaslatot az egyetemes konventnek.

Egyházkerületi közgyűlés tudomásul véve az egyetemes konvent határozatát, nyomatékosan ajánlja az egyházmegyék figyelmébe is a határozatban foglalt kényszerű megszorítást, egyben kifejezi az öszszegszerűségben jelentkező visszafejlődés feletti sajnálkozását s az átalány felemelésétől várja és reméli a helyzet orvoslását.

104. Egyetemes konvent 342.—1929. sz. jki határozatával tudomásra hozza, hogy egyházkerületünk intéző-bizottságának felterjesztése alapján Aggtelek egyházközséget a fizetéskiegészítést igénylő állandó káplántartó helyek közé felvette.

Köszönettel vétetik tudomásul.

105. Egyetemes konventünk 66.—1929. sz. határozatával tudomására hozza egyházkerületünk útján az

érdekelt egyházközségeknek, hogy a közalapi végrehajtó-bizottság javaslatára az egyházközségeknek a közalapból, illetve a rendkívüli egyházi adócsökkentési alapból adott kölcsönök teljes törlése mellett, az ezek, valamint a más helyekről felvett kölcsönök törlesztésére engedélyezett tőkekamat segélyek kiutalását megszüntette.

Megnyugvással vétetik tudomásul. Egyidejűleg utasíttatnak azok az egyházközségek, amelyeknek tőkesegély tartozásaik még fennállottak, hogy vagyonszállásukból töröljék ezeket a tartozásokat s jövőre ennek figyelembevételével készítsék el költségvetéseiket.

106. Egyetemes konventünk 66—1929. sz. határozatával tudomásul adja, hogy a közalapi járulékkimutatásoknak újbóli elkészíttetését az egyházmegyéktől beérkezett vélemények alapján szükségtelennak nyilvánítva kimondta, hogy az 1929. évi közalapi járulék az 1928. évi kivetés alapján fizetendő be.

Egyházközségeink felhivatnak, hogy 1929. évi közalapi járulékaikat az 1928. évi kivetés alapján pontosan fizessék be.

107. Az egyetemes konventi határozatok tárgyalása folyamán lelkeszi főjegyző indítványt tesz az iránt, hogy az eljárás egyszerűsítése, a gyűlés idejének kiméltése és a gyűlés jegyzőkönyve terjedelmének apasztása érdekében az érkező konventi határozatok közül azok, amelyek vagy egyszerű tudomásul vételt, vagy az érdekeltekkel való közlést igényelnek a nélkül, hogy azokra nézve különleges, vagy érdembeli határozatot kellene hoznia közgyűlésünknek, — tárgykörük szerint csoportonként tárgyalassanak, mint általános érdekű egyházi, vagy mint nem egyetemes jellegű iskolai (fő-, közép-, polgári iskolák, tanítóképző-intézetek) ügyek s az ily természetű konventi határozatok a jegyzőkönyv előterjesztési részében csak számuk szerint jelöltesse-

nek meg, ezzel irányítván egyetlen jegyzőkönyvi pontban az érdekeltek figyelmét ezekre a határozatokra, amelyek az egyetemes konvent által kiadott jegyzőkönyvben egész terjedelmükben feltalálhatók.

Egyházkerületi közgyűlés az indítványt elvben elfogadja, annak végrehajtását és kivitelét az egyházkerületi elnökségre bízva.

108. Egyetemes konventünk 131.—1929. sz. határozata alapján

közgyűlésünk utasítja gimnáziumaink igazgatóit, hogy az évvégi értesítő E. rovatában minden évben tüntessék föl az az évben tett új alapítványok, adományok végső összegét. Felhívja továbbá az intézetek fenntartó testületeit, hogy igyekezzenek a helyettes tanári tanszékeket megszüntetni s az ilyen tanszékek részére a rendes tanári fizetéskiegészítő államsegélyt kieszközölni és biztosítani.

109. Az egyetemes konvent 134.—1929. sz. határozata alapján

közgyűlésünk utasítja a miskolci leánygimnázium igazgatóját, hogy az új alapítványok és az iskola részére befolyt adományok végösszegét évről-évre számszerűleg tüntesse ki az évvégi Értesítő E. rovatában.

110. Olvastatott az egyetemes konvent 142.—1929. sz. határozata, mellyel addig, míg szerencsésebb megoldásra mód nem nyílik, tekintettel középiskolai tanulóink nagy elfoglaltságára, fiugimnáziumainkban ahol erre kényszerítő szükség van, a külön énekelméleti órák tartását felfüggeszti s elrendeli, hogy az énekelmélet tanítása az egyházi ének tanítása közben történjék.

Alkalmazkodó tudomásul szolgál.

111. Olvastatott az egyetemes konvent 144.—1929. sz. határozata, mellyel elrendeli, hogy a testnevelési órák számának felemeléséről szóló 40.175/1928—v. sz. miniszteri rendeletet fiuközépiskoláink, amennyire intézetük viszonyai megengedik, hajtsák végre s minden év október hó 1-ig tegyenek jelentést egyházi főhatóságukhoz annak miként történt végrehajtásáról, az iskolai év végén pedig egyházi főhatóságuk útján kérelmezzék az óratöbbleti díjak utalványozását.

Közgyűlésünk fiugimnáziumainkat e határozathoz való alkalmazkodásra utasítja.

112. Olvastatott az egyetemes konvent 145./1929. sz. határozata, mellyel felterjesztést intézett a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez a 40175./1928—V. sz. rendelettel kapcsolatban az iránt, hogy az ilyen nagy változást okozó rendelkezéseknek ily késői időben való kibocsátását a jövőben mellőzni kegyeskedjék; a miniszter ur bölcs megfontolásába ajánlotta a kisegítő eszközként alkalmazott 40 perces tanítási órák ügyét is arra vonatkozólag, nem szolgál-e ez veszedelmes precedensül, nem okoz-e jelentékeny hátrányt az ilyen napokra eső elméleti tárgyak tanításában, nem fokozza-e még jobban a tanulók túlterhelését s a túlterhelés kérdésének megoldására nem látja-e érkezettnek az időt? Egyszersmind felhívta e szempontok mérlegelésére, valamint az énekelméleti és egyházi énekórák ügyének megoldására is az Országos Református Tanáregyesületet, mely a 174/1928. sz. konventi határozattal megbízást nyert az új református középiskolai tanterv elkészítésére.

Egyetemes Konventünk e határozatát közgyűlésünk középiskoláink tanártestületeinek tudomására hozza.

113. Olvastatott az egyetemes konvent 146—1929. sz. határozata, melyben tudomásul vette a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak 1928. évi 43.414—V. sz. rendeletét, mely szerint azokban a reálgimnáziumok-

ban, amelyekben a görög nyelv tanítása már a VIII. osztályban is megszűnt, a tanulók görög nyelvi kiegészítő vizsgálatra többé nem bocsáthatók.

Alkalmazkodó tudomásul szolgál.

114. Olvastatott az egyetemes konvent 147—1929. sz. határozata, melyben a középiskolai magán- és különbözeti vizsgálatok színvonalának emelését célzó 1928. évi 80.824—V. sz. miniszteri rendelet alapján a Rendtartáshoz a következő módosításokat és pótlásokat rendeli el.

A 250. §. végére beiktatandók a következők: „Rendes korban lévő tanulók (vagyis azok, akik a törvényt szabta minimális életkornál legfeljebb két évvel idősebbek) csakis abban az esetben bocsáthatók magánvizsgálatra, ha állandó lakóhelyükön nincs megfelelő típusu középiskola. Ha azonban állandó lakóhelyükön van megfelelő típusu középiskola, akkor csak abban az esetben bocsáthatók magánvizsgálatra, ha ezt különleges méltánylást érdemlő körülmények (pl. hatósági orvosi bizonyítvánnyal igazolt hosszabb, 3—4 havi betegség stb.) megokolttá teszik.“ „A magántanulók csak az állandó lakóhelyükhöz legközelebb eső megfelelő típusu középiskolában bocsáthatók magánvizsgálatra.“

A 270. §. végére beiktatandók e szavak: „A magántanulók az írásbeli vizsgálat megkezdése előtt tartoznak bemutatni olvasmányaik és a könyv nélkül tanult költemények és prózai részletek jegyzékét. E jegyzékek a vizsgálati jegyzőkönyvhöz csatolandók. A nyelvekből a rendes tanulóktól elvégzett olvasmányok anyaga a magántanulóktól is megkövetelendő s általában a magánvizsgálatot tevő tanulók elbírálásánál a rendes tanulókkal szemben használt mértéket kell alkalmazni.“

„A magánvizsgálat írásbeli részére elegendő idő (két délelőtt vagy egy délelőtt és egy délután) állapítandó meg és szigorú, minden visszaélést kizáró felügyeletről kell gondoskodni.“

A 266. §. második bekezdése helyett ez a szöveg veendő fel: „A felvételi (különbözeti) vizsgálatokon a nyelvekből, mennyiségtanból és rajzból írásbeli dolgozat is követelendő. Az a tanuló, akinek két írásbeli dolgozata elégtelen, a különbözeti vizsgálatnak egy év múlva leendő megisméltésére utasítandó.“

A 272. §. helyére e szöveg lép: „Az a magántanuló, akinek kettőnél több írásbeli dolgozata elégtelen, szóbeli vizsgálat nélkül osztályisméltésre utasítandó.“

A 273. §. végére e szavak toldandók: „A kérdező tanárok a rendelkezésre álló, legalább 12 percnyi időt minél céltudatosabban használják föl a tanulók tudásfokának megállapítására. E célból az egész tananyag-nak minden fontosabb részéből intézzenek a tanulókhöz kérdéseket, de kerüljék az aprólékos részletkérdéseket, valamint az u. n. bevezető kérdéseket és tartózkodjanak a kérdésés közben való magyarázattól.“

„Egy-egy napon 10-nél több magántanuló semmi esetre sem bocsátható szóbeli vizsgálatra.“

Közgyűlésünk útasítja középiskoláink igazgatóit és tanártestületeit a Rendtartás e módosításaihoz és pótlásaihoz való szigorú alkalmazkodásra.

115. Olvastatott az egyetemes konvent 148/1929. sz. határozata, melyben az 1928. évi 68,550—XIII. sz. miniszteri rendelet amaz intézkedésével szemben, amely megengedi, hogy a középiskolai sportköri tagok a nyári nagyszünetidő folyamán valamely az iskolán kívüli sportegyesületnek ifjusági tagjai (juniorjai) lehessenek, az iskola jórendje érdekében és fontos nevelési szempontokból a középiskolai tanulókra nézve a Rendtartás 168. §-ának azt a rendelkezését hagyja érvényben, hogy középiskolai tanuló az iskolán kívül álló egyesületnek tagja nem lehet s annak működésében részt nem vehet.

Közgyűlésünk utasítja középiskoláink tanártestületeit és igazgatóit, hogy e határozathoz szigorúan alkalmazkodjanak.

116. Olvastatott az egyetemes konvent 151/1929. sz. határozata, amelyben sajnálattal vette tudomásul, hogy a középiskoláink fenntartási államsegélyének valorizálása érdekében tett felterjesztései eddig eredményre nem vezettek s ismételten felkérte az elnökséget, hogy ez ügyben továbbra is tárgyaljon a miniszter úrral, támaszkodva az ő e tekintetben többször kifejezett ígéretére.

Tudomásul szolgál.

117. Olvastatott az egyetemes konvent 153—1929. sz. határozata, melyben megnyugvással vette tudomásul, hogy a miniszter úr a nemállami tanárok előlépési viszonyainak rendezése és fizetéskiegészítő államsegélyének újabb szabályozása tárgyában kiadott 96.717. számú rendeletének 6. pontjában az igazgatói szolgálatot nem teljesítő tanároknak az igazgatói státusba való besorolására vonatkozó ezeket a szavakat: „az illetékes főigazgató és fenntartó hatóság előterjesztésére“ a következőleg helyesbítette: „az illetékes főigazgató, autonóm felekezeti iskolákban pedig az illetékes egyházi főhatóság előterjesztésére.“

Tudomásul szolgál.

118. Olvastatott az egyetemes konvent 154/1929. sz. határozata, amelyben sajnálattal vette tudomásul, hogy a miniszter úr — többszöri felterjesztésünk ellenére — továbbra ragaszkodik a nemállami középiskolai tanárok létszámviszonyait és fizetéskiegészítő államsegélyét szabályozó 92,000—1925—V. sz. körrendelet 6. pontjának változatlan fenntartásához, mely szerint a miniszter úr magának tartja fenn a jogot, hogy református középiskoláinknak a teljes szolgálati idejüket betöltött tanárait az egyházi főhatóságok véleményének meghallgatásával legfelső fokon visszatartsa vagy szolgálatból elbocsássa.

Tudomásul szolgál.

119. Az egyetemes konvent 155—1928. sz. határozata alapján

Közgyűlésünk utasítja a miskolci leánygimnázium igazgatóját, hogy a kézimunkához szükséges anyagot, amennyire ez csak lehetséges, a magyar ipar termékeiből szereztesse be a tanulókkal.

120. Az egyetemes konvent 156—1929. sz. határozata alapján

Közgyűlésünk utasítja középiskoláink igazgatóit, hogy a jövőben egyházi főhatóságuk útján október 10-ig jelentsék be a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrnak a vezetésük alatt álló intézet azon tanulóinak nevét, akik az elmúlt évben a közszolgálati alkalmazottak gyermekeinek ösztöndíjában részesültek s azt jelenleg is élvezik; jelentsék be továbbá e tanulók ama gondozójának (szülőjének vagy gyámjának) pontos nevét és lakáscímét, akinek kezéhez az ösztöndíj összege kiutalványozandó. Ez a jelentés független az 1927. évi XIV. törvénycikk, illetőleg annak végrehajtási utasítása értelmében minden iskolai év elején felterjesztendő attól a felterjesztéstől, amely az újabb ösztöndíj-adományozásra vonatkozó javaslatot tartalmazza.

121. Olvastatott az egyetemes konvent 157/1929. sz. határozata, melyben megnyugvással veszi tudomásul a vallás- és közoktatásügyi miniszter urnak 1928. évi 43419—V. sz. intézvényét arról, hogy a közszolgálati alkalmazottak gyermekei részére az 1927. évi XIV. törvénycikkkel létesített ösztöndíjak adományozása körüli eljárásnál, miként ez az 1927. évi 80.973—V., 85957—V. és az 1928. évi 3106—V. számú intézvényekből kitűnik, pontosan szem előtt tartotta a magyarországi reformá-

tus egyháznak és iskoláinak törvénybiztosította önkormányzatát. Egyben elhatározta az egyetemes konvent, hogy az iskolai gyűjtésekre és a tanulóktól szedhető díjakra nézve továbbra is az 1928. évi 187. jegyzőkönyvi számú határozatát tartja fenn.

Középiskoláinkra nézve alkalmazkodó tudomásul szolgál.

122. Az egyetemes konvent 158/1929. határozata alapján

Közgyűlésünk utasítja középiskoláink igazgatóit, hogy minden iskolai évben október hó 1-én az év elején beirt tanulók létszámáról, július hó 1-ig pedig az utólag beirt rendes tanulók és magántanulók létszámáról pontos kimutatást terjesszenek be az Országos Református Tanáregyesület igazgatóságához s a Tanárok Gyermekei Nevelési Alapjára esedékes járulékokat — teljes tandíjmentességet élvező tanulók leszámításával — e kimutatásoknak megfelelőleg pontosan küldjék be.

123. Olvastatott az egyetemes konvent 161—1929. számú határozata, amellyel megfontolás végett az egyházkerületekhez tette le az Országos Református Tanáregyesület igazgatóságának az egyetemes tanügyi bizottság által elfogadott és elfogadásra ajánlott azt a kérését, hogy a Protestáns Tanügyi Szemle kiadási költségeinek fedezésére az összes református közép-foku iskolák (középiskolák, polgári iskolák, tanítóképzőintézetek, kereskedelmi iskolák) növendékeitől évi 50 fillér járulék beszedése rendeltessék el. A Protestáns Tanügyi Szemle kiadási költségeihez ugyanis az Orsz. Ref. Tanáregyesület igazgatósága közép-foku iskoláinktól évi 40, majd 80 P hozzájárulást kért eddig, de több intézet nem tudta ez összeget előteremteni s ha ez a kért hozzájárulás mindenünnen befolyne is, ez a Szemle évi kiadási költségeinek csak kétharmadrészét

fedezné. Így a Tanáregyesület igazgatósága a Szemle fenntartása és fejlesztése érdekében szükségesnek tartja az 50 filléres tanulói járulék elrendelését, úgy, amint az már el van rendelve az ág. hitv. ev. középiskolák tanulóira nézve.

Közgyűlésünk tekintettel arra, hogy a Protestáns Tanügyi Szemle fenntartása és fejlesztése református egyházunknak igen fontos érdeke, s hogy annak fenntartása és fejlesztése a javasolt módon biztosítható, az 50 filléres tanulói járulék kirovását célszerű megoldásnak látja s a maga részéről iskoláira nézve ahhoz hozzájárul, amely esetben természetesen megszűnnék az iskolafenntartóknak és tanártestületeknek eddig e célra adott hozzájárulása.

124. Egyetemes konventünk 163/1929. sz. határozatával sajnálattal állapította meg a tanító- és tanítónőképző-intézeteink 1927—28. évi működéséről szóló jelentésből, hogy a két tanítóképző-intézetünkben kikerült tanítók száma nem felel meg a református egyházak tanító-, de még kevésbé kántorszükségletének s ezért felhívta az egyházkerületeket, tegyék tanácskozás és megfontolás tárgyává, hogy hol és miképpen lehetne felállítani még egy-két tanítóképző-intézetet az évről-évre szaporodó új népiskolák nagy számára való tekintettel.

Közgyűlésünk a sárospataki áll. tanítóképző-intézetnek egyházkerületünk tulajdonába át-, illetőleg visszavételével, amely e közgyűlésünkön mindnyájunknak nagy és őszinte öröme immár befejezett ténynyé lett, a maga részéről eleget tesz egyetemes konventünk e felhívásának.

125. Egyetemes konventünk 180—1929. sz. határozatával az egyetemes tanügyi-bizottságnak a képző-

intézetek és polgári iskolák szakfelügyeletére vonatkozó javaslatát hozzászólás végett letette az egyházkerületekhez azzal a felhívással, hogy idevonatkozó véleményüket 1930 január 1-ig terjesszék be a konventhez. Az egyetemes tanügyi-bizottság javaslata szerint, mivel a református egyháznak jelenleg hat tanító-, illetőleg tanítónőképző-intézete van s ez a szám évekig legfeljebb 1—2-vel emelkedhetik, kivihetetlennek tartja a képzők részére külön konventi szakfelügyelői állás szervezését. Ezért ennek a néhány intézetnek évenkénti meglátogatását célszerű lesz a népiskolai konventi szakfelügyelőre bízni, akinek a tervezet szerint úgy is tanító-képző-intézeti tanári képesítéssel kell bírnia. Így végső fokon a szoros összefüggésben lévő képző-intézetek és népiskolák szakfelügyelete egy kézbe lenne letéve. E közös szakfelügyelő lenne úgy a képző-intézeti, mint a népiskolai ügyeknek az előadója a konventen és az egyetemes tanügyi-bizottságban. Fizetéséhez a képző-intézeti növendékek szakfelügyeleti-díj címén szintén hozzájárulnának. Ilyen díjat ma is fizetnek a növendékek a legtöbb református képző-intézetben. Képzőintézeteink növendékeinek száma 1000-re tehető s minden növendéktől 2 P-t számítva, 2000 P fedezetet találunk a népiskolai konventi szakfelügyelő fizetésének fedezésére.

Közgyűlésünk kívánatosnak találja az egyetemes konventi szakfelügyelői állások mielőbbi felállítását, hogy így iskoláink vezetése és irányítása egységes elvek szerint történhessék s a képző-intézetek feletti felügyeletnek a népiskolai konventi szakfelügyelő kezébe való letételét célszerű megoldásnak tartja s az egyetemes tanügyi bizottság idevonatkozó javaslatát elfogadja és az állás mielőbbi megszervezését és betöltését jó reménységgel várja, elfogadván a fedezethez való hozzájárulásra vonatkozó javaslatot is. A polgári iskolák szakfelügyeletére vonatkozó javaslat ügyé-

ben Közgyűlésünk nem nyilatkozhatik, mivel egyházkerületünkben református polgári iskola — sajnos — ezidőszerint nincsen.

126. Az egyetemes konvent 183/1929. sz. határozata alapján

Közgyűlésünk felkéri Püspök urat, hogy a nem református középfokú iskolákból a vallásitanításra vonatkozólag hozzá beküldött kimutatásokat, ha esetleg hiányosak, küldje vissza s csak a hiányok pótlása után terjessze fel a konventhez.

Felhívja továbbá a miskolci egyházat, hogy jelöljön ki helyet, ahol télben is összegyülekezhetnek a nem a mi tanintézetünkbe járó gimnáziumi, reáliskolai, tanítóképzői és polgári iskolai növendékeink istentiszteletre.

Azoknak a lelkészeknek, akik minden díjazás nélkül tanítottak a különböző iskolákban, elismerését nyilvánítja Közgyűlésünk.

127. Az egyetemes konvent 184/1929. sz. határozatával felterjesztést intézett a m. kir. Belügyminiszter úrhoz, hogy utasítsa Diósgyőr-Vasgyár és Miskolc előjáróságát, illetve tanácsát a tanonciskolában végbemenő hitoktatásnak megfelelő díjazására s egyszersmind felkérte Püspök urat annak megállapítására, hogy miért nem tanítanak vallást a hevesi tanonciskolában?

Tudomásúl szolgál.

128. Egyetemes konventünk a felsőbbfokú ipari szakiskolák, középfokú gazdasági és háztartási iskolák vallásoktatásának állapotáról szóló jelentés kapcsán 185/1929. sz. határozatával felkérte Püspök urat, hogy a miskolci felsőbbfokú ipari szakiskolában és a putnoki

háztartási iskolában a konventi tanterv életbeléptetését rendelje el. Egyben a vallásoktatást minden díjazás nélkül teljesítő lelkészeknek és tanítóknak elismerését nyilvánította.

Tudomásul szolgál.

129. Olvastatott az egyetemes konvent 189—1929. sz. határozata, melyben az iparos- és kereskedő tanonciskolák vallástanítási tantervét a következőleg állapítja meg:

I. osztály tananyaga: Bibliaismeret Jézus életének kiemelésével. Cél: Megismertetni az üdv történeti előkészítését s a Jézusban megvalósulását.

II. osztály tananyaga: Egyháztörténet. Cél: Bemutatni az egyház multjában és jelenében Istennek nevelő munkáját s ezzel kapcsolatban ápolni a Krisztus igaz egyházához való hűséget.

III. osztály tananyaga: Hit- és erkölcstan. Cél: Ref. keresztyén öntudat és világnézet kialakítása.

E tantervnek megfelelően készítendő kézikönyv — a tankönyvbizottság javaslata értelmében — egy kötetben nyomtatandó ki.

Alkalmazkodó tudomásul szolgál.

130. Az egyetemes konvent 191—1929. sz. határozata alapján

Közgyűlésünk fontos pedagógiai okoknál fogva kívánatosnak tarja, hogy az önelvelést is munkáló vallástanári konferenciákon lehetőleg mindenki jelenjék meg, aki középiskolákban foglalkozik a vallásos neveléssel, azért méltányosnak látván, hogy a gyülekezetek által lelkészi szolgálatra többször igénybevett hitoktatók és vallástanító-lelkészek némi anyagi ellenértékben is részesüljenek, felkéri azokat az egyházközségeket, amelyekben hitoktatók és vallástanító-lelkészek működnek, valamint az iskolafenntartó testületeket, hogy a

vallásstanári konferencián megjelenés végett fedezzék az illetők szokásos napidíjait és utiköltségét.

131. Olvastatott az egyetemes konvent 197/1929. sz. határozata, mely szerint a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 43.429/1928. sz. a. értesíti a konventi elnökséget, hogy az állami elemi iskoláknál működő óradíjas hitoktatók óradíjait három év óta a tanév végén az illetékes egyházkerületi főhatósághoz szokta megküldeni egy, a rendelkezésére álló hitelhez mért átalányösszegben, hogy ezekből a vallásoktatók az adott órák arányában díjaztassanak. Amennyiben tehát egyesek nem részesültek volna díjazásban, az utalványozott összeget az egyházkerületek nagyobb körültekintéssel osszák szét. E leirat alapján az egyetemes konvent felkérte az egyházkerületek főhatóságait az óradíjak fedezése végett hozzájuk juttatott átalányösszegnek olyan szétosztására, hogy azokból a vallásoktatással foglalkozó mindenik lelkész és tanító részesüljön heti órái arányában.

Tudomásul szolgál.

132. Olvastatott az egyetemes konvent 198—1929. sz. határozata, mellyel a Mezőkövesden felállítani szándékolt önálló hitoktatói állás szervezését kérő felterjesztésére a vallás- és közoktatásügyi minisztérium 58.936—1928, sz. leiratában közli, hogy új hitoktatói állás javadalmazását tárcája terhére elvállalni hitel hiányában nem áll módjában.

Közgyűlésünk a miniszteri leíratot sajnálattal veszi tudomásul.

133. Olvastatott az egyetemes konvent 199—1929. sz. határozata, melyben tudatja, hogy felíratot intézett a vallás- és közoktatásügyi minisztériumhoz, hogy tekintettel arra a kiemelkedően fontos állami érdekre is, amely Ózdon, mint igen fontos ipari gócponton, a

gyermeknek valláserkölcsei neveléséhez fűződik, még ha kivételesen is, járuljon hozzá a megfelelő fizetés folyósításával ahhoz, hogy Ózdon állami díjazással önálló hitoktatói állást lehessen szervezni.

Közgyűlésünk az egyetemes konvent intézkedését megnyugvással veszi tudomásul és jó reménységgel várja idevonatkozó felterjesztésének kedvező elintézését.

134. Az egyetemes konvent 200—1929. sz. határozatával az elemi iskolák 1927—28. tanévi életéről szóló jelentés kapcsán felhívta az egyházkerületeket:

a) a statisztikai kimutatásoknál mutatkozó eltérések indokolására;

b) az előadói értekezletek megtartására.

Az egyházkerületek útján felhívta illetőleg elkötelezte az egyházközségeket:

a) a túlnépes iskolák zsúfoltságának megszüntetésére;

b) a meg nem felelő tantermek megfelelővé tételére;

c) a hiányos felszerelésű tantermek felszerelésének kiegészítésére;

d) a mindennapi iskolabajárás alól felmentettek és iskolakerülők számának, az igazolt és igazolatlan mulasztásoknak további csökkentésére;

e) a 10 hónapos tanítási idő pontos megtartására;

f) az iskoláknál hiányzó ifjúsági és tanítói könyvtár beszerzésére;

g) az iskolai célokra használt épületek hasznos értékének, s az iskolai földek jövedelmének az iskolai kiadások közé bevitelére, az összes iskolai kiadások pontos kimutatására pengő értékben;

h) a tanításnak énekléssel és imádkozással kezdésére és befejezésére;

i) a másjellegetű iskolákban járó református tan kötelesek vallásoktatásáról való gondoskodásra.

Az egyetemes konvent örömmel vette tudomásul a tanítószeg nagy táborának lelkiismeretes, buzgó, az iskolában és iskolán kívül folytatott eredményes munkálkodását s a kötelességüket híven teljesítőknek elismerését nyilvánította s a kötelességmulasztásuk megtorlására a fegyelmi hatóságokat felhívta.

Az egyetemes konvent örömmel értesült arról is, hogy iskoláinkban az ének és rajz, valamint a kézimunka tanításának színvonala is örvendetesen emelkedik, hogy iskoláink egy része már ének- és tornaversenyeket, rajz- és kézimunka-kiállításokat is rendez s e versenyek s kiállításoknak évről-évre szélesebb körben tartására az iskolafenntartó egyházközsegeket felhívta.

Felhívta az egyetemes konvent a lelkészeket és tanítókat a vasárnapi iskolák fiú- és leány- és segélyegyletek szervezésének folytatására, az azok körében való munkálkodásra; vallásos, hazafias és jótékonycélu iskolai ünnepélyek rendezésére, kirándulások tartására.

Felhívta az egyetemes konvent a felügyelő iskolai hatóságokat minden iskolának tanévenként legalább egyszeri meglátogatására s az eredmény megállapításánál a konventi minősítés használatára.

Közgyűlésünk az egyetemes konvent e határozatait az illetéseknek lelkére köti s az azokhoz való szigorú és pontos alkalmazkodást elrendeli.

135. Az egyetemes konvent 202—1929. sz. határozatával véleményadásra hívja fel az egyházkerületeket a református elemi népiskolák egységes szakfelügyelete tárgyában készített Szabályrendeletre vonatkozólag.

Az egyházkerületi közgyűlés felhívja az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottságot, hogy véleményes javaslatát a nevezett Szabályrendeletre vonatkozólag

terjessze az egyházkerület 1929. évi őszi közgyűlése elé.

136. Az egyetemes konvent 201—1929. sz. határozatával arra hívja fel az egyházkerületeket, hogy a népiskolai statisztikai kérdőívek újabb módosításáig — az egyelőre hiányzó rovatok adatait a kimutatásokat kísérő jelentéseikben feldolgozva terjesszék fel az egyetemes konventhez.

Alkalmazkodó tudomásul szolgál.

137. Az egyetemes konvent 203—1929. sz. határozatával felhívja az egyházkerületeket, hogy foglalkozzanak egy új református népiskolai tanterv kiadásának előkészítésével s javaslataikat terjesszék az egyetemes konvent elé.

Egyházkerületi közgyűlésünk felhívja az egyházkerületi népiskolai tanügyi-bizottságot, hogy e tárgyban terjesszen javaslatot egyházkerületünk 1929. évi őszi közgyűlése elé.

138. Az egyetemes konvent 206—1929. sz. határozatával értesíti egyházkerületünket arról, hogy 147/b—1928. sz. felterjesztésében foglalt panaszait a tanterv és a tankönyvek ellen kiadta a tankönyvi bizottságnak.

Tudomásul szolgál.

139. Az egyetemes konvent 207—1929. sz. határozatával felhívja az egyházkerületeket arra, hogy a szervezés alatt levő elemi iskolai VII. és VIII. osztályok vallástanítási tantervére vonatkozó javaslataikat 1930. évi január hó 31-ig terjesszék fel az egyetemes konventhez.

Egyházkerületi közgyűlésünk felhívja az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottságot, hogy a nevezett vallástanítási tantervre vonatkozólag terjesszen javas-

latot egyházkerületünk 1929. évi őszi közgyűlése elé.

140. Az egyetemes konvent 213—1929. sz. határozatában tudatja az iskolafenntartó egyházakat, hogy a tanítói javadalmak valorizálása ügyében újabb előterjesztést a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz nem tesz.

Tudomásul szolgál.

141. Az egyetemes konvent 236—1929. sz. határozatával véleményadásra hívja az egyházkerületeket arra a javaslatra nézve, amelyet az ág. hitv. evang. egyház egyetemes közgyűlése egyetemes konventünkhöz tett át a püspöki javadalmi földek kezelése tárgyában.

Egyházkerületi közgyűlésünk a jelzett Javaslato t véleményadás vége t kiadja a pénzügyi választmánynak.

142. Az egyetemes konvent 237—1929. sz. határozatával felhívja az egyházkerületeket arra, hogy a megszűnt vagy megszűnés lehetősége előtt álló egyházi hivatali állások javadalmi földjeinek telekkönyvi állása s általán jogi természete tekintetében a szükséges adatokat gyűjtsék össze és az 1929. év dec. 31-éig egybegyűjtve terjesszék fel az egyetemes konventhez.

Egyházkerületi közgyűlésünk felhívja az összes egyházmegyéket, hogy a kívánt adatokat terjesszék egyházkerületünk 1929. évi őszi közgyűlése elé.

143. Az egyetemes konvent 244—1929. sz. határozatával értesíti egyházkerületünket arról, hogy a gazdasági iskolák szervezésénél egyházunkra hárított terhekre nézve a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz előterjesztést tett.

Tudomásul szolgál.

144. Az egyetemes konvent 251—1929. sz. határozatában tudatja az egyházkerületekkel, hogy a vallás-és közoktatásügyi miniszterium értesítése szerint a büntetőtörvények kiegészítésénél az istenkáromlás büntetése milyen rendelkezésekkel tervezetik.

Tudomásul szolgál.

145. Az egyetemes konvent 252—1929. sz. határozatával — az István király napi zaklatásokkal kapcsolatban — értesíti az egyházkerületeket egy konkrét eset elintézéséről, megállapítva, hogy azt a lelkészt, aki István király napján a nemzeti lobogót az egyház iskolájára és templomára ki nem tűzette, mulasztás nem terheli, mert az illető az egyházi hatóságtól a lobogó kitűzésére utasítást nem kapott.

Tudomásul szolgál.

146. Egyetemes konventünk 255—1929. sz. határozatával a vallástanítókkal alkalmazkodás céljából közlés végett tudatja az egyházkerületekkel, hogy a meg nem keresztelt gyermekek vallásos oktatásánál a keresztelés hiánya akadályul nem vétetik.

Tudomásul szolgál.

147. Az egyetemes konvent 257—1929. sz. határozatában figyelmezteti az egyházkerületek útján az egyházközségeket, hogy az állami iskolákban a református vallású tanítók alkalmazásának feltűnő mellőzése esetén a szükséges előterjesztést az esetleges előterjesztések megtétele végett az egyetemes konventhez tegyék meg.

Egyetemes konventünk e figyelmeztetése letétetik az egyházmegyék útján az egyházközségekhez.

148. Az egyetemes konvent 277—1929. sz. határozatával közli egyházkerületünkkel, hogy a zsinat 1928.

évi 247. sz. határozatával Záhony egyházközséget a tiszáninneri egyházkerület ungi egyházmegyéjéből a tiszántuli egyházkerület felsőszabolcsi egyházmegyéjéhez csatolta.

Tudomásul szolgál.

149. Az egyetemes konvent 278.—1929. sz. határozatában véleménynyilvánításra hívja fel az alsóborsodi egyházmegyét és a tiszáninneri egyházkerületet a Tizzaszederkény egyházközséghez csatolt Tiszagyulaháza szórványnak a tiszántuli egyházkerület alsószabolshajduvidéki egyházmegyéjébe tartozó Polgár miszsiói egyházközséghez csatolására nézve.

Egyházkerületi közgyűlésünk Tiszagyulaháza szórvány átcsatolására nézve véleménynyilvánításra hívja fel alsóborsodi egyházmegyénket.

150. Az egyetemes konvent 292—1929. sz. határozatával tudatja egyházkerületünkkel, hogy az alsóborsodi, alsózempléni és felsőborsodi egyházmegyék felterjesztését az államsegélyek teljes valorizálása tárgyában a legteljesebb pártolással terjesztette fel a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz.

Tudomásul szolgál.

151. Az egyetemes konvent 296—1929. sz. határozatával értesíti egyházkerületünket arról, hogy a tandíjpótló államsegélyek teljes valorizálása, a tanítói nyugdíjintézeti járulékok alól való mentesítés, valamint a tanítói és kántori javadalom szétválasztására vonatkozólag a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz felterjesztéssel élt, a tankönyvek árának mérséklése tárgyában pedig javaslattételre hívja fel az egyházkerületeket.

Egyházkerületünk az egyetemes konvent fenti határozatát tudomásul veszi, a tankönyvek árának mérséklésére vonat-

kozólag pedig javaslattételre hívja fel az egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottságot.

152. Az egyetemes konvent 297—1929. sz. határozatával értesíti az egyházkerületeket, hogy a tanítói nyugdíjárulékoknak a politikai községekre áthárítása tárgyában újabb előterjesztést tett a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz.

Tudomásul szolgál.

153. Az egyetemes konvent 298.—1929. sz. határozatával értesíti egyházkerületünket arról, hogy az illetékegyenértékek tárgyában előterjesztést tett a pénzügyminiszteriumhoz. Az egyházakat pedig felhívja, hogy a külön pótlékok törlése végett indokolt kérelmükkel forduljanak közvetlenül a pénzügyminiszter urhoz, mivel az 1925. évi 4600. sz. rendelet 7. §-ának 4. bekezdése szerint azt a miniszter ur méltányos esetekben „mérsékelheti, esetleg teljesen el is engedheti.“

Egyházkerületi közgyűlésünk az egyetemes konvent e határozatát tudomásul veszi és a benne foglalt felhívás figyelembe vétele végett az egyházmegyék útján az egyházközségek tudomására hozza.

154. Az egyetemes konvent 302—1929. sz. határozatában a lelkészi, a lelkészek félévi igazolása, a családi pótlékigényekben beálló változások és a kongrua bejelentésének biztosítása tárgyában a rendelkező miniszteri leiratokhoz való pontos alkalmazkodásra hívja fel az egyházkerületek útján az espereseket és lelkészeket.

Alkalmazkodó tudomásul szolgál.

155. Az egyetemes konvent 304—1929. sz. határozatában értesíti az egyházkerületeket arról, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter úr 47.145—1928. II.

ü. o. sz. leírata szerint az önálló énekvezéreket korpótlék és családi pótlékban törvényes jogalap és törvényhozási hitel hiányában nem részesíti; felhívja azonban az egyetemes konvent az önálló énekvezéri állásokat fenntartó egyházakat arra, hogy énekvezéreik részére a családi pótlékot és korpótlékot azon kulcs szerint, amint a lelkészeknek már utalta a miniszter úr, anyagi erejük teljesítőképességének figyelembevételével utalják ki mindaddig, míg az törvényhozásilag rendezve nem lesz.

Egyházkerületi közgyűlésünk az egyetemes konvent fenti határozatát az egyházmegyék útján az önálló énekvezéri állásokat fenntartó egyházaknak tudomására juttatja.

156. Az egyetemes konvent 305.—1929. sz. határozatával értesíti egyházkerületünket arról, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur 47141/1928. II. ü. o. sz. leírata szerint az újonnan szervezni szándékolt lelkészi állomásoknak a kongrua szempontjából való elismerése tárgyában indokolt esetekben hajlandó eltérni az 1927. évi 78.000 vkm. sz. intézvényében közölt szabálytól, mely szerint kongruával csak az oly leányegyházak önállósítási törekvései támogathatók, melyek lélekszáma a 800-at eléri.

Tudomásul szolgál.

157. Az egyetemes konvent 306.—1929. sz. határozatában értesíti egyházkerületünket arról, hogy a lelkészek gyermekeinek tanulmányi segélye tárgyában előterjesztéssel élt a vallás- és közoktatásügyi miniszter úrhoz.

Tudomásul szolgál.

158. A közgyűlés által módosított határozati javaslatok, mint határozatok, a főiskolai internátusról szóló jelentés kivételével a közgyűlés által a tárgyalás során hitelesítettek,

a főiskolai internátusi jelentésről szóló határozat hitelesítésével pedig az elnökség bizatik meg.

159. A bő tárgysorozat kimerítettvén, Juhász László gömöri esperes lelkes, szép és meleg szavakkal mond köszönetet az elnökségnek a közgyűlés bölcs vezetéséért, mert csak a céltudatos és tapintatos vezetés tette lehetővé, hogy a gazdag anyag aránylag igen rövid idő alatt letárgyaltatott. A közgyűlés élénk tetszése közben az elnökség sűrű éltetése mellett hajtja meg a kiváló vezérek előtt az elismerés és hála zászlaját.

Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok elnöktársa nevében is megköszönve a szép szavakat és a közgyűlés spontán ovációját, az érdemből az őket megillető részt az előadókra háritva át. a közgyűlést berekesztve, egész egyházkerületünkre kéri Isten áldását.

160. A közgyűlés által elnöki hatáskörbe utalt közgyűlési határozat hitelesített.

Kmf.

Dókus Ernő
egyházkerületi főgondnok,
világi elnök.

Dr. Révész Kálmán
püspök,
lelkészi elnök.

Janka Károly
egyházker. lelkészi főjegyző.

II. Bírósági ügyek.

1929 július 16.

I.

A tiszáninneri ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint felebbviteli bíróság, az abaúji egyházmegye közigazgatási bíróságának Szikszón, 1929. évi június 3-án hozott ítéletét — Kiss Gyula ny. lelkész és Kádár József telkibányai lelkész között a lelkészi fizetés megosztása tárgyában — indokainál fogva helybenhagyja.

II.

A tiszáninneri ref. egyházkerület fegyelmi bírósága, mint felebbviteli bíróság, az alsózempléni egyházmegye fegyelmi bíróságának Sátoraljauhelyben, 1929. évi január 29-én hozott végzését — Balogh Gábor panaszosnak, Almási István panaszlott elleni ügyében — feloldja, útasítván nevezett bíróságot a szabályszerű fegyelmi eljárás lefolytatására s ez alapon új érdemi határozat hozatalára.

III.

A tiszáninneri ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint felebbviteli bíróság, a felsőborsodi egyházmegye közigazgatási bíróságának Miskolcon, 1929. évi május 23-án hozott ítéletét — a damaki presbiter-választás ügyében — indokainál fogva helybenhagyja.

IV.

A tiszáninneri ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint felebbviteli bíróság, a felsőborsodi egyházmegye közigazgatási bíróságának Miskolcon, 1929

május 23-án hozott ítéletét — Vozáry Elemér panaszosnak a nagyvisnyói egyházzal szemben támasztott lakbérleti ügyében — indokainál fogva helybenhagyja.

V.

A tiszáninneri ref. egyházkerület fegyelmi bírósága, mint felebbviteli bíróság, Soltész Kálmán volt szendrői tanítót perújítási kérelmével elútasítja, mivel az E. T. V. t. c. 119. §-a szerint perújításnak egy fél részéről csak egyízben van helye.

VI.

A tiszáninneri ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint felebbviteli bíróság, a gömör—tornai egyházmegye közigazgatási bíróságának Ragályon, 1929. évi április 16-án hozott ítéletét — a Dely-család templomi székjoga tárgyában — indokainál fogva helybenhagyja.

VII.

A tiszáninneri ref. egyházkerület közigazgatási bírósága, mint felebbviteli bíróság, a gömör—tornai egyházmegye közigazgatási bíróságának Ragályon, 1929. évi április 16-án hozott ítéletét — a perkupai anya- és a varbóci leányegyházak közötti lelkeszi szolgálat megosztása tárgyában — feloldja s útasítja nevezett bíróságot, hogy a perkupai és varbóci egyházak viszonyát s ezen belül a lelkeszi szolgálat kérdését az E. T. I. t. c. 12. §-a, valamint az I. t. c. 10. §-a alapján egyezségileg szabályozza.

Az egyes pontokat jegyezték :

Janka Károly lelkészi főjegyző az 1—3, 9—12, 16, 50, 80—107., 158—160. pontokat.

Marton János lelkészi aljegyző a 18—36, 59, 60, 64, 135—157. pontokat.

Lengyel István lelkészi aljegyző a jelen voltak, a 4—8, 17, 45—49, 51—58, 61—63. pontokat és az I—VII. bírósági ügyeket.

Domby László világi főjegyző a dr. Enyedy Andor előadása mellett a 37—41, 108—134. pontokat.

Dr. Kovács Kálmán helyettes világi aljegyző a 65—79. pontokat.

Dr. Enyedy Andor belmissziói előadó a 42—44. pontokat.

Dr. Kérészy Barna egyházkerületi főügyész a 13—15. pontokat.

Tárgymutató.

Jelenvoltak névsora.

I. Közgyűlési ügyek.

1. Püspök ur imádsága.
2. Püspök ur üdvözlése.
3. Dókus Ernő egyházkerületi főgondnok gyűlést megnyitó beszéde.
4. Alakulás. A távollevők igazolása.
5. A távollevő jegyzők helyettesítése.
6. Fodor Györgynek viselt tisztségeiről lemondása.
7. A szavazatbontó bizottság jegyzőkönyvi jelentései.
8. Dr. Rácz Lajosnak viselt tisztségeiről lemondása.
9. Dr. Révész Kálmán püspök ur jelentése.
10. Elnöki előterjesztések.
11. A sárospataki állami tanítóképző-intézet átvételét foganatosító szerződés.
12. Főiskolai lelkészi gondnok jelentése az internátusokról.
13. A szlovenszko-i ref. egyházkerület kérése a Baldácsy-alapítvány jövedelmében leendő részesítése iránt.
14. Főügyész jelentése az O. F. B. által juttatott tisztecegei püspöki javadalom haszonbérbe adásáról.
15. Dr. Szabó Sándor ny. jogtanár kérelmével elutasítatik.
16. Dr. Puky Endre konventi rendes, Farkasfalvi Farkas Géza konventi póttaggá választatik.
17. Az egyházkerületi pénztár 1928. évi számadása elfogadtatik s az 1929. évi költségelőirányzat jóváhagyatik.

18. A theol. internátus létesítéséhez az egyházkerület hozzájárulása megállapított.
19. Kovácsy Sándor emléke megörökítették.
20. Zelles Lajos emléke megörökítették.
21. A sárospataki főiskola 400-ados fennállása jubileumi ünnepélyének előkészítése.
22. Az ünnepválasztási egyházkerületi szabályzat módosítása.
23. Szilágyi Benő tápintézeti felügyelő lemondása és Boda Béla helyettesül történő alkalmazása.
24. Dr. Gulyás József főiskolai főkönyvtárnokká választatik.
25. Dr. Rácz Lajos theol. tanár nyugalomba vonulása.
26. Zsiros József helyettes tanári megbízatásának meghosszabbítása.
27. Deák Geyza gimn. tanár nyugalomba vonulása s tanszékének helyettesül való ellátása.
28. Boda Béla rendes tanárrá választatik.
29. A második testnevelési tanári állás szervezése iránti felterjesztés.
30. Bódy Dénes főgimn. vallástanár kérelme lelkeszi szolgálatban eltöltött éveinek beszámítása iránt.
31. A sárospataki gimnáziumban a javasolt tankönyv-változtatás engedélyeztetik.
32. A gimn. internátusi kölcsön felvételéről szóló jelentés tudomásul szolgál.
33. A sárospataki főiskolában az 1929—30. iskolai év okt. 1-én nyílik meg.
34. Csontos József nyug. gimn. igazgató a gazdasági választmány tagjává választatik.
35. Czakó János kispesti postatiszt végrendeleti hagyatéka.
36. Bernáthfalvi Bernáth Aladárné alapítványának kiégészítése.
37. Demes Péter miskolci leánygimnáziumi vallástanár kérelme lelkeszi szolgálatban eltöltött éveinek beszámítása iránt.
38. A „Bodnár Sámuelné szül. Gallóczy Lidia“ emlék-alapítvány a miskolci leánygimnázium részére jóváhagyatik.

39. A miskolci leánygimnáziumban a beiratási, illetőleg felvételi díj felemelése.
40. A miskolci leánygimnáziumban az intézet tanárainak az intézetbe járó gyermekei mindennemű iskolai díj fizetése alól felmentetnek.
41. A miskolci leánygimnáziumban egy latin szakos helyettes tanári állás szervezéséhez közgyűlés hozzájárul.
42. A belmissziói bizottság jegyzőkönyve tudomásul vétetik.
43. A belmissziói előadók egyházmegyei támogatása.
44. A belmisszió anyagi támogatására a pénzügyi választmány felhivatik.
45. Az Egyetemes Névtár kötelező beszerzése elrendeltetik.
46. A tanítói fizetéseknél felvett értékegységek revíziója iránti felterjesztés.
47. Felterjesztés aziránt, hogy a tanítói állásra történő pályázatoknál a kommunizmus alatti magatartás igazolása mellőztessék.
48. Felterjesztés olcsó magyarázatos biblia kiadatása iránt.
49. Felterjesztés egyes helyeken a tanítóknak a leventeoktatás alóli felmentése iránt.
50. A szikszói egyház egyik lelkészi állásának megszüntetése.
51. Az alsó-borsodi Kálvin Szövetség négy rendbeli javaslata az egyházi gyűlések figyelmébe ajánltatik.
52. Eger segély iránti kérelme a pénzügyi választmányhoz letétetik.
53. Eger jelentése, hogy iskolát nem építhet, tudomásul vétetik.
54. Heves kölcsönügye jóváhagyatik.
55. Heves vallássérelmi esete az Egyetemes Konventhez bejelentetik.
56. A cigándi hetedik tanítói állás szervezéséhez közgyűlés hozzájárul.
57. Ricse köztartozások mérséklése iránti kérelme a pénzügyi választmányhoz letétetik.

58. A tanítói alapfizetések sérelmes megváltoztatása ügyében felterjesztés.
59. A felsőborsodi egyházmegye indítványai közül a vasárnapi munka gyakori felfüggesztését sérelmező javaslat az egyetemes konventre felterjesztetik.
60. Boldva második tanítója számára magasabb fizeték-kiegészítő államsegélyre ajánltatik.
61. Kurdy Istvánné tanító- özvegy évjáradék iránti kérénye kiadatik a pénzügyi választmánynak.
62. Felterjesztés az adósegélyek valorizálása érdekében.
63. A gömör-tornai egyházmegye felterjesztése egységes számadási és költségvetési minták érdekében javaslattétel végett kiadatik a számvevőszéknek.
64. Kántor Ferenc segédlelkész a II. lelkészképesítő vizsga letételére engedélyt nyer.
65. A gibárti egyház új adókulcsa s adókivetése jóváhagyatik.
66. A baktai egyház csere-ügye a szerződés betérjesztése céljából visszaadatik.
67. A felsődobszai lelkészi ingatlanból az eladásra szánt ingatlanrészek elidegenítése nem engedtetik meg.
68. A felsőregmeci egyház adásvételi szerződése nem hagyatik jóvá.
69. A sajjóhidvégi ingatlan eladási ügy pótlás végett visszaadatik.
70. A sajjószentpéteri egyház csereszerződése egyházmegyei jóváhagyás hiányában visszaadatik.
71. A kenézlői egyház ingatlan eladáshoz előleges engedélyt kap.
72. A laki egyház ingatlan vétele jóváhagyatik.
73. A hernádszurdoki egyház lelkészi díjlevele pótlás végett visszaadatik.
74. A nagykinizsi lelkészi díjlevél pótlás végett visszaadatik.
75. A tállyai lelkészi díjlevél pótlás végett visszaadatik.
76. A felső- és alsócécei tanítói díjlevél pótlás végett visszadatik.
77. A felsőnovaji k.-tanítói díjlevél megerősítettik.
78. A parasznyai II. tanítói díjlevél megerősítettik.

79. A littkai k.-tanítói díjlevél pótlás végett visszaadatik.
80. Az egyetemes adóalap-végrehajtóbizottságában megüresedett tagsági helyek betöltetnek.
81. A Krisztus egyház egységének szolgálata.
82. Az egyházmegyei missziói előadók anyagi támogatása.
83. A Magyar Iskolaszanatórium Egyesület támogatása.
84. A theologián a tanítói képesítés megszerzése kötelezőleg elrendeltetik.
85. A valláspedagógiai tanfolyamok rendezése.
86. Az egészségtan töröltetik a theologiai tanulmányi rendből.
87. A megszállt területről, illetve külföldről theologiánkra jövő hallgatók felvétele és vizsgatétele szabályoztatik.
88. Külföldiekre nézve a theol. doktorátus megszerzése.
89. A lancasteri theol. két stipendiuma.
90. A daytoni theol. főiskola stipendiumának elfogadása.
91. A theol. tanárok külföldi tanulmányútjának előmozdítása.
92. A vallástanári vizsgálat és bizonyítvány díja.
93. Dr. Gyenge János lelkészi oklevelének érvénytelenítése.
94. A lelkészek családi pótlékának jövedelemadó alóli mentesítése.
95. A nem állami tanítók, óvónők államsegélyének gyorsabb utalványozása.
96. A takarékosági nap iskoláinkban.
97. Egyetemes hivatalos lap kiadásának kérdése.
98. Az egyházi gyűjtések egységes irányítása.
99. Egyetemes Névtár kiadása.
100. A leventék kötelező isteniszteletre járása körüli panaszok orvoslása.
101. Vagyonleltár nyomtatványok megszerezhetők az egyetemes konventi irodától.
102. A vasárnap megszentelése s a teljes munkaszünet megtartása.
103. A káplántartási kongrua és segédlelkészi fizetés leszállítása.

104. Aggtelek az állandó káplántartó helyek közé felvétetik.
105. A tőkesegély tartozások törlése.
106. Az 1929. évi közalapi járulékok az 1928. évi kivetés alapján fizetendők.
107. A konventi határozatok tárgyalási módja.
108. Útasítás a gimn. igazgatókhoz az új alapítványok és adományok összegének az Értesítőben való feltüntetése tárgyában és felhívás az iskolafentartókhoz a helyettes tanári tanszékek megszüntetése érdekében.
109. Útasítás a miskolci leánygimn. igazgatójához az új alapítványok és adományok összegének az Értesítőben való feltüntetése tárgyában.
110. Az énekelmélet az egyházi ének tanítása közben tanítandó.
111. Útasítás a testnevelési órák számának a fiu középiskolákban való felemeléséről.
112. A harmadik testnevelési óra beállítása körüli állásfoglalás.
113. A reálgimn. tanulók görögnyelvi kiegészítő vizsgálata.
114. A középiskolai magán- és különbözeti vizsgálatok színvonalának emelése.
115. Középiskolai tanulók iskolánkívüli sportegyesület tagjai nem lehetnek.
116. A középiskolák fentartási államsegélyének valorizálása érdekében tett felterjesztések eredménytelensége.
117. A nem állami tanárok előlépési viszonyainak rendezése tárgyában kiadott miniszteri rendelet módosítása.
118. A nem állami középiskolai tanárok létszámviszonyait szabályozó rendelet.
119. Útasíttatik a miskolci leánygimn. igazgató, hogy a kézimunkához szükséges anyagot lehetőleg a magyar ipar termékeiből szereztesse be a tanulókkal.
120. Útasítás a középiskolai igazgatókhoz a közszolgálati alkalmazottak gyermekeinek ösztöndíja tárgyában.

121. Útasíttatnak a középiskolai igazgatók, hogy az iskolai gyűjtésekre stb. nézve a korábbi konventi határozathoz alkalmazkodjanak.
122. Középiskolai igazgatók útasíttatnak a tanulók létszámának pontos kimutatására.
123. A Prot. Tanügyi Szemle kiadási költségeire a középiskolák és tanítóképző intézetek növendékeiktől 50 fillér járulék szedéséhez közgyűlésünk hozzájárul.
124. A sárospataki állami tanítóképző intézetnek egyházkerületünk tulajdonába történő átvétele az egyetemes konventnek bejelentetik.
125. Egyházkerületünk véleménye a polgári iskolák és tanítóképző intézetek szakfelügyelete tárgyában.
126. A középfokú iskolák részéről a vallástanításra vonatkozólag kiállított hiányos kimutatások pótlása elrendeltetik. A miskolci egyház felhívatik, hogy jelöljön ki helyet a tanuló ifjak téli összejövetelei céljára.
127. A tanonciskolai hitoktatás díjazásának érdekében tett konventi felterjesztés tudomásul vétetik.
128. A konventi vallástanítási tanterv életbeléptetése a miskolci ipariskolában és a putnoki háztartási iskolában.
129. Az iparos- és tanonciskolák tanterve megállapíttatik.
130. A vallástanári konferencián megjelenő hitoktatók és vallástanító lelkészek napidíjának és útiköltségeinek fedezésére az illetékes egyházközségek felhívatnak.
131. Az elemi iskolai hittani óradíjak szétosztása.
132. Önálló új hitoktatói állások nem szervezhetők.
133. Az ózdi önálló hitoktatói állás szervezése iránti konventi felterjesztés tudomásul szolgál.
134. Az elemi iskolákról szóló jelentéssel kapcsolatban az egyetemes konvent által intézett felhívás az illetékeseknek szigorúan figyelmébe ajánlatik.
135. A népiskolák egységes szakfelügyelete tárgyában készített szabályrendelet véleményezés céljából kiadatik az egyházkerületi tanügyi bizottságnak.

136. A népiskolai statisztikai kérdőívek módosításának elhalasztása.
137. Felhívás az egyetemes népiskolák tanügyi bizottságához, hogy foglalkozzék egy új népiskolai tanterv kiadásának előkészítésével.
138. Egyetemes konvent értesítése, hogy a tanterv és tankönyvek ellen közgyűlésünk által tett panaszok kiadattak a tankönyvi bizottságnak.
139. Felhívás a népiskolai tanügyi bizottsághoz, hogy a népiskola VII., VIII. osztálya számára a vallás-tanítási tantervre nézve készítsen javaslatot.
140. Egyetemes konvent értesítése, hogy a tanítói javadalmak valorizálása érdekében újabb előterjesztést nem tesz, tudomásul szolgál.
141. A pénzügyi választmány véleményadásra hivatik fel a püspöki javadalmi földek kezelése tárgyában.
142. Felhívás a megszűnt, vagy megszűnés lehetősége előtt álló egyházi hivatali állások javadalmi földjei telekkönyvi stb. adatainak összegyűjtése tárgyában.
143. Egyetemes konventnek a gazdasági továbbképző népiskolák terhe tekintetében a VK. miniszter úrhoz tett felterjesztése tudomásul szolgál.
144. Egyetemes konvent közli a VK. miniszter értesítését, hogy az istenkáromlás büntetésére milyen büntetések terveztetnek az új törvényjavaslatban.
145. István király napi zaklatások. Zászló kitűzése.
146. Keresztelés nélkül maradt gyermekek vallásos oktatása.
147. Állami iskolákban a ref. vallású tanítók alkalmazásának feltűnő mellőzése esetén követendő eljárás.
148. Záhony a tiszántúli kerülethez csatoltatik át.
149. Tiszagyulaháza szórvány a tiszántúli egyházkerülethez csatoltatik át.
150. Egyetemes konvent értesítése az államsegélyek teljes valorizálása tárgyában.
151. Egyetemes konvent értesítése a tandíjpótló államsegélyek valorizálása stb. tárgyában.
152. Az egyetemes konvent újabb előterjesztése a tanítói nyugdíjárulékoknak a politikai községekre való áthárítása tárgyában.

153. Illetékegyenértékek újabb megállapítása.
154. Családi pótlékigényekben a lelkészek félévi igazolásának újabb módja.
155. Önálló énekvezérek családi pótléka és korpótléka.
156. Új lelkészi állások kongruájának megállapítása.
157. Egyetemes konvent értesítése lelkészek gyermekeinek tanulmányi segélye tárgyában.
158. A módosuló internátusi határozat hitelesítésével elnökség bízatik meg.
159. Egyházkerületi elnökség iránti hálanyilatkozat és a gyűlés berekesztése.
160. Az elnöki hatáskörbe utalt közgyűlési határozat hitelesítése.

II. Bírószági ügyek.

1. A telkibányai felebbezett lelkészi fizetés megosztása.
 2. Balogh Gábor megyaszói lakos panaszosnak Almássy István panaszlott elleni fegyelmi ügye.
 3. A damaki megfelebbezett presbiter választás.
 4. Vozáry Elemérnek a nagypisnyói egyházzal szemben támasztott lakbérleti ügye.
 5. Soltész Kálmán volt szendrői tanító perújítási kérelme.
 6. A ragályi Dely-család templomi székjoga.
 7. A perkupai és varbói egyházak jogviszonya a lelkészi szolgálat tekintetében.
-

Betűsoros névmutató.

- Aggtelek 104.
Almássi István Bir. II.
Alsóberecki 7.
Alsóborsodi egyházmegye 51, 52, 150.
Alsódobsza 7.
Alsózempléni bíróság Bir. II.
" egyházmegye 150.
Bakta 66.
Balogh Gábor Bir. II.
Barcika 7.
Bányai ág. hitv. ev. egyházkerület 3.
Bárczay László 7.
Beret 7.
Bernáth Aladár 36.
Boda Béla 23, 28.
Bódy Dénes 30.
Bodnár Ferenc 38.
Boldva 60.
Báró Bottlik István 4.
Czakó Jánosné 35.
Czigánd 56.
Csenyéte 7.
Csontos József 34.
Damak Bir. III.
Dely-család Bir. IV.
Demes Péter 37.
Detek 7.
Dombly László 4, 5.
Dókus Ernő egyházker. főgondnok 2, 3.
Eger 53.
Egyházak általában 9, 10, 11, 17, 18, 21, 22, 45, 81, 93,
95, 96, 98, 99, 100, 101, 105, 106, 134, 144, 145,
152, 153, 156.
Egyházkerületi elnökség 10, 11, 13, 18, 21, 29, 37, 42,
60, 107, 158, 159, 160.

- Egyházkerületi népiskolai tanügyi bizottság 135, 136, 137, 139, 151.
- Egyházkerületi pénzügyi választmány 17, 44, 52, 57, 59, 61, 141.
- Egyházkerületi számvevőszék 17, 63.
- Egyházmegyék általában 9, 18, 21, 45, 51, 85, 97, 102, 130, 134, 142.
- Egyházmegyék elnöksége 43.
gondnokai 21.
- Égerszög 7.
- Emőd 7.
- Enyedy Andor dr. 5.
- Esperesek általában 21, 22, 93, 134, 136, 140, 142, 143, 147, 154, 155, 156.
- Farkasfalvi Farkas Géza 3, 7, 16.
- Felsőborsodi egyházmegye 59, 150.
- Felsődobsza 67.
- Felső és Alsócece 76.
- Felsőregmec 68.
- Felsőnovaj 77.
- Fodor György 6.
- Gagybátor 7.
- Gibárt 65.
- Gimn. igazgatók 108, 110, 114, 120, 121, 122.
- Gömör-tornai egyházmegye 62, 63.
birósága Bir. VII.
- Gönc 7.
- Gulyás József dr. 24.
- Hegymeg 7.
- Hernádszurdok 73.
- Heves 7, 54, 55.
- Horváth Zoltán dr. 4, 5.
- Hubay Kálmán 7.
- Janka Károly 80.
- Juhász László 160.
- Karcsa 7.
- Kádár József Bir. I.
- Kántor Ferenc 64.
- Kenézlő 71.
- Kesznyéten 7.

- Kérészy Barna dr. 14.
 Kiss Gyula Bir. I.
 Kistokaj 7.
 Gróf Klebelsberg Kunó 9, 18.
 Kovács Kálmán dr. 5.
 Kovácsvágás 7.
 Kurdy Istvánné 61.
 Lak 72.
 Láca 7.
 Leánygimnáziumi igazgató 109, 114, 119, 120, 121, 122.
 Lelkészek általában 18, 81, 94, 134, 145, 146, 154,
 156, 157.
 Lelkészképesítő vizsgálati bizottság 64.
 Littka 79.
 Maklár 7.
 Mezőkövesd 132.
 Miskolc 126.
 Miskolci leánygimnázium 37, 38, 39, 40, 41, 45, 83,
 109, 112, 114, 117, 118, 121.
 Miskolci leánygimnázium igazgató-tanácsa 37, 41.
 „ reálgimnázium 45, 83, 108, 110, 111, 112, 113,
 114, 117, 118, 121.
 Nagy Barna dr. 4.
 Nagybózsva 7.
 Nagykinizs 74.
 Nagyvisnyó Bir. IV.
 Nyíri 7.
 Ózd 133.
 Önálló énekvezéri állást fenntartó egyházak 155.
 Parasznya 78.
 Patay Sámuel dr. 7.
 Perkupa 7. Bir. VII.
 Pósa Péter 7.
 Puky Endre dr. 16.
 Rácz Lajos dr. 8, 25.
 Ref. Egyetemes Konvent 30, 46, 47, 48, 49, 50, 55, 58,
 62, 123, 124, 125.
 Regéczy József dr. 17.
 Révész Kálmán dr. püspök 1, 2, 3, 6, 9, 22, 80, 93, 126.
 Ricse 57, 58.

- Rudabánya 7.
 Sajóhídvég 7, 69.
 Sajólászlófalva 7.
 Sajószentpéter 70.
 Sály 7.
 Sárospataki főiskola 12, 15, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24,
 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 45.
 Sárospataki főiskola gazdasági választmánya 15, 32,
 34, 35.
 Sárospataki főiskola gimn. tanári kara 21, 27, 28, 29,
 31, 32, 33, 45, 83, 110, 111, 112, 114, 117, 118, 121.
 Sárospataki főiskola igazgató-tanácsa 15, 18, 21, 30, 91.
 „ „ köziskolai széke 21, 33.
 „ „ theol. tanári kara 18, 21, 25, 26,
 33, 45, 84, 86, 87, 88, 89, 90, 91.
 Sárospataki főiskola jubileumi bizottsága 21.
 Semjén 7.
 Soldos Béla dr. 4, 7.
 Soltész Kálmán Bir. V.
 Szabó Sándor dr. 15.
 Szendrőlád 7.
 Szikszó 50.
 Szilágyi Benő 23.
 Szirma 7.
 Szlovenszkói t. i. egyházkerület 13.
 Tanítók általában 46, 47, 134, 146.
 Tanítóképző-intézeti bizottság 11.
 Tállya 75.
 Téglássy András 48.
 Tiszaladány 7.
 Tiszaszederkény 149.
 Vallástanító lelkészek általában 126, 128, 129, 130, 131,
 146.
 Varbóc Bir. VII.
 Vámosújfalú 7.
 Vozáry Elemér Bir. IV.
 Záhony 148.
 Zsiros József 26.
-

FÜGGELÉKEK.

**A tiszáninneni ref. egyházkerület lelkeszi
özvegy-árva gyámintézetének**

ALAPSZABÁLYA.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §. A tiszáninneni ref. egyházkerület az 1843-ik évben „Pap özvegy-árvatár“ címen alapított intézetét, mely az 1926-ik év december 31-én ötmilliószázharmincnyolcezerötshatvanöt papirkorona, vagyis 411 pengő 8 fillér volt, bizonytalan ideig „Egyházkerületi özvegy-árvatár „A“ címen kamatoztatja s a kamatokat is tőkésíti, ezen tárba a fenntartási járulék befizetését megszünteti, épségben tartva azon lelkészek jogát, kik annak az 1918. év bezártáig tagjai voltak.

2. §. A tiszáninneni ref. egyházkerület, a kebelében működő lelkészek özvegyeinek, illetve árváinak gyámolítására új lelkeszi özvegy-árvatárt alakít s azt „egyházkerületi lelkeszi özvegy-árva gyámintézet „B“ címen kezelteti s a tőkének kamatjából az alábbi §§-okban megállapított föltételek korlátai között az özvegyeket, illetőleg az árvákat állandó segélyben részesíti s az alap növelése és fejlesztése végett az évenként befolyt jövedelmeket tőkésíti.

3. §. Kötelezett tagjai: a tiszáninneni ref. egyházkerület jelenlegi területén működő, vagy ezután szolgálatba lépő rendes lelkészek, missziói s vallásoktató lelkészek s a rendszeresített állomáson működő püspöki titkár, mindezek azon megszorítással, hogy az 1930 január 1-én 60. életévüket betöltő lelkészek az új intézménynnek tagjai nem lehetnek.

4. §. Segélyezésre igényt nem tarthat azon lelkeszi özvegy, illetőleg árva, kinek néhai férje, illetve atyja állásáról önként lemondott, nyugdíjba vonult, vagy egyházi bíróság

jogerős ítéletével hivatalától véglegesen megfosztatott, kivéve, ha az illető díjfizetéseit haláláig folytonosan teljesítette.

5. §. Más egyházkerületből jött lelkészek kötelesek belépési és tagsági díjaikat legkésőbb a hivatalba lépésüket követő év január 1-éig az egyházkerület pénztárába befizetni. Más egyházkerületbe ment lelkészek, missziói és hitoktató lelkészek „az özvegy-árva gyámintézet“-be történt befizetéseiket vissza nem követelhetik.

6. §. A gyámintézet tagjainak özvegyei, illetőleg árvái a belépési járulék és 10 (tíz) évi tagsági díj befizetésének kötelezettsége mellett — tekintet nélkül az elhalt intézeti tag szolgálati idejére — a tőkepénz kamatjának rájuk eső hányadában részesülnek s amennyiben a belépési járulék és tíz évi tagsági díj be nem fizettetett volna, az azokból hiányzó összeg az özvegy, illetőleg az árvák segélyéből visszatartandó úgy azonban, hogy az ilyen özvegy, illetőleg árva, a reá eső segélynek legalább fele részét megkapja mindaddig, míg tartozása törlesztve nem lett.

7. §. A kegyeleti év lejártá, vagy annak egyházi törvényhozás útján való eltörlése esetén, az özvegyek és árvák segélyezése az általuk élvezett helyi javadalmazás megszűntét követő polgári félév (január és július) elsején veszi kezdetét.

8. §. A segélyre jogosultnak állandó segélyre felvétele felett az illetékes esperes indokolt előterjesztésére az egyházkerület pénzügyi választmánya határoz, mely határozat ellen egy éven belül az egyházkerületi közgyűléshez lehet felebbezni.

9. §. A segélyben részesülők, az arról kiállított nyugtákon, az illetékes ref. lelkészi hivatal által igazoltatni kötelesek az életben lételt, özvegységüket, ref. voltukat s az árváknál a 15. §. föltételeinek fennállását.

II. FEJEZET.

Az özvegy-árva gyámintézet vagyona.

10. §. Az özvegy-árva gyámintézet alapját képezi: 1. Az intézetbe belépő tagok által egyszer s mindenkorra fizetendő 20 pengő belépési járulék, mit az új lelkészek hivatalba lépésük után féléven belül fizetnek be. 2. A tagok által éven-

ként fizetendő 30 pengő fentartási járulék. 3. Az egyházker. részéről a tűzbiztosítási haszonrészesedésből évenként ezer pengő. 4. Egyházaktól, a közre hirdetésből begyűlt összeg. 5. Lelkészi állás be nem töltése esetén, a helyettes lelkész javadalmából 100 pengő. 6. Kegyes alapítványokból. 7. A lelkészek által rendezett estélyek és műkedvelői előadások jövedelme.

11. §. A 10. §. 1—7. pontjai alatt felvett jövedelmek évenként tőkésítettnek s a kamatok a tőkéhez csatoltatnak mindaddig, míg az alap a százezer pengőt eléri. Ez időtől kezdve a kamatok az arra jogosítottak között egyenlő arányban szétosztatnak.

12. §. A belépési járulékot az új tagok, a hitoktatók és más egyházkerületből jöttek hivatalba lépésük után féleven belül tartoznak befizetni.

13. §. A tagsági díj fizetési kötelezettsége a rendes állomás elfoglalásával veszi kezdetét s e díjak minden év dec. 31-ig az egyházkerületi pénztárba küldendők.

III. FEJEZET.

Az özvegyek, illetőleg árvák segélyezése.

14. §. A gyámintézet tagjainak özvegyei és árvái együtt egy egységet képezve a férj, illetőleg az atya elhalálása után a 7. §. figyelembe vétele mellett állandó segélyben részesülnek.

15. §. Az özvegy segélyezése megszűnik a) ha meghal; b) ha ismét férjhez megy; azon hónapban, melyben halála, vagy férjhezmenetele történt; c) ha a ref. egyházból kilép.

Az árvákra nézve: a) ha meghalnak; b) ha a fiúk a 24-ik évet betöltötték, vagy előbb is, ha állandó keresethez jutottak. A nőkre nézve, ha a 24. évet betöltötték és előbb is, ha férjhez mentek, vagy ha megélhetésüket biztosító állandó keresethez jutottak; c) ha a ref. egyházból kiléptek, vagy erkölcstelen életet élnek. Testi, vagy lelki fogyatkozás miatt teljesen keresetképtelen árvák, ha ref. vallásukban megmaradnak, a megszabott koron túl is részesítendőek segélyben.

16. §. Segélyre a fentebb jelzett feltételek mellett is csak az az özvegy tarthat igényt, ki néhai férjével tényleges

szolgálati ideje alatt, vagy azt megelőzőleg kelt egybe, annak haláláig vele élt és kifogástalan életet folytat. Gyógykezelés alatt levő férj esetében a nő állapota s helyzete úgy tekintendő, mintha férjével élne. Lelkészi árváknak viszont csak az elhalt lelkész törvényesen leszármazott gyermekei tekintetnek.

17. §. Ha az özvegy két vagy több házasságból származott lelkészárvať tart, úgy ő húzza ezen árvák segélyét is. Ha azonban a segélyre jogosult apátlan, anyátlan árvákat, kik volt férjének más házasságából származtak nem ő tartja, az ezekre eső segély az árvák közt megosztandó, vagy ha csak egy az árva, a segély azt illeti. Ha mindkét szüle elhalta után több árva maradt, a segély azok között egyenlő arányban megosztandó.

18. §. Azon özvegy, ki néhai férjével nem élt együtt, vagy attól törvényesen elvált, a férj után semminemű elátásra nem tarthat igényt, kivéve, ha igazolja, hogy az együtt nem élés nem az ő hibájából következett be. Az árvák azonban, ha a feltételek különben megvannak, segélyre jogosultak.

19. §. Azon özvegy, ki a ref. egyházból kitér, erkölcstelen életet folytat, vagy büntett miatt a polgári bíróság által elítéltetett, segélyezésre való jogosultságát nem érvényesítheti, vagy ha azt bírta, elveszti. Azonban a lelkésztől származott árvái segélyre jogosultak.

IV. FEJEZET.

Kezelési szabályok.

20. §. A gyámintézet ügyeinek legfőbb intézése, a gyámintézeti alap és egyéb kezelési ügyek ellenőrzése az Egyházkerület hatáskörébe tartozik, ez határozza meg a 15. §. értelmében a segélyezés idejét.

21. §. A gyámintézet tőkái és pénzei az egyházkerületi pénztár által kezeltetnek, az egyházkerületi pénzügyi választmány közvetlen ellenőrzése és felelőssége mellett. A pénzügyi választmány intézi a gyámintézet összes ügyeit, melyekről az évi számadások eredményének s a következő évi költségelőirányzatnak bemutatása mellett az Egyházkerület tavaszi közgyűlése elé évenként részletes jelentést tesz.

22. §. Az egyházkerületi pénztárnok által törzskönyv vezetendő, amelyben az igénnyel bírók kivétel nélkül bevezetendők s külön lappal bírnak.

Az esperesek is tartoznak törzskönyvet vezetni az egyházmegyénkben levő igényjogosultakról.

Az egyházkerületi pénztárnok minden év január havában az esperesnek bejelenti, kik mennyit fizettek s kik mennyivel maradtak hátrálékban. A hátrálékok behajtásáról az esperes rögtön intézkedik.

A segélyek az illetékes lelkész és esperes által látta-mozott nyugták ellenében az egyházkerületi pénztárnok által közvetlen a segélyre jogosultaknak, illetőleg az árvák kinevezett gyámjainak küldendőek el.

A segélyek minden év május 1-ig utólagosan fizetendőek ki a pénztárnok által, ezért az esperesek az általuk is megerősített nyugtákat minden év január hó 31-ig tartoznak az egyházkerületi pénztárba beküldeni.

Az intézeti tagok, valamint az özvegyek és árvák haláláról az illetékes egyházmegyék esperesei 14 nap alatt tartoznak értesíteni az egyházkerületi pénztárnokot, hogy a törzskönyv megfelelőleg vezethető legyen.

A lelkészi özvegy-árva gyámintézet pénzkezelőjét a lelkészözvegyek segélyezése évétől tiszteletdíj illeti, mit az egyházkerületi pénzügyi választmány állapít meg. Ez azonban egy özvegyet illető segélynél kevesebb nem lehet.

V. FEJEZET.

Átmeneti határozatok.

23. §. Azon lelkészek, akik az 1930. év január 1-ig 60-ik életévüket betöltötték, az új lelkészi özvegy-árva gyámintézetnek tagjai nem lehetnek, de a régi „A“ gyámintézethez való joguk fennáll.

24. §. A pénzügyi választmány, ha jónak látja, javaslatot tehet az egyházkerületi közgyűlésnek a segélyezésnek tíz év előtti megkezdésére nézve, ha a 6. és 11. §§. kívánalmái sérelmet nem szenvednek.

Jelen szabályrendelet megfelelő példányszámban ki-nyomatandó s a lelkészi hivataloknak s a gyámintézet többi tagjainak megküldendő.

(Megállapította az 1928. évi őszi egyházkerületi közgyűlés, 120. sz. határozatával. Életbelép 1930 január 1-én.)

SZERZŐDÉS,

mely egyrészt a m. kir. államkincstár nevében a m. kir. Vallás és Közoktatásügyi miniszternek 1929. évi június hó 25-én kelt 840—2/65—1929. számú felhatalmazása alapján a m. kir. kincstári jogügyi igazgatóság, másrészt a tiszáninnyi református egyházkerület között alólírott helyen és napon a sárospataki áll. elemi népiskolai tanítóképző-intézetnek a tiszáninnyi református egyházkerület kezelésébe a tulajdonjog fentartása mellett való átadása tárgyában a következőkben kötött.

1. A magyar kir. kincstár tulajdonát képező sárospataki áll. elemi népiskolai tanítóképző-intézetet és az intézet céljaira szolgáló a sárospataki 4564. sz. tjkv-ben 1—8. sorsz. 696—699. és 701—704. hsz. a. felvett ingatlanokat tartozékaival, nemkülönb az intézet összes ingóságaival (bútor, műszer, internátusi és köztartási felszerelés, illetve berendezés, irattár, anyakönyvek) együtt az alábbi pontokban körülírt feltételek mellett, kizárólag elemi népiskolai tanítóképző-intézeti célokra, ingyenes használatra a Tiszáninnyi Ref. Egyházkerületnek 50 (ötven) évre átadja, a megnevezett egyházkerület pedig az alábbi feltételek mellett mindezeket átveszi.

Az intézet egyes helyiségeinek a theologiai akadémia céljaira való esetleges felhasználása csak a vallás és közoktatásügyi miniszter előzetes engedelmével történhetik.

2. A Tiszáninnyi Ref. Egyházkerület kötelezi magát arra, hogy az átvett összes ingatlanokat tartozékaival együtt, nemkülönb a leltár szerint átadott és átvett ingóságokat is jókarban tartja és az elhasznált, vagy elemi csapás következtében megrongált vagy elpusztult épületeket, épületrészeket és ingóságokat saját költségén pótolja, szükséghez képest megújítja, hogy amennyiben az intézet az ötven év lejártakor, vagy korábban az Állam kezelésébe visszaadtnak, illetőleg visszavétetnek, legalább is olyan használható állapotban legyenek azok visszaadhatók és visszavehetők, milyen állapotban az átadáskor, illetőleg átvételkor voltak.

3. A pótépítkezések elkerülése céljából a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter hozzájárul ahhoz, hogy a köztartás intézeten kívül a főiskolai externátusban történjék, hogy az így felszabaduló helyiségek, tanterem, hálószoba, nappali szoba stb. céljaira használtassanak fel.

4. A tiszáninneri ref. egyházkerület kötelezi magát arra, hogy az intézet felszerelését a tanulmányi rend és a tanítóképzés érdekeinek megfelelően fejleszteni fogja, már amennyiben a főiskolának felszerelése e célra elégtelen vagy felhasználható nem volna. Az új felszerelési tárgyak az intézet tulajdonába mennek át, ezekért az intézetnek visszaadása, illetőleg visszavétele esetében a m. kir. kincstár megfelelő kártalanítást fog nyújtani.

5. A m. kir. kincstár, illetőleg a vallás- és közoktatásügyi miniszter fentartja a jogot arra, hogy az ingatlanokat, azok tartozékait, nemkülönben a teljes felszerelést és berendezést évente átvizsgálthassa s a megállapított karbantartási, illetőleg a megújítási mulasztások és leltári hiányok pótlására záros határidőt kitűzhessen. Amennyiben az egyházkerület a felhívásnak záros határidőn belül eleget nem tenne, a m. kir. kincstárt az azonnali visszavételi joga illeti meg.

6. A református tanítóképző intézet már a fizetéskiegészítő államsegélyről 46.447—1909. sz. rendelettel kiadott szabályzatnak értelmében is, köteles azt a tanulmányi rendet, rendtartási, vizsgálati és egyéb szabályokat követni, amelyek a hivatkozott szabályzatban elő vannak írva.

7. A dologi kiadások az átadás, illetőleg az átvétel napjától az egyházkerületet terhelik.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a dologi kiadások részbeni fedezésére az átadás—átvétel napjától 5 évig, azaz 1934. évi június 30-ig évi 35.456, azaz harmincöt-ezernégyszázötvenhat pengőt engedélyez elszámolás kötelezettsége mellett. Amennyiben az egyházkerület anyagi helyzete öt év múltán nem javulna, a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter az évi államsegélyt csak abban az esetben engedélyezi, ha a törvényhozás a megfelelő fedezetet továbbra is rendelkezésre bocsátja.

8. A 7. pontban említett államsegélyre való tekintettel az egyházkerület a ref. tanítóképző-intézetben tanulmányaik

befejezéséig felvenni tartozik mindazokat a tanulókat, akik ma az intézet kötelékébe tartoznak és folytatólagos felvételiüket kérik és gondoskodik e tanulóknak oly módon való segélyezéséről, amint az állami intézetekben történik. Amennyiben az intézet a most felvettek tanulmányainak befejezése után sem volna kizárólag református illetőleg protestáns vallású tanulókkal benépesíthető, a Rendtartásban előírt létszám erejéig nem református vallású tanulók is felveendőek az intézetbe mindaddig, míg az intézet dologi államsegélyben részesül. Ezek a tanulók is megfelelő arányban segélyezendőek. Ebből folyólag a felvételi eljárásról az intézet előjárósága a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszternél épen olyan módon tesz jelentést, mint ahogyan azt az állami intézetekre nézve kiadott rendeletek mindenkoron megszabják.

9. Az intézet jelenlegi tanárai, gyakorló iskolai tanítói és nevelői amennyiben más vallású voltak miatt meg nem választhatók a ref. tanítóképző-intézet tanáraivá, illetőleg tanítóivá és nevelőivé, további intézkedésig, de legfeljebb 1932. évi június 30-ig az intézetnél teljesítenek szolgálatot, s mindaddig, míg onnan a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter által állami tanintézetekhez át nem helyeztetnek, összes illetményeik a vallás- és közoktatásügyi tárca terhére utalványoztatnak.

Az intézet átadásakor átvett, illetőleg szabályszerűen megválasztott tanárok javadalmát megválasztásukat követő hó 1-től 1934. évi június hó 30-ig, míg az áthelyezés, vagy egyéb okból megüresedő tanári állásokra a fizetéskiegészítő államsegélyről kiadott szabályzat rendelkezéseinek figyelembe vételével és a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter előzetes hozzájárulásával szabályszerűen megválasztott tanárok és gyakorló iskolai tanítók javadalmát a szabályszerű alkalmazást követő hó 1-től az 1934. évi június 30-ig a mindenkori fizetések 90 %-a erejéig ugyancsak a vallás- és közoktatásügyi tárca viseli. Az 1934. évi július hó 1-től kezdődő hatállyal a fizetéskiegészítő államsegély ügye, a többi nem állami tanintézetnél alkalmazottak fizetéskiegészítő államsegélyének arányához képest revízió alá fog vétetni.

A tanárok részére járó szabályszerű lakbéreket, a mindenkori fizetés 10 százalékát és az esetleges egyéb javadalmat az egyházkerület saját pénztára terhére tartozik kiszol-

gálatni olyan összegben, amint azt az állami alkalmazottakra nézve kiadott rendeletek megállapítják.

10. Amennyiben a szerződés 7. pontjában említett dologi államsegély továbbra engedélyezhető nem lenne s emiatt vagy a fizetéskiegészítő államsegélynek esetleges leszállítása miatt az egyházkerület az intézetet saját erejéből színvonalon fentartani nem tudná, a kir. kincstár bármikor élhet a visszavétel jogával, illetőleg az egyházkerület az intézetet 1934. évi június 30-ika után a kir. kincstárnak visszabocsáthatja.

A tanintézetnek újból állami kezelésbe való átvétele a szolgálatképes és fizetéskiegészítő államsegélyt élvező tanerőknek az államsegélynek egyidejű megszüntetése mellett, az állami tanszemélyzet létszámába való átvételét vonja maga után.

11. Szerződő felek megállapodnak abban, hogy az ezen szerződésből netalán keletkező per esetén — amennyiben a törvény kizárólagos illetékességet meg nem állapít — a per tárgya értékéhez képest kizárólag csak a budapesti kir. törvényszék, illetve csak a budapesti központi kir. járásbírótság legyen illetékes.

12. Jelen szerződésnek bélyegköltégei, valamint ezután esetleg kivetendő illetéke kizárólag a tiszáninneri református egyházkerület által viselendő.

13. Ez a szerződés az egyházkerületet az aláírás napjától, a kir. kincstárt a m. kir. vallás- és közoktatási miniszter jóváhagyásának napjától kezdve kötelezi.

Mindezek hiteléül a szerződő felek ezt a szerződést három eredeti példányban kiállították és az alatt megnevezett tanuk jelenlétében sajátkezüleg aláírják.

Budapest, 1929. évi június hó 30.

Dókus Ernő

főgondnok.

Előttünk :

Illyés Bertalan

mint tanú.

Kiss István

mint tanú.

P. H.

P. H.

Dr. Révész Kálmán

püspök.

35.903—I. 1929.

A m. kir. államkincstár

képviselőtében :

Dr. Horváth Dénes

miniszteri tanácsos,

kir. kincstári jogügyi aligazgató.

